

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **24**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 24 februari 2010

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijziging onder de vaste leden	7
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	7
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	7
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot spoedbehandeling	8
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot spoedbehandeling	9
ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een eventuele aanpassing van de tuchtprocedure bij leerkrachten, naar aanleiding van de berichtgeving over het doorbetalen van een van zware feiten verdachte leraar	9
ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een integrale aanpak van het kleuteronderwijs in Vlaanderen	11
ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brussee tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel	
ACTUELE VRAAG van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel	
ACTUELE VRAAG van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel	14
ACTUELE VRAAG van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de administratieve lasten voor landbouwbedrijven	23
ACTUELE VRAAG van de heer Christian Van Eyken tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de verklaringen van de minister-president betreffende de treinramp in Buizingen van 15 februari laatstleden	27
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de besparingen op de OCMW-budgetten in de grote steden	30

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het aandeel van Vlaanderen in de Belgische doelstelling inzake hernieuwbare energie	32
ACTUELE VRAAG van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de herbestemming van militaire domeinen	
ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de herbestemming van militaire domeinen	34
ACTUELE VRAAG van de heer Kris Van Dijck tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de uitspraken van federaal minister van begroting Guy Vanhengel betreffende de uitgavenpolitiek van de regio's	38
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het rapport van de VDAB 'Kansengroepen in kaart - Laaggeschoolden op de Vlaamse arbeidsmarkt'	40
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	43
BELEIDSNOTA Bestuurszaken 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 184 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4 Bespreking	44
BELEIDSNOTA Binnenlands Bestuur 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 185 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4 Bespreking	51
BELEIDSNOTA Inburgering en Integratie 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 186 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 6 Bespreking	58
BELEIDSNOTA Toerisme 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 187 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4 Bespreking	65
VERZOEKSCRIFT over een studie naar de gevolgen van het Engels als eventuele derde officiële taal in Brussel – 350 (2009-2010) – Nr. 1 Verslag	73
THEMADEBAT over het hoger onderwijs Benoeming van een commissie ad hoc	73

WIJZIGING VAN DE BIJLAGEN 1A EN 1B VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT	
Bespreking en stemming	74
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen – 371 (2009-2010) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	75
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jan Roegiers, Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Peter Vanvelthoven, Matthias Diependaele en Johan Verstreken en mevrouw Sabine Poleyn betreffende een kernwapenvrije wereld – 388 (2009-2010) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	75
Bespreking	77
Hoofdelijke stemming	82
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Linda Vissers en de heren Frank Creyelman en Joris Van Hauthem tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014 – 184 (2009-2010) – Nr. 2	
Hoofdelijke stemming	83
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder, de heer Filip Anthuenis en mevrouw Marleen Vanderpoorten tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Bestuurs- zaken 2009-2014 – 184 (2009-2010) – Nr. 3	
Hoofdelijke stemming	83
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Caron tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014 – 185 (2009-2010) – Nr. 2	
Hoofdelijke stemming	83
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Marnic De Meulemeester, Sven Gatz, Filip Anthuenis en Sas van Rouveroj en de dames Marleen Vanderpoorten en Annick De Ridder tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014 – 185 (2009-2010) – Nr. 3	
Hoofdelijke stemming	84
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Frank Creyelman, Joris Van Hauthem en Christian Verougstraete en mevrouw Linda Vissers tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014 – 186 (2009-2010) – Nr. 2	
Hoofdelijke stemming	84
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Filip Anthuenis en Marnic De Meulemeester en de dames Annick De Ridder en Marleen Vanderpoorten tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009- 2014 – 186 (2009-2010) – Nr. 3	
Hoofdelijke stemming	85

- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lieven Dehandschutter, Ward Kennes, Willy Segers en Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns en de heren Jan Durnez en Veli Yüksel tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014
– 186 (2009-2010) – Nr. 4
Hoofdelijke stemming 85
- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Caron tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014
– 186 (2009-2010) – Nr. 5
Hoofdelijke stemming 85
- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem en Frank Creyelman en mevrouw Linda Vissers tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Toerisme 2009-2014
– 187 (2009-2010) – Nr. 2
Hoofdelijke stemming 86
- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers en Johan Verstreken, mevrouw Karin Brouwers, de heer Ward Kennes, mevrouw Els Robeyns en de heer Kurt De Loor tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Toerisme 2009-2014
– 187 (2009-2010) – Nr. 3
Hoofdelijke stemming 86
- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem en Frank Creyelman tot besluit van de op 2 februari 2010 door de heren Stefaan Sintobin en Marnic De Meulemeester in commissie gehouden interpellaties tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, respectievelijk over de kritiek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie op de toeristische marketing van de Vlaamse overheid en over de sterke terugval van buitenlandse toeristen in Vlaanderen in 2009
– 353 (2009-2010) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 87
- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers, Johan Verstreken en Ward Kennes, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heer Kurt De Loor tot besluit van de op 2 februari 2010 door de heren Stefaan Sintobin en Marnic De Meulemeester in commissie gehouden interpellaties tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, respectievelijk over de kritiek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie op de toeristische marketing van de Vlaamse overheid en over de sterke terugval van buitenlandse toeristen in Vlaanderen in 2009
– 359 (2009-2010) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 88
- MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn en Jan Penris tot besluit van de op 3 februari 2010 door de heer Frank Creyelman in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het ondersteuningsbeleid van de Vlaamse overheid ten aanzien van ondernemers en zelfstandigen in moeilijkheden
– 358 (2009-2010) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 88

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Lode Vereeck tot besluit van de op 3 februari 2010 door de heren Jan Penris en Lode Vereeck in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de situatie bij Opel Antwerpen na het uitlekken van een intern document en over de verklaring van de minister-president betreffende de door de regering onderzochte piste om Saab naar Antwerpen te halen bij de gebeurlijke sluiting van Opel Antwerpen – 360 (2009-2010) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	89
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	89
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	92
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	92

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.09 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigen zijn ingekomen van de volgende leden:

Erik Arckens, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Tinne Rombouts, Vera Van der Borgh: gezondheidsredenen;

Lieven Dehandschutter: familieverbindingen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de LDD-fractie is in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking mevrouw Ulla Werbrouck als vast lid vervangen door de heer Peter Reekmans.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 60/17*)

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Dewinter bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn ongenoegen uiten over het feit dat het niet mogelijk blijkt om hier vandaag, naar aanleiding van de bijzonder pijnlijke beslissing om een aantal vestigingen van Carrefour te sluiten, wat zou leiden tot het ontslag van ongeveer 1700 mensen in ons land, waarvan het merendeel in Vlaanderen, een debat te voeren. Er zijn verschillende aanleidingen, zoals de regionalisering van het arbeidsmarkt-beleid dat tot minstens 2011 in gebreke blijft, het verankeringsdebat, het investeringsplan van de Vlaamse Regering dat op korte termijn geen of weinig invloed heeft – de beslissing van Carrefour spreekt op dat vlak boekdelen – of de sociale begeleiding enzovoort. Dat er geen debat mogelijk is, tot daaraan toe. Men vergelijkt dit met Opel, maar die vergelijking loopt mank. Er zijn ongetwijfeld verschillende andere invalshoeken die het debat mogelijk maken.

Dat het niet mogelijk is om hierover zelfs maar een vraag te stellen aan minister Muylers, die hierover uitspraken heeft gedaan in de pers, en aan de minister-president, betreur ik ten zeerste. Ik heb de stellige indruk dat het de bedoeling is van de meerderheid om ieder debat

hierover uit de weg te gaan omdat men schrik heeft, ook de N-VA en CD&V, om het debat te voeren over de redenen waarom het tot na 2011 zal duren voor de regionalisering van het arbeidsmarktbeleid mogelijk een feit zal zijn, mogelijk zelfs maar kan worden besproken. De problemen die we vandaag meemaken met Carrefour, hebben te maken met het feit dat we in Vlaanderen de hefboomen niet in handen hebben om te doen wat moet worden gedaan, om de loonkost naar beneden te halen, om ervoor te zorgen dat via de sociale zekerheid en via het arbeidsmarktbeleid de nodige hefboomen worden gecreëerd om Vlaamse jobs in Vlaamse handen te houden.

Vandaag gaan we discussiëren over van alles en nog wat, maar het ontslag van 1700 mensen bij Carrefour is hier blijkbaar taboe. Ik betreur dat zeer uitdrukkelijk. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mijnheer Dewinter, we hebben zopas Uitgebreid Bureau gehad. Er is iets misgelopen met de uitnodigingen. Sommige leden waren niet uitgenodigd, waarvoor mijn verontschuldiging. Dat was te wijten aan een administratieve vergissing buiten mijn wil om.

Er is duidelijk afgesproken dat we aanstaande maandag de mogelijkheid hebben om na te gaan of we volgende week woensdag eventueel een actualiteitsdebat houden, waarbij de Vlaamse Regering de mogelijkheid heeft om zich daar goed op voor te bereiden.

Uw fractiegenoot, de heer Deckmyn, heeft een interpellatie ingediend, die maandag op het Uitgebreid Bureau komt. We kunnen die misschien als aanleiding gebruiken om daar een actualiteitsdebat aan te koppelen.

Tot mijn grote verwondering heb ik vandaag geen enkele actuele vraag gekregen over het probleem van Carrefour. Dat is me opgevallen. Er waren wel vier vragen over het probleem van het onderwijs in Brussel.

Als de meerderheid in het Uitgebreid Bureau zegt dat het een actualiteitsdebat wel relevant vindt, maar niet op dit ogenblik, dan kan ik daar alleen maar akte van nemen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil nu geen debat aangaan, en ik milder mijn woorden aangezien u een behandeling in het vooruitzicht stelt. We moeten ons niet bemoeien met zaken van privéondernemingen, maar waar we ons wel mee moeten bemoeien, is de dringende noodzaak om het arbeidsbeleid te regionaliseren en op Vlaams niveau te brengen. Het is zeker de moeite waard om dat te bespreken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Roegiers bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, op basis van ons reglement en namens de meerderheidsfracties wil ik u vragen het voorstel van resolutie over een kernwapenvrije wereld aan de agenda toe te voegen en daar de hoogdringendheid van te vragen later op de namiddag.

De voorzitter: Daarover zullen we in de loop van de vergadering beslissen.

Het incident is gesloten.

■

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Watteeuw bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik wil vragen om het voorstel van decreet van de heren Sanctorum en Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende straling bij hoogdringendheid te behandelen.

De voorzitter: Daarover zullen we in de loop van de vergadering beslissen.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een eventuele aanpassing van de tuchtprocedure bij leerkrachten, naar aanleiding van de berichtgeving over het doorbetalen van een van zware feiten verdachte leraar

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, ik heb de leeftijd bereikt dat ik niet meer schrik of verontwaardigd ben als ik 's morgens de krant lees. Toen ik gisteren de krant las, moest ik toch wel eens mijn wenkbrauwen fronsen, meer bepaald toen ik las dat een geschorste leraar zijn wedde doorbetaald krijgt, dat die wedde niet kan worden teruggevorderd door de scholengemeenschap en dat er bovendien geen procedure bestaat om een ontslag wegens dringende reden in te roepen.

Toen ik 's avonds van de schooldirecteur hoorde hoe de tuchtprocedure in elkaar zit, vond ik het hallucinant te vernemen hoe zwaar die in elkaar zit. Er is een tuchtprocedure waarbij een leraar een sanctie kan krijgen van blaam tot afzetting met verlies van pensioenrechten. Vooraleer tot die tuchtprocedure kan worden overgegaan, moet de directie van de school zelf een dossier samenstellen. Het meest frappante vond ik dat men pas kan starten met de tuchtprocedure nadat men de leraar in kwestie heeft gehoord. In dit geval kan dat moeilijk want men kan de leraar niet horen omdat hij in de gevangenis zit. Ik vind dit kafkaïaans.

We hebben te maken met zeer zware feiten. De procedure is zo log dat het jaren kan aanslepen vooraleer men tot afzetting kan overgaan.

Ik heb vernomen dat u het decreet op de rechtspositie wil aanpassen en nagaan of er geen mogelijkheden zijn om bij zwaarwichtige feiten toch over te gaan tot een ontslag wegens dringende reden. Momenteel behoort het tot de bevoegdheid van de scholengemeenschappen en de directies. Er bestaan geen objectieve criteria waardoor een directie kan oordelen of ze overgaat tot een tuchtprocedure en wanneer ze daarmee start. Als ik dat vergelijk met de geschorste leraar die een leerling met zijn hoofd in een emmer had geduwd – en ik wil die feiten niet minimaliseren –, dan vind ik dat er wordt gewogen met twee maten en twee gewichten. Ik vraag me af of deze procedure niet leidt tot willekeur.

Ik stelde me ook de vraag hoe dat overkomt in de maatschappij. Er zullen wel meer mensen hun wenkbrauwen hebben gefronst. De feiten zijn zo zwaarwichtig dat men kan spreken over

een collectief rouwproces in de maatschappij, dat niet te onderschatten is. De overheid zou hierin moeten meegaan en dit niet tegenwerken door dergelijke zware procedures.

Minister, wat zult u doen om deze tuchtprocedure sneller te laten verlopen? Bestaat er geen mogelijkheid om de bedragen, als blijkt dat ze ten onrechte zijn gestort, te recupereren of zodra er een schorsing is, die bedragen te storten op een aparte rekening en te laten beheren door een onafhankelijk orgaan?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, de scholen of de inrichtende machten werven personeelsleden aan en zijn verantwoordelijk voor het beheer. Ze moeten daarbij natuurlijk rekening houden met de regels die door het Vlaams Parlement zijn bepaald in het Vlaams decreet op de rechtspositie van het onderwijzend personeel.

Er is ook in een tuchtprocedure voorzien. Tuchtprocedures zijn er om de rechten van werknemers, in dit geval onderwijzers of leraars, te beschermen. Het is ook heel belangrijk dat je rechten hebt, want het is niet zo dat elke werkgever altijd correct omgaat met mensen. Daarom is het ook belangrijk dat er tuchtprocedures bestaan.

Toen de feiten over de leraar bekend werden, heb ik meteen gevraagd of we dat loon nog wel verder moeten betalen. Het bleek inderdaad dat je op basis van het statuut niets kunt doen. Je kunt een leraar niet ontslaan om dringende redenen.

Dat kan niet. Er is geen ontslag om dringende redenen mogelijk. Je kunt wel preventief schorsen, wat in dezen ook gebeurd is door de school, maar met behoud van loon.

Vandaar dat ik onmiddellijk in januari reeds aan mijn administratie de opdracht heb gegeven om een voorstel te doen om de rechtspositie van het onderwijzend personeel te wijzigen door in extreme gevallen hetzij tot een ontslag om dringende redenen, hetzij eventueel tot een preventieve schorsing zonder behoud van loon over te gaan. We zullen dit ook met de vakbonden moeten bespreken en ook met de werkgevers. We moeten hierbij voorzichtig zijn, want we spreken over een statuut van mensen en als iets gebruikt kan worden, kan het ook altijd misbruikt worden. Maar ik vind ook wel dat we in extreme situaties waarbij de schuld duidelijk is – als ik de krant mag geloven – moeten kunnen optreden. Vandaar dat we in het kader van de cao-onderhandelingen, of misschien al eerder in het kader van het Onderwijsdecreet XX, een voorstel tot wijziging zullen opnemen als we daarover overeenstemming met de vakbonden kunnen bereiken.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, men is onschuldig zolang zijn schuld niet bewezen is, dat is ook een rechtsprincipe, dat begrijp ik wel. Een preventieve schorsing zonder behoud van loon, daar heb ik ook mijn twijfels over, maar ik vraag me af of de overheid of de inrichtende macht zich geen burgerlijke partij kan stellen in zwaarwichtige zaken om zo het loon toch terug te kunnen vorderen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, in welke mate staat u ervoor open om over de vaste benoeming, niet alleen bij deze specifieke tuchtmaatregel, maar in het statuut in het algemeen, een debat te voeren met de vakbonden? Recentelijk kregen we in de commissie een voorstelling van het rapport waarin het beroep van de leraar werd doorgelicht en daaruit blijkt ook dat bepaalde elementen van de vaste benoeming niet altijd als even positief worden ervaren door beginnende leerkrachten. Het is dus misschien noodzakelijk om die vaste benoeming aan te passen. Bent u bereid om dat gesprek aan te gaan?

Minister Pascal Smet: Als ik het goed begrijp, wil mevrouw De Knop de vaste benoeming van leerkrachten afschaffen. Dat gaan we niet doen. De vaste benoeming van leerkrachten en onderwijzers is iets dat goed is. Op die suggestie gaan we zeker niet in.

Mevrouw Van Steenberge, op uw concrete vraag kan ik antwoorden dat we het niet op een aparte rekening kunnen storten. Wat wel kan, is dat de slachtoffers zich burgerlijke partij stellen. De slachtoffers zullen natuurlijk een schadevergoeding vragen en het loon dat nu betaald wordt, zal, naar ik aanneem, gebruikt worden om die slachtoffers mee te betalen. Dat is misschien een beetje het wrange aan de zaak, want het goeie kunnen we dat niet noemen, maar het is dan toch meegenomen.

Het is uiteraard niet de bedoeling dat we op die manier slachtoffers vergoeden, maar ik veronderstel dat hij op dit moment niet aan zijn geld komt en dat het geld dat er is, gebruikt kan worden voor de slachtoffers – dat hoop ik toch. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Mevrouw Gerda Van Steenberge: U mag dat wel hopen, minister, maar daar gaat het nu juist om. Als u het geld niet stort op een aparte rekening, dan mag die man ermee doen wat hij wil. Als hij het geld laat brengen door een koerier en hij verbrandt het, dan kunnen de slachtoffers er niets mee doen. Dat is het punt: de slachtoffers zullen de dupe zijn en daarom pleit ik ervoor om het geld op een aparte rekening te storten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een integrale aanpak van het kleuteronderwijs in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Na elke vakantieperiode van het onderwijs vernemen we in de media dat er problemen zijn met de instap van nieuwe kleuters in de kleuterschool. De voorbije maanden, vooral de vorige legislatuur, hebben wij hier van gedachten gewisseld over de omkadering in het kleuteronderwijs. Het is heel moeilijk om in de grote kleuterklassen goed onderwijs aan te bieden. We moeten daar werk van maken. Maar als we vandaag kijken naar de problemen, zijn dat er niet enkel van omkadering maar ook van infrastructuur.

Deze Vlaamse meerderheid heeft er duidelijk voor gekozen om in te zetten op kleuterparticipatie. Dat is een belangrijke keuze. We verwachten dat kinderen zo vroeg mogelijk de eerste stap zetten naar de kleuterschool, maar dan moeten we er ook voor zorgen dat alle voorwaarden vervuld zijn om die kleuterparticipatie effectief waar te maken. Dat betekent dat er voldoende kwaliteitsvolle infrastructuur moet zijn en dat er voldoende banken en stoelen en materiaal ter beschikking moeten zijn voor alle kleuters. Niet enkel voor Brussel, ook voor andere grootsteden in Vlaanderen, bereiken ons signalen dat er problemen op ons afkomen waarop we ons moeten voorbereiden.

In het regeerakkoord en in de beleidsnota staat dat er gesleuteld moet worden aan de omkadering binnen onderwijs. Heel interessante onderzoeken wijzen erop dat de ontwikkeling op jonge leeftijd zo veel mogelijkheden biedt dat het belangrijk is om daarop goed in te zetten. In het arbeidsmarktrapport wordt aangekondigd dat we naar een tekort gaan van kleuterleidsters in het onderwijs door de uitstroom. Ook daarop zullen we een gepast antwoord moeten zoeken.

Minister, bent u bereid om werk te maken van een integraal dossier voor de kleuterschool omdat we vandaag geconfronteerd worden met verschillende elementen die op korte termijn een ernstige denkoefening vragen? Zult u daarvoor snel de eerste stappen zetten?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik deel de bekommernis, net als iedereen hier, denk ik. Als we de afgelopen jaren enorm hebben ingezet op het overtuigen van mensen om hun kinderen meteen naar de kleuterklas te sturen, moeten we er als overheid ook voor zorgen dat die kinderen in niet te grote klassen zitten. Vandaag zitten kinderen inderdaad te vaak in te grote klassen. Ik was gisteren in Mechelen. Daar was ook een kleuterleidster aanwezig die had uitgerekend hoeveel plaats ze had per kleutertje. Dat was niet veel vierkante meter. Dat is niet goed. Die situatie hebben we geërfd uit het verleden.

Het is mijn bedoeling om tijdens deze legislatuur, zodra de budgettaire toestand het toelaat, die omkaderingsnormen van de kleuterklassen minstens op hetzelfde niveau te brengen als die van het lager onderwijs. Die ambitie moeten we hebben. Het betekent wel dat we op jaarbasis recurrent 50 miljoen euro moeten hebben. In vergelijking met het secundair onderwijs of met het buitenland is dat niveau van omkadering van het lager onderwijs nog altijd niet hoog. Het is een belangrijke uitdaging. Ook bij de bouw van nieuwe scholen moeten we daaraan bijzondere aandacht geven.

Heel het leerkrachtenloopbaanpact zal ook op de kleuteronderwijzers slaan. Daarin hebt u gelijk. Een geïntegreerde aanpak is zeker nodig, al was het maar voor de steden. Door de babyboom moeten er in Brussel, in Antwerpen en in mindere mate in Gent meer plaatsen zijn. Alle elementen daarvoor zijn vervat in de beleidsnota en het regeerakkoord. Vanaf het moment dat we over voldoende geld kunnen beschikken en herschikkingen in de begroting kunnen doen, moeten de extra middelen prioritair naar het kleuteronderwijs gaan. Daar ben ik het volmondig mee eens.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, het is positief dat u de problematiek erkent en dat u bereid bent om er iets aan te doen. Wat de aanpak betreft, verwijst u naar een bezoek dat u gisteren aan een Mechelse school hebt gebracht. Het is belangrijk dat u de problematiek in Vlaanderen in kaart brengt en dat u in samenwerking met de verschillende steden en gemeenten, die bevraging doet daar waar knelpunten in het vooruitzicht worden gesteld. U moet ook nagaan hoe daar samen aan gewerkt kan worden.

Wat de omkadering betreft, zegt u dat het de intentie is dat er een gelijkschakeling komt tussen kleuter- en lager onderwijs. Dat is al een stap vooruit. Toch zegt u dat we in vergelijking met andere Europese landen nog niet staan waar we zouden moeten staan. Het is belangrijk dat we de oefening ten gronde doen en nagaan of we niet meer moeten inzetten op omkadering in het kleuteronderwijs. De nieuwe onderzoeksrapporten tonen heel sterk aan dat de ontwikkeling op zeer jonge leeftijd ontzettend belangrijk is. Door daarop in te zetten zullen er minder middelen nodig zijn voor remediëring. In het Vlaams onderwijs wordt enorm ingezet op remediëring. Ik denk dat wij veel preventiever aan de slag moeten.

Wat het personeelstekort betreft, moet de oefening eveneens ten gronde worden gemaakt. We zullen daar op korte termijn immers mee te maken krijgen en de gepaste antwoorden moeten bieden.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Namens Open Vld wil ik me volmondig aansluiten bij de vraag van mevrouw Helsen. Ik ben het met haar eens dat het kleuteronderwijs misschien wel het belangrijkste fundament is van de onderwijsloopbaan van jongeren. Wanneer het daar fout loopt, dan blijft het vaak misgaan. Het is dan heel moeilijk om te remediëren, wat ook heel veel geld kost.

Wij zijn voorstander van een verplichte inschrijving in het kleuteronderwijs vanaf de leeftijd van 4 jaar en later misschien zelfs vanaf 3 jaar. U hebt beloofd dat te onderzoeken en na te gaan wat er eventueel mogelijk is. Ik kan me voorstellen dat het nu nog te vroeg is om daar al een antwoord op te geven maar ik zou u toch willen vragen wanneer u een aantal concrete maatregelen voor het kleuteronderwijs kunt aankondigen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, het is bijzonder tegenstrijdig dat u zegt dat u een maximale voltijdse deelname wilt van de kleuters aan het onderwijs terwijl kleuters nog altijd niet volledig worden meegeteld. Er wordt in het decreet van uitgegaan dat kleuters maar voor een deel aanwezig zijn, terwijl we toch streven naar die maximale volledige aanwezigheid. Die tegenstrijdigheid moet daar absoluut uit. Mijn voorganger, de heer Tavernier, heeft dat ook vroeger aangekaart en daartoe voorstellen van decreet ingediend die echter niet zijn goedgekeurd. Het lijkt me een minimum minimorum, zoals ook mevrouw Helsen heeft aangestipt, dat er wordt gestreefd naar een gelijkschakeling. Ik hoop dat u daar snel werk van zult maken.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ik dank u voor uw engagement maar ik had toch iets meer verwacht. Er is overal nood aan kleinere kleuterklasjes, zeker in de grootsteden maar ook in de gewone gemeenten die een centrumfunctie hebben. In de commissie heb ik al voorgesteld om het regeerakkoord nog eens goed te bekijken. Daarin staat een politiek akkoord over alle meerderheidspartijen heen om niet enkel de financiering van de omkadering te verhogen maar ook die van de werkingmiddelen op het niveau te brengen van het langer onderwijs. Ik heb die kost al eens laten berekenen en u doorgegeven. Ik hoop dat u dit verder wilt onderzoeken. Wanneer u op korte termijn verlichting wilt brengen, kunt u eventueel een beroep doen op extra kinderverzorgers zodat de kleuteronderwijzers de druk wat beter aankunnen.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik ben het natuurlijk eens met alle sprekers. Het is een van onze prioriteiten waarmee we aan de slag moeten gaan.

Ik heb maar een bedrag van 50 miljoen euro. Als we de 100 percent aanwezigheid van de kleuters meetellen, dan komen we aan dat bedrag. Het is veel geld, maar we gaan het zoeken. Ik hoop dat het economisch beter gaat, ook al geven de gebeurtenissen van de laatste dagen aan dat we niet op die weg zitten.

In ieder geval is het voor mij, voor deze regering en voor deze meerderheid een prioriteit om dit aan te pakken.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, ik ben tevreden dat heel wat collega's zich aansluiten en dit dossier ondersteunen.

We kijken uit naar de uitvoering van de minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brussee tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel

ACTUELE VRAAG van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel

ACTUELE VRAAG van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het plaatsgebrek in de Nederlandstalige scholen in Brussel

De voorzitter: Mevrouw Brussee heeft het woord.

Mevrouw Ann Brussee: Minister, voorzitter, collega's, vorige vrijdag hebben we vernomen dat 37 percent van de kinderen die via het online inschrijvingsysteem aangemeld waren voor het basisonderwijs in Brussel, geen plaats toegekend kregen. Het gaat om 1957 leerlingen.

De volgende jaren zal er in Brussel een grote bevolkingsgroei zijn, net zoals in sommige centrumsteden in Vlaanderen. Volgens een studie van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) verwacht men dat er voor 2014 15.000 extra plaatsen in de scholen nodig zijn. In het Nederlandstalig onderwijs in Brussel gaat het over 3000 plaatsen.

Maar er is nu reeds een capaciteitsprobleem, niet alleen in Brussel maar ook in Antwerpen en Gent. Minister, er hebben zich veel ouders via het onlinesysteem aangemeld. Wat gaat u doen aan het capaciteitsprobleem? Gaat u investeren in de nodige capaciteitsuitbreiding van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en in de centrumsteden?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister, voorzitter, collega's, de capaciteitsproblemen in de scholen in Brussel vergen een brede discussie. De cijfers die collega Brussee vernoemde, zijn correct. Ze zijn wat ze zijn. In Brussel zijn twee gemeenschappen, zowel de Vlaamse als de Franse, verantwoordelijk voor kwaliteitsvol onderwijs. Als we een fatsoenlijke oplossing willen, dan moet er zeker ook een deftig gesprek worden gevoerd met de Franse Gemeenschap. Ieder moet zijn verantwoordelijkheid nemen.

Vanmorgen hadden we in de commissie Brussel een bijzonder interessante hoorzitting over de onderwijsproblematiek in Brussel, maar ook in de Vlaamse Rand. Er waren voorbeelden uit Halle, uit Vilvoorde en uit Brussel, om het letterwoord BHV niet te gebruiken.

Ik denk dat we het capaciteitsprobleem los moeten zien van de opdracht die wij hebben tegenover de Nederlandstalige inwoners van Brussel. Als ik vaststel dat niet alle kinderen die het Nederlands als thuistaal hebben, terecht kunnen in onze Brusselse instellingen, dan stelt er zich een tweede probleem – en het eerste ontken ik niet – dat we in eerste instantie moeten aanpakken.

Minister, hoe gaat u dit probleem op korte termijn aanpakken? Bent u bereid om de bestaande gelijke-onderwijskansenreglementering – die bestaat in heel Vlaanderen maar die in Brussel een zeer specifieke toepassing heeft – te herbekijken om onze hoofdopdracht tegenover de Vlaamse Brusselaars in eerste instantie uit te voeren?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vorige sprekers. De problemen die we op langere termijn zullen hebben, verontrusten me. In 2015 zal het tekort

zo groot zijn dat 3000 kinderen wellicht geen plaats meer zullen hebben. We zullen die plaatsen in het Nederlandstalig onderwijs nodig hebben.

Mijn vraag heeft evenwel betrekking op de korte termijn. De cijfers houden in dat iets meer dan 5000 leerlingen zich hebben aangemeld. Wellicht hebben ongeveer 2000 leerlingen niet de school van hun keuze gekregen. Daarnaast zouden nog eens duizend kinderen momenteel geen plaats hebben.

Vandaag staat in De Standaard te lezen dat het tekort nog zal slinken. Indien blijkt dat de leerlingen effectief zijn ingeschreven en indien de criteria worden gecheckt, zullen er nog plaatsen kunnen worden ingevuld. Het gaat niet enkel om de Nederlandstalige kinderen. Ik vraag me af of ook de criteria inzake de gelijke onderwijskansen (GOK) zullen worden gecontroleerd.

Minister, hoe zult u dat doen? Zult u de scholen vragen zelf een controle uit te voeren? Wat zult u doen met die 150 leerlingen die volgens de krant momenteel nog geen plaats hebben? Ik ben bezorgd om wat u op korte termijn zult doen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen van de vorige sprekers. De cijfers creëren soms wat verwarring. Indien ik het goed heb begrepen, hebben een duizendtal kinderen die zich in Brussel hebben aangemeld, momenteel geen school toegewezen gekregen.

Ik sluit me graag aan bij de woorden van de heer Van Dijck. De problematiek van het onderwijs in Brussel wordt soms bemoeilijkt door het feit dat een aantal thema's door elkaar worden gehaspeld. Volgens mij is het capaciteitsvraagstuk niet noodzakelijk met de inschrijvingsproblematiek en met de voorrang voor Nederlandstaligen verbonden. Dit zijn verschillende elementen.

Het spreekt voor zich dat we nu, maar zeker ook op langere termijn, naar het capaciteitsvraagstuk moeten kijken. Op korte termijn spreekt het ook voor zich dat er in Brussel in theorie voldoende plaatsen moeten zijn voor alle Nederlandstalige leerlingen die zich aanmelden. Een aantal ouders hebben de nodige stappen gezet om hun kind aan te melden. Het is schrijnend dat dit is mislukt.

Ik heb een concrete vraag over een cijfer dat we nog niet in de pers hebben gezien. Blijkbaar zijn ongeveer duizend leerlingen er niet in geslaagd zich in een bepaalde school aan te melden. Hoeveel van die leerlingen zijn eigenlijk als Nederlandstaligen aangemeld? Dat is natuurlijk vrij fundamenteel. De Nederlandstaligen blijven ons eerste doelpubliek in Brussel. We kijken ook naar de anderstaligen en zeker ook naar mensen uit kansarme gezinnen. Ik vraag me echter af hoeveel anderstaligen niet in een school aangemeld zijn geraakt.

Indien ik naar mijn rechtstreekse vriendenkring kijk, stel ik me daar vragen bij. Ik word met de regelmaat van een klok geconfronteerd met bezorgde ouders die een negatief bericht hebben gekregen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, we hebben hier al verschillende keren over de onderwijssituatie in Brussel gesproken. Ik ga ervan uit dat dit de komende weken en maanden nog veel zal gebeuren. We zullen de komende weken en maanden belangrijke beslissingen moeten nemen over de wijze waarop we in de toekomst met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel willen omgaan.

Enkele weken geleden heb ik voor het eerst met minister van Leerplichtonderwijs Simonet rond de tafel gezeten om dit onderwerp te bespreken. Zij is ervan overtuigd dat samenwerking en overleg met de Vlaamse Gemeenschap nodig is om de situatie in Brussel op te lossen.

Ik wil hier ook duidelijk benadrukken dat de heer Delva op een welbepaald punt gelijk heeft. Als ik de kranten lees, merk ik dat sommigen haast verwoede pogingen ondernemen om alles door elkaar te halen en om een bepaalde agenda door te drukken. Het gaat in Brussel om een aanmeldingsprobleem.

De aanmeldingen zijn een zaak van het lokaal overlegplatform (LOP). Dit is in onze decreetgeving bepaald. De werking van het LOP wordt door de lokale autoriteiten ondersteund. In Antwerpen en in Gent gaat het om de schepen van Onderwijs. In Brussel gaat het om het lid van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) bevoegd voor het onderwijs.

Het decreet laat experimenten inzake de aanmeldingsprocedure toe. Ik stel vast dat die experimenten in Antwerpen weinig en in Gent geen problemen opleveren. Ik stel tevens vast dat de aanmeldingsprocedure in Brussel veel problemen oplevert.

Het moet gebeuren zoals het decretaal is bepaald: het is de verantwoordelijkheid van het lokaal overlegplatform (LOP) en de lokale autoriteiten om de problemen op te lossen. Ik beschik niet over informatie waaruit zou blijken dat het LOP het decreet niet heeft toegepast. Ik denk niet dat daar het probleem zit.

Het probleem situeert zich op dit moment in de werking van de aanmeldingsprocedure. Het is heel belangrijk dat het LOP prioriteit geeft aan het oplossen van dat probleem. Ik heb een gedetailleerd rapport gevraagd, maar heb dat nog niet ontvangen. Ik kan de cijfers nog niet beoordelen. Gaat het om cijfers over aanmeldingen, over inschrijvingen of een combinatie van beide? Over welke kinderen gaat het? Welke kinderen geraken niet aangemeld of niet ingeschreven? Ik moet die informatie in handen hebben vooraleer ik daarover uitspraken kan doen.

Het is erg belangrijk dat we dit op korte termijn oplossen. In de toekomst zullen we keuzen moeten maken. Ik ben erg blij dat iedereen nu doorheeft dat er problemen met het onderwijs in Brussel zijn. Verschillende mensen zeggen dat al lang, maar niet iedereen deed die analyse. Vandaag echter zijn we het daar allemaal over eens. Dat is een grote vooruitgang; nu komt het erop aan een consensus te vinden over hoe we de problemen aanpakken. Ik zal versneld de decretale regels inzake het experimenteren met aanmeldingsprocedures aanpassen. We zullen ook de GOK-decreten en inschrijvingsregels evalueren. Dat staat in het regeerakkoord en we hebben dat enkele weken geleden nog bevestigd.

Mevrouw Brussee, laat me vandaag opnieuw heel duidelijk zijn: we zullen in Brussel geen ongebreidelde capaciteitsuitbreiding doorvoeren. Dat is geen oplossing; dat zou het probleem alleen maar verergeren. Want wat gebeurt er? Het aantal kinderen waarvan een van beide ouders thuis Nederlands spreekt, krimpt in Brussel. Een ongebreidelde uitbreiding zal ervoor zorgen dat de Nederlandstalige kinderen over nog meer scholen worden uitgespreid. Nog meer ouders zullen dan hun kinderen in bepaalde scholen willen concentreren, om er zo zeker van te zijn dat ze in het Nederlands schoollopen; in scholen waar voldoende kinderen Nederlands spreken.

Dames, weet u dat experts het erover eens zijn dat het nodig is dat in een klas 30 percent van de kinderen thuis voldoende Nederlands moeten spreken? 8 op 24 kindjes moeten dus voldoende Nederlands spreken. Op dit moment betekent dit dat we in Brussel geen nieuwe scholen moeten openen. Een ongebreidelde capaciteitsuitbreiding zou het probleem alleen maar verergeren en het voor Nederlandstalige ouders nog moeilijker maken om in de buurt een school te vinden waar hun kinderen in het Nederlands school kunnen lopen.

Ik ben wel een voorstander van een gerichte capaciteitsuitbreiding. Dat is ook wat mensen zoals Rudi Janssens bepleiten. Ik denk dan aan de Vijfhoek, Molenbeek, Sint-Joost en Schaarbeek. Daar leven voldoende Nederlandstaligen om voldoende kindjes die thuis Nederlands spreken, in de klassen te krijgen. Ouders hebben toch gelijk als ze willen vermijden dat hun kindjes 's ochtends Nederlands spreken als ze naar school gaan maar 's avonds, als ze

naar huis gaan, Frans spreken. Een ongebreidelde capaciteitsuitbreiding is dus niet goed. De heren Delva en Van Dijck hebben 100 percent gelijk: men mag de twee problemen niet door elkaar halen. Vandaag stellen er zich in Brussel problemen met de aanmelding en de procedure, en niet met de capaciteit.

Er is verder ook een probleem met de verklaring op eer. U weet dat het criterium wordt toegepast aan de hand van een verklaring op eer van de ouders. Dat loopt mis. We zullen de komende weken samen – met de meerderheid, maar liefst ook met de oppositie – proberen om een oplossing te vinden. Als we daarin slagen, is al veel bereikt.

Voorzitter, we moeten de komende maanden inderdaad keuzes maken. We zullen daar debatten over voeren. We hebben al afgesproken dat de commissie Brussel en de commissie Onderwijs zullen worden bijeengebracht. Voor mij zijn er drie belangrijke principes. We moeten inderdaad samenwerken met de Franse Gemeenschap. We moeten elke beslissing die we nemen, toetsen aan het belang van het kind, of dat kind nu Franstalig, Nederlandstalig of anderstalig is. Hoe kunnen we dat kind de best georganiseerde vorm van onderwijs geven opdat het een toekomst in zijn leven zal hebben? Dat moet ons uitgangspunt zijn, en niet het aandeel van het aantal Nederlandstaligen, het aandeel van de netten. Dat is hier niet aan de orde. Hier moet het gaan om die Brusselse kinderen, waarvan er veel ook Nederlandstalig zijn. Zij moeten ook een toekomst kunnen hebben. Een laatste belangrijk principe is – want het is nu toch al heel ver gekomen – dat Nederlandstalige ouders in deze stad hun kinderen naar een Nederlandstalige school in de buurt moeten kunnen sturen. Dat is een heel belangrijk uitgangspunt. Dat is onze prioritaire doelgroep. Uiteraard moeten we openstaan voor anderen. Uit de cijfers van vandaag blijkt dat we voor veel anderen openstaan.

Er komt dus geen ongebreidelde capaciteitsuitbreiding, wel kwaliteitsbewaking. Ik heb de mensen van het lokaal overlegplatform gevraagd om nu die problemen met de aanmelding op te lossen, ondersteund door de lokale verantwoordelijke, die in Brussel de Vlaamse Gemeenschapscommissie is. Dan zullen we vandaag en morgen de toekomstige problemen oplossen.

Mevrouw Ann Brussee: Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord, maar ik ben niet helemaal gerustgesteld. Het is fijn te horen dat u wilt samenwerken, dat u met uw Franstalige collega aan tafel hebt gezeten. Wat het concrete resultaat daarvan is, hoor ik nu ook weer niet.

U stelt het voor alsof wij een ongebreidelde capaciteitsuitbreiding hebben gevraagd. Neen, ik vraag een capaciteitsuitbreiding. Ik vraag dat u bereid zou zijn daarin te investeren. Ik vrees dat uw bereidheid niet groot is. Ik vind dat eerlijk gezegd niet kunnen. U neemt uw verantwoordelijkheid niet als u die capaciteit niet wilt uitbreiden. U hebt het over kwaliteit en vervalt dan in een zeer handige retoriek. U stelt dat de kwaliteit pas toeneemt als het aantal anderstalige leerlingen afneemt in een school. Dat lijkt geloofwaardig, maar de experts bij wie wij te rade zijn gegaan, bevestigen dat niet. Integendeel, al het wetenschappelijk onderzoek van de voorbije jaren toont aan dat er geen oorzakelijk verband is tussen de samenstelling van de schoolpopulatie en de kwaliteit van het onderwijs. Ik denk dus dat u een andere keuze zult moeten maken, in het belang van alle kinderen. Meer nog, u gaat uit van de oude tweedeling tussen Nederlandstaligen en Franstaligen. Het is u hopelijk toch al opgevallen dat Brussel die oude tweedeling al heel lang voorbij is, en dat veel kinderen uit een anderstalig gezin komen, dat niet Franstalig is. Waar moeten die dan heen? Daarvoor moet u ook aandacht blijven hebben, naast alle aandacht voor Nederlandstalige kinderen. Bijgevolg zal een capaciteitsuitbreiding wel nodig zijn. (*Applaus bij Open Vld*)

De heer Kris Van Dijck: Minister, ik ben wel zeer tevreden met uw antwoord. Wat de tweedeling van Brussel betreft, onze staatkundige opbouw stelt dat hier twee gemeenschappen verantwoordelijkheid dragen. Dat Brussel een meertalige stad is, is zo. Dat we in onze Nederlandstalig onderwijs aandacht hebben voor andere talen, is ook zo. Ik denk dat wij in ons curriculum in Brussel meer Frans geven dan elders in Vlaanderen. Als Franstaligen kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs zodat ze ook goed Nederlands kunnen spreken, zou het Franstalig onderwijs misschien ook wat meer aandacht kunnen geven aan het

Nederlandstalige curriculum. Daarom geloof ik wel dat we een gemeenschappelijke toekomst hebben in Brussel, waarbij we allebei onze verantwoordelijkheid moeten nemen voor de kwaliteit van het onderwijs. Elk kind telt in dezen: Franstalig, Nederlandstalig of anderstalig. Het gaat er alleen over wie welke verantwoordelijkheid neemt. Ik ben het volkomen met u eens dat draagkracht in de school ook belangrijk is. Ik heb deze ochtend ook heel aandachtig geluisterd naar de mensen uit de sector, uit Halle, uit Vilvoorde en ook uit Brussel. Dan ging het over de mensen van Voorrangbeleid Brussel, dus niet van de scholen zelf. Die expertise en die ervaringen moeten we zeker mee in overweging nemen als we straks oplossingen zoeken. Morgen zal de commissie Onderwijs hierover voor het eerst vergaderen met de VGC. Ik hoop ook in dezen een sterke bondgenoot te vinden om te komen tot een degelijk, kwaliteitsvol onderwijs voor alle Brusselse kinderen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik moet u toch zeggen dat ik het eens ben met mevrouw Brussee. Dat verrast u waarschijnlijk. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Minister, onze grootste bezorgdheid is het sociale karakter van het onderwijs. Natuurlijk moeten Nederlandstalige kinderen in hun buurt naar een Nederlandstalige school kunnen gaan. Daarmee ben ik het eens. Maar we moeten er vooral voor zorgen dat we een goed onderwijs kunnen bieden aan die 50 percent leerlingen die onder te delen zijn bij de Franse, noch bij de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat vaak om de zwakste leerlingen. Voor hen moeten we onze verantwoordelijkheid opnemen. Zeggen dat als er een bepaald percentage anderstalige kinderen in een school zit, de capaciteit en de kwaliteit van dat onderwijs sowieso naar beneden gaat – u zegt dat hier zonder gêne –, is toch wel schandalig. Moeten we onszelf dan niet in vraag stellen? Moeten we ons dan niet afvragen of er iets mis is met ons onderwijs, dat we niet kunnen antwoorden op het feit dat we die kinderen geen deftig en kwaliteitsvol onderwijs kunnen bieden? Moeten we dan niet naar onszelf kijken en onze structuren in vraag stellen? *(Applaus bij Open Vld en Groen!)*

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik apprecieer het ook. Ik ben het ook eens met collega Van Dijk. De breuklijn loopt hier gelukkig tussen meerderheid en oppositie. Het is jammer dat er momenteel geen cijfers beschikbaar zijn over het aantal kinderen die als Nederlandstalig zijn aangemeld en van wie de aanmelding mislukt is. Ik begrijp ook niet dat dat lang op zich laat wachten. Elk dossier is bekend. De ouders hebben hun antwoord gekregen. Het gaat over een paar duizenden dossiers. Daarin staat altijd heel duidelijk vermeld of het kind als Nederlandstalige is aangemeld of niet. Ik hoop dat we daar snel zicht op hebben. Dat zou de discussie over dit dossier ook vergemakkelijken.

Ik zou ook mijn medeleven willen uiten met de directies, meer bepaald met betrekking tot de verklaring op eer. Minister Smet heeft daarover iets gezegd. Tot nog toe waren ze met handen en voeten gebonden aan de verklaringen op eer, ook als die leugenachtig waren. Een ouder kon zich aanmelden en zeggen dat hij Nederlandstalig is, terwijl dat pertinent onwaar is. De directies waren met handen en voeten gebonden aan die verklaring. Met de aanmeldingsprocedure verlaat men dat systeem. Wat gebeurt er nu? Men rekent nu, zoals VGC-collegelid Vanraes nog heeft gesteld, op de directeurs als het gaat om de mensen die valselijk hebben verklaard dat ze Nederlandstalig zijn. Want dat is een fundamenteel probleem. Vele plaatsen voor Nederlandstaligen worden ingenomen door anderstaligen. Nu zal het aan de directeurs zijn om die mensen eruit te halen. Ik kan u verzekeren dat heel wat directeurs met de handen in het haar zitten omdat ze mensen moeten weigeren die gedurende weken dachten dat ze welkom waren in de scholen.

Voorzitter, eigenlijk is het een beetje kafkaïaans. Dat we moeten discussiëren over het feit dat Nederlandstalige kinderen te allen tijde in Nederlandstalige scholen terecht moeten kunnen, is op zich al een erge zaak. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Minister, mijnheer Delva, ik zal de breuklijn even verleggen. Ik ben het wel eens met het antwoord van de minister. Ik heb dit al herhaaldelijk gesteld. Ik weet niet of hij er altijd zo blij mee is. We kunnen zijn aanpak voor Brussel absoluut volgen.

Minister, ik hoor u nu al voor de tweede keer duidelijk stellen dat u het evident vindt dat Nederlandstalige ouders hun kind in een school naar keuze moeten kunnen plaatsen in de context van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ik citeer uit het commissieverslag van 11 februari. U hebt dat nu herhaald. Mag ik daaruit opmaken dat u bij de aanpassing van de GOK-regels werk zult maken van een absolute voorrang voor Nederlandstaligen in Brussel? Of ben ik te optimistisch?

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, we hebben morgen in de commissie Onderwijs een gedachtewisseling over dit onderwerp met ‘facts and figures’. Ik betreur daarom een beetje dat het debat hier nu al wordt gevoerd.

Ik ga daar niet veel aan toevoegen. Eén ding moet toch eens worden gezegd. We moeten in verband met het onderwijsbeleid in Brussel duidelijke keuzes maken. In zijn optie geeft minister Smet prioriteit aan een goed onderwijsaanbod voor Nederlandstaligen in Brussel. De andere optie wil aan iedereen die in Brussel woont Nederlandstalig onderwijs aanbieden, wat het ook mag kosten. Dat zijn twee zeer verschillende opties. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering moeten duidelijke keuzes maken. We moeten durven zeggen dat we met de tweede optie aan een vorm van ontwikkelingshulp doen. (*Rumoer*)

Dat is misschien een beetje oneerbiedig uitgedrukt, maar daar komt het uiteindelijk wel op neer. Het falende Franstalige onderwijs wordt door Vlaanderen gedepanneerd met een bijkomend Nederlandstalig onderwijs. We moeten ons bezinnen over de vraag in hoeverre we dat willen doen, in hoeverre we dat onvoorwaardelijk doen, en of we aan de Franse Gemeenschap de eis stellen dat ze meespeelt en niet aan ‘free riding’ doet. Het slechtste wat we kunnen doen, is dat ‘en stoemelings’ doen, en met ‘bits and pieces’. Vlaanderen moet voor de keuze worden gesteld.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, deze actuele vragen werden toegestaan omdat de minister morgen niet bij de gedachtewisseling in uw commissie aanwezig zal zijn. Dat is een gesprek met deskundigen.

De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Minister, u ontgoocht mij door het gebrek aan een karaktertrek die ik geweldig gewaardeerd heb in u als minister van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. U was ambitieus. Voor u was de ‘sky’ duidelijk de limit; in die mate zelfs dat u de stad te klein vond en haar wou uitbreiden. (*Gelach*)

Ik denk dat u op het punt staat een historisch momentum te missen. Ik vind het vooral jammer dat u niet gekeken hebt naar de geschiedenis van de verfransing van Brussel. Die verfransing is gebeurd door een verpletterende onderwijsmachine die duizenden Vlamingen verfranst heeft. Nu zijn er 15.000 plaatsen te weinig in de scholen. De vraag komt vooral van Franstaligen die eindelijk willen dat hun kinderen tweetalig zijn. Volgens u wordt de groep van Nederlandstaligen steeds kleiner in Brussel, en u wilt zich daarmee gaan bezighouden. U zegt eigenlijk: wij laten Brussel als hoofdstad los, wij hebben geen ambitie om het aantal Nederlandstaligen te verhogen. Dat vind ik een enorme gemiste historische kans. Hoe kunt u die kans missen? Er wordt gezegd dat er 200.000 à 300.000 jonge Brusselaars bij gaan komen. En op dat moment zegt u: onze scholen zitten vol. Tussen de regels zegt u zelfs dat u er misschien gaat sluiten. Vrienden, parlementariërs, ik weet het, Brussel interesseert u maar met mate. (*Opmerkingen*)

Voor de bruggen in Antwerpen of andere steden hebt u meer aandacht. Dit is een historisch moment. Als u dit capaciteitsprobleem opzij schuift en niet wilt uitbreiden, zeg het dan maar

meteen: wij laten Brussel los. Ik laat Brussel niet los! Ik denk dat er hier velen met mij die keuze maken en van die kans gebruik willen maken om het aantal Nederlandstaligen op een democratische manier te verhogen. Laat ons die kans niet missen. (*Applaus bij Open Vld, de N-VA en Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Van Der Taelen, u citeert Lode Craeybeckx uit de jaren zestig. Hij zei: “Vlaanderen laat Brussel niet los!” Dat was de tijd van de ‘liberté du père de famille’. Zo zijn er inderdaad vele Nederlandstalige kinderen in het Franstalige onderwijs terechtgekomen. Nu zitten we in een historische situatie. Vlaamse ouders in Brussel kunnen hun kinderen niet meer naar een Nederlandstalige school sturen. Als we de cijfers mogen geloven, verkeert er een duizendtal ouders in dat geval.

Dat is een historisch moment. Het is in Brussel natuurlijk de bedoeling niet alleen om onderwijs te geven maar ook om onderwijs te geven in onze taal. De mensen die naar dat onderwijs komen, moeten ook in die taal worden onderricht. Daarvoor hebben we de gemeenschapsvorming en de Nederlandstalige cultuur. De bedoeling is toch dat we als Vlamingen in Brussel aanwezig blijven en dat onze eigen kinderen daar naar school kunnen gaan.

Ik ben lid van een schoolraad van een Brusselse school in Sint-Pieters-Woluwe. Ik hoor hier dat het geen probleem zou geven als 70 tot 80 percent van de ouders niet Nederlandstalig zijn. Dat is niet juist. De heer Vandembroucke, hier aanwezig, heeft het honderden keren gezegd. En hij had het niet alleen over onderwijs maar ook over werk: taal is essentieel, ook in een opvoedingsproject. Als in een school 70 tot 80 percent niet-Nederlandstalig is, dan vormt dat een probleem, niet alleen voor de leerlingen maar ook voor de leerkrachten. Ik woon in een randgemeente, waar ik vaststel dat die problematiek zich in een aantal lagere scholen voordoet.

Ik vind het een belangrijke problematiek. Capaciteitsuitbreiding is een andere discussie. Ik steun de heer Delva daarin. Maar dat is een ander debat. Maar nu, minister, moeten wij een oplossing vinden voor die aanmeldings- en inschrijvingspolitiek. Wij kunnen in Vlaanderen niet verantwoorden dat wij zwaar investeren voor een onderwijs in Brussel waar uiteindelijk onze taal niet meer de onderwijstaal zal zijn. Want zo gebeurt het. Ik zie de twee dames daar vooraan het hoofd schudden, zij lijken te zeggen dat taal geen element is van de kwaliteit van het onderwijs. Wel, ik denk dat u niet goed weet wat er zich op dit ogenblik in heel wat Brusselse scholen afspeelt. Ga eens naar Evere of Molenbeek.

Voorzitter, ik vind dit een belangrijk debat over onze aanwezigheid in Brussel en over taal als instrument van opvoeding. Ik steun de vraag van de heer Delva volledig. Maar ik vraag ook aan u, minister, dat u er iets aan doet want deze problematiek is al oud en we zien op het terrein dat de toestand niet verbetert.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Collega's, velen zullen het misschien vreemd vinden maar ik vond de vraag van de heer Van Der Taelen absoluut aan de orde. Dit is een historisch moment om verschillende redenen. Een aantal redenen zijn hier al genoemd maar ik voeg er graag één aan toe: het gaat niet alleen in Brussel over onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Men denkt soms dat als we het over het onderwijs in Brussel hebben, dat wij het alleen over dat lappendekentje in Brussel hebben en dat we, als we een stap verder zetten, in Zellik en in Vlaanderen zijn en dat daar de problemen opgelost zijn. Neen. Ik vind niet dat dat twee debatten zijn. Dat is één debat. De capaciteitsproblemen die zich nu aandienen en die in de toekomst alleen maar groter zullen worden, zijn ook een probleem en een uitdaging voor de Rand rond Brussel. Het is wat te goedkoop om te zeggen dat we ons moeten bezinnen en dat we moeten kijken wat het aandeel zal zijn van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. Minister, u weet even goed als ik dat die beweging zich dan gewoon naar Vlaanderen zal uitbreiden. Dan zullen die kinderen in Halle, Lennik, Sint-Genesius-Rode, Wemmel enzovoort

naar school gaan. En wat gaat u dan zeggen, minister, wanneer u zult moeten vaststellen dat daar misschien 60 of 70 of 80 percent van die kinderen anderstalig wordt? Zult u dan zeggen dat u geen bevoegdheid meer hebt omdat er meer dan zoveel percent kinderen anderstalig zijn?

De realiteit is dat er nu eenmaal heel wat anderstalige kinderen zijn in onze samenleving. Inderdaad, één ding is hier heel duidelijk gezegd. Er moeten keuzes worden gemaakt. Vlaanderen moet kleur bekennen. Zullen wij ons opsluiten in onze eigen gemeenschap of zullen wij daadwerkelijk verantwoordelijkheid opnemen voor die toekomstige generaties? Zullen wij ervoor zorgen dat dat geen verloren generaties worden? Zullen wij onderwijs aanbieden aan alle Brusselaars? Uiteraard moet dat gebeuren in overleg met de Franse Gemeenschap, maar wij hebben onze eigen verantwoordelijkheid. Het is wat gemakkelijk om altijd te kijken naar wat Wallonië beter kan doen, naar wat Brussel beter kan doen, wat de VGC beter kan doen. Wat gaat u beter doen, minister? (*Applaus bij Open Vld en Groen!*)

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, als ik sommigen hier bezig hoor, stel ik mij de vraag: hoe wereldvreemd kan een mens zijn? (*Gelach. Opmerkingen*)

Hoe wereldvreemd kan een mens zijn? Ik richt mij voor alle duidelijkheid tot de vertegenwoordigers van Open Vld en Groen! Op welke planeet leven jullie? Voor mij is de bedoeling van onderwijs om kinderen op te leiden, kinderen te laten uitgroeien tot open, sterke, veelzijdige persoonlijkheden. Het kan nooit de bedoeling van het onderwijs in Brussel zijn om daar 'Vlamingskes' van te maken, om de stad te vervlaamsen. Als dat uw bedoeling is, mijnheer Van Der Taelen, dan ben ik zeer sterk verbaasd in u. (*Opmerkingen van de heer Luckas Van Der Taelen*)

Dat is niet de bedoeling van het onderwijs. De bedoeling is dat we kinderen de opvoeding en de opleiding geven die ze nodig hebben om later te kunnen werken en om een veelzijdig mens te kunnen zijn.

Wat is de situatie in Brussel? Brussel is een stad waar de omgevingstaal het Frans is. Of we dat nu graag hebben of niet, de lingua franca is het Frans. Bovendien zullen veel mensen van Marokkaanse of Turkse afkomst spontaan het Frans als tweede taal nemen. Hun eerste taal is niet het Nederlands, hun eerste taal is hun moedertaal. Hun tweede taal is het Frans. De omgevingstaal is het Frans. Die kindjes groeien op en spreken in het beste geval thuis Frans. Meestal spreken ze echter Berbers, Lingala, Turks of een andere taal. Het enige moment waarop die kinderen met het Nederlands in contact komen, is tijdens de formele klastijd. En die leerkrachten in Brussel moeten dan nog hemel en aarde bewegen om ervoor te zorgen dat ze tijdens de speeltijd geen Frans spreken met elkaar. Dat is vandaag de realiteit. Dat is ook het grote verschil met de Vlaamse Rand, mevrouw De Knop. Daar spreekt men Nederlands als omgevingstaal. Ook in Antwerpen en in Gent spreekt men Nederlands als omgevingstaal. Dat is het grote verschil met Brussel.

Je moet ook geen grote professor in de linguïstiek of de pedagogiek zijn om te snappen dat in een klas waar nauwelijks Nederlandstalige kindjes zitten, de leerkracht het niet uitgelegd krijgt. Als je die kinderen vraagt om hun jas aan een haakje te hangen, begrijpt tweederde van de klas gewoon niet wat je zegt. Hoe kun je dan beginnen met aardrijkskunde en geschiedenis uit te leggen?

Natuurlijk wil ik sociaal zijn. Ik wil heel sociaal zijn in dezen. En dat is niet om te lachen, mevrouw Brusseele en mevrouw Meuleman. U vindt dat misschien grappig, maar het gaat hier wel om de toekomst van kleine kindjes. Dit is geen spel waar we mee bezig zijn. We zijn hier bezig met de toekomst van kinderen, mevrouw Brusseele. Ik vind dat heel belangrijk, ook in een stad als Brussel, waar vele kinderen leven waarvan we nu al bijna kunnen voorspellen dat ze nooit een job zullen hebben. Dat vind ik een verpletterende verantwoordelijkheid voor onze samenleving.

Ik vind de dingen niet uit. Experts zeggen mij dat, als we voldoende Nederlandstalig karakter in het Nederlandstalige onderwijs willen houden, we 8 op de 24 kinderen moeten hebben die thuis met een van de ouders Nederlands spreekt. 8 op de 24, dat betekent dat er nog altijd 16 zijn die thuis een andere taal spreken. Dat is nog een hele openheid die ons onderwijs heeft. Kom ons vandaag dus niet vertellen dat wij nu plots vanuit de meerderheid gesloten zouden zijn, ons zouden willen afschermen. Vlaanderen doet heel veel voor het onderwijs in Brussel. Ik hoor sommige Brusselse verantwoordelijken zeggen dat het tijd wordt dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid opneemt voor het onderwijs in Brussel. Dat is toch wel ongelooflijk? Alsof we dat niet doen! Mijn voorganger, Frank Vandembroucke, heeft een hervorming doorgevoerd. Hij kan beter dan wie ook getuigen hoeveel extra geld er de afgelopen jaren naar Brussel is gegaan.

Maar we steken onze kop niet in het zand. Het gaat om die kinderen. En dus zullen we inderdaad een aantal keuzes moeten maken. Daarbij is het uitgangspunt voor mij niet hoeveel Nederlandstalig onderwijs we hebben in Brussel, maar wel hoe wij de kinderen waarvoor wij verantwoordelijkheid opnemen, kunnen garanderen dat zij ook een toekomst hebben. Hoe kunnen wij garanderen dat Nederlandstalige ouders in deze stad hun kinderen ook naar het Nederlandstalige onderwijs kunnen sturen? Het is immers al ver gekomen dat je hier als Nederlandstalige ouder in een duurdere stad woont en dat je je kind niet meer naar de school in de buurt kunt sturen.

Ik heb nooit behoord tot die politici in Brussel die altijd jubelverhalen over dat onderwijs hebben opgehangen. Wat er nu gebeurt, is lange tijd voorspeld. Wij zullen nu onze verantwoordelijkheid opnemen.

Ik ga ook niet ingrijpen in lopende inschrijvings- en aanmeldingsprocedures. Ik heb die bevoegdheid niet, de decreetgever heeft ons die niet gegeven. Ik wil dat die cijfers heel duidelijk worden uitgeklaard. Dan zullen we met kennis van zaken onze verantwoordelijkheid nemen, en de aanpassingen doen in het belang van Brussel, van de Vlaamse Gemeenschap en vooral in het belang van de kleine kindjes. (*Applaus bij sp.a*)

Mevrouw Ann Brussee: Ik betreur dat het de populistische toer opgaat, alsof degenen die hier pleiten voor capaciteitsuitbreiding niet bekommerd zouden zijn om Nederlandstalige kinderen. Het spreekt voor zich dat Nederlandstalige ouders hun kind moeten kunnen inschrijven in Nederlandstalige scholen. Het omgekeerde heb ik nooit gezegd.

Een ander populistisch element: hier wordt altijd gezegd dat voor al die Vlamingen die elke dag naar Brussel pendelen, genoeg faciliteiten moeten zijn in het Nederlands, dat de dienstverlening ook in het Nederlands moet kunnen. Als er per dag 300.000 pendelaars in het Nederlands moeten worden geholpen, dan zou het wel heel erg handig zijn dat Brussel wat meer Nederlandskundige burgers heeft. Die leveren we af aan het einde van het Nederlandstalig onderwijs. Dit wil ik nog even benadrukken. (*Applaus bij Open Vld en Groen!*)

De heer Kris Van Dijck: Deze actuele vraag heeft een duidelijke conclusie: hierover is het laatste woord absoluut nog niet gezegd. Ik voel wel aan dat de meerderheid in dezelfde richting wil stappen. Al degenen die mee die richting willen uitgaan, roep ik om dat te steunen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het is een en-enverhaal. We moeten er kunnen voor zorgen dat Nederlandstalige kinderen in de buurt naar school gaan, maar we moeten ook onze verantwoordelijkheid opnemen voor de anderstalige kinderen.

Minister, als u zegt dat u wilt nagaan of de verklaringen op eer terecht zijn, of het klopt dat de kinderen die zich opgeven als Nederlandstalig, dat ook effectief zijn, dan moet u er ook voor zorgen dat er voldoende controle is op het GOK-criterium. Dan moet u nagaan of alle kinderen die worden opgegeven als GOK-leerlingen, dat ook effectief zijn. Ook daarvoor moeten we onze verantwoordelijkheid opnemen. Dat is even belangrijk.

De heer Paul Delva: Ik ben het slechts op één vlak eens met de heer Van Der Taelen, namelijk dat het moment historisch is, maar dan wel om een totaal andere reden. In alle partijen en alle kleuren zijn er de voorbije decennia politici geweest die het beste van hun leven hebben gegeven voor onze hoofdstad, beleidsmatig en als ambassadeur. Die mensen hebben Vlamingen ervan overtuigd om hier te komen wonen omdat dit een fantastische stad is.

Nu lees ik in de pers en hoor ik in mijn vriendenkring, dat jonge Vlaamse gezinnen met kinderen die bewust voor deze stad hebben gekozen, Brussel dreigen te verlaten – enkelen zijn al weg – omdat ze geen school vinden voor hun kinderen. Op korte termijn moeten we voor die Nederlandstalige ouders, en ook voor anderstalige en zeker kansarme gezinnen, proberen oplossingen te vinden om een school aan te bieden in de buurt waar ze wonen, en liefst een school van hun keuze. Dan gaat het over het respect dat we moeten betuigen aan de Brusselse Vlamingen, maar ook over het respect voor de politici die decennialang hebben gevochten voor deze stad. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de administratieve lasten voor landbouwbedrijven

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, collega's, vorige maandag las ik in een zeer betrouwbare krant dat de landbouwers vandaag te kampen hebben met de hoogste administratieve lasten.

Het zijn niet alleen de landbouwers maar ook de kleine zelfstandigen.

Verder in het artikel las ik dat een van de belangrijkste redenen van die hoge administratieve last de milieuwetgeving en -reglementering is, en dan vooral de documenten die daardoor moeten worden ingevuld.

Gisteren stond in een ander artikel in een ander blad dat wanneer een landbouwer een bedrijf overneemt, hij alleen daarvoor dertig formulieren moet invullen. Dertig formulieren om een bedrijf over te nemen!

Minister-president, toen ik in uw beleidsnota het kleine stukje over de administratieve vereenvoudiging las, had ik daar al opmerkingen bij. U spreekt over het invoeren van een e-loket, wat ik zeer goed vind. Vervolgens spreekt u over de eenperceelsregistratie, wat ik ook heel goed vind. Maar als u spreekt over een e-loket, gaat dat alleen maar over een modernisering van de administratie. Het afschaffen van documenten is daar niet bij. Ik denk dat de landbouwers zouden gediend zijn met het zoeken naar het afschaffen van documenten waar het kan en het samenbrengen van een aantal documenten in één document, een vereenvoudiging in de letterlijke zin van het woord. Dat moeten we nu aanpakken.

Minister-president, hoe gaat u samen met de minister van Leefmilieu zoeken naar een oplossing voor de vermindering van de administratieve last van de landbouwers?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mijnheer Callens, proficiat dat u goed opvolgt wat er allemaal verschijnt in de kranten. U hebt dat punt tijdens de bespreking van de beleidsnota in de commissie al aangehaald. Het Planbureau heeft een en ander bekeken en u hebt het studierapport van het Planbureau ook gelezen. Daarin staat dat er een positieve evolutie is voor de landbouw. In 2006 was de administratieve last 10 percent van de

omzet, wat heel hoog was, in 2008 is dat gezakt naar 6 percent, wat nog altijd zeer hoog is. U hoort mij niet zeggen dat er geen weg meer is af te leggen inzake administratieve vereenvoudiging, maar u bent het toch met mij eens – of hebt u dat niet gelezen? – dat er een positieve evolutie is inzake de administratieve lasten van de landbouwers. Ik wil nadrukkelijk onderstrepen dat we nog verder moeten gaan om de 6 percent van 2008 verder af te bouwen, want dat is nog altijd te veel.

U hebt zelf verwezen naar de initiatieven die tijdens de vorige legislatuur zijn genomen inzake de eenmalige perceelsregistratie. U hebt zelf uitdrukkelijk en terecht in de commissie aangehaald dat de re-engineering van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), heel de VLIF-steun en de formaliteiten die daarmee samenhangen, zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd. U hebt zelf verwezen naar het e-loket. Ook daar zullen wij stappen zetten. Het is belangrijk om niet alleen documenten van papier elektronisch te maken maar ook de procedures te vereenvoudigen. Als we iets opvragen, moeten we eerst kijken of we dat zelf niet hebben. Als dat in een of ander databank zit, moeten we dat niet meer opvragen en moeten we die procedures vereenvoudigen.

U verwijst ook naar Leefmilieu. Maak u geen zorgen, ik zal met minister Schauvliege bekijken hoe we een en ander aanpakken. Er moet natuurlijk Europese regelgeving gerespecteerd worden. Mijnheer Callens, u was een van de indieners van het Mestdecreet. Dat is een voorbeeld van iets waarbij vanuit dit parlement enige administratieve verplichting wordt opgelegd.

Dus, dit allemaal gezegd zijnde, het antwoord op uw vraag om dat allemaal te vereenvoudigen is “ja”. En het zal deze legislatuur verder zakken, want van 10 percent zijn we al gezakt tot 6 percent tijdens de vorige legislatuur, en we zullen dat percentage nog verder doen afnemen.

U hebt gelijk dat er vanuit Leefmilieu een aantal administratieve lasten zijn. We zullen die maximaal verminderen, maar goed wetende dat zelfs de uitvoering van een aantal beslissingen die hier in het parlement werden genomen, een aantal administratieve verplichtingen inhoudt.

U hebt terecht gezegd dat de initiatieven die reeds werden genomen en die nog zullen worden genomen, zoals de eenmalige perceelsregistratie, het e-loket, de VLIF-steun en andere elementen, verder vereenvoudigd zullen worden.

U zult zoals steeds op uw wenken worden bediend, mijnheer Callens, wat dit betreft.

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord, maar u begrijpt dat de landbouwer eigenlijk niet gediend is met al die woorden. Ik hoop alleen maar dat die woorden heel binnenkort daden worden en dat de landbouwer zich kan bezighouden met zijn corebusiness in plaats van met de vele paperassen waarmee hij dagelijks wordt geconfronteerd.

Die documenten worden trouwens vaak zo moeilijk opgesteld dat de landbouwer ze bijna niet kan invullen omdat hij ze maar half begrijpt. Natuurlijk begrijpen de specialisten die ze gemaakt hebben, het wel allemaal, want zij zitten in hun eigen kantoortje en het gaat om hun eigen werk, maar men ondervindt dat de documenten worden opgemaakt zonder daarbij na te denken over de gevolgen voor de landbouwers die alles dagelijks moeten bijhouden. Ik hoop dat we daar samen aan kunnen werken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, collega's, de zorg die werd geformuleerd door de heer Callens is deels terecht en is ook de reden waarom de jonge landbouwers van KLJ & Groene Kring vzw een paar dagen geleden inzake heel wat federale aangelegenheden actie hebben gevoerd bij de federale minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen.

Mijnheer Callens, ik veronderstel dat men vanuit uw partij ook die minister hierover zal ondervragen.

Minister-president, terecht hebt u in uw beleidsnota aangekondigd dat een aantal administratieve vereenvoudigingen zullen worden doorgevoerd. Wij kunnen u alleen maar aanmoedigen om dit op korte termijn te doen. En waar er verdere vereenvoudiging mogelijk is, kunnen we die uiteraard alleen maar toejuichen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, ik val misschien in herhaling, maar de vraag van de heer Callens is natuurlijk wel terecht. De administratieve druk in onze Vlaamse land- en tuinsector is eigenlijk moordend en zorgt ervoor dat de landbouwer meer tijd doorbrengt achter zijn bureau dan op het veld. Zoals collega Callens zegt, minister-president, een landbouwer wil nu eenmaal boeren en niet de godganse dag bezig zijn met een administratieve rompslomp.

Minister-president, u hebt gelijk – ik wil dat erkennen – dat er in het verleden al een paar initiatieven werden genomen om tot een administratieve vereenvoudiging te komen en ook in de beleidsnota wordt daar aandacht aan besteed, maar ik heb soms de indruk dat er voor elke verplichting die er verdwijnt, twee nieuwe bijkomen. Vandaar dat er gerust, en u geeft dat ook toe, nog best een tandje bij kan worden gestoken.

Net zoals de heer De Meyer, wil ook ik aan de heer Callens zeggen dat er niet alleen administratieve druk is vanuit het Vlaamse niveau, maar zeker ook vanuit het federale niveau. Tot nader orde is de minister bevoegd voor administratieve vereenvoudiging een partijgenoot van hem. Ik zou dus zeggen, mijnheer Callens, zorg ervoor dat ook daar een tandje bij wordt gestoken.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister-president, ik steun de bekommernis van de heer Callens. We moeten ervoor zorgen dat de landbouwers zo min mogelijk worden geconfronteerd met administratieve rompslomp. Bepaalde zaken worden opgelegd door Europa, andere passen in de voedselveiligheid en de milieunormen. Ik heb begrepen dat we de goede weg op zijn. Ik onderstreep de vraag van de collega's dat de heer Callens en zijn fractie eens op de deur kloppen bij de federale overheid. Een gebrek aan samenwerking tussen beide overheden is misschien een deel van het probleem.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Het blijft me verbazen dat we enerzijds vanuit de rapporten van het Planbureau positieve berichten krijgen en anderzijds negatieve berichten, deze week ook nog in mijn mailbox, vanuit UNIZO en waarschijnlijk ook de landbouwsectoren dat de administratie kosten toenemen. U weet dat het Planbureau, wanneer het peilt naar de administratiekosten, subjectief werkt en eigenlijk vraagt wat uw idee is. Op het federale en op het Vlaamse niveau zijn er ook goede pogingen gebeurd om het objectief te meten. We hebben meer informatie.

Een concept dat vooral in Nederland gebruikt wordt, zijn de zogenaamde 'irritatiekosten'. Het zijn de subjectieve administratieve lasten. Daarbij zijn het vaak niet de grote administratieve lasten maar de hele kleine die mensen irriteren. Dat kan het verschil duiden tussen de globale positieve analyse en de negatieve perceptie op het veld. Irritatiekosten hebben wij nog nooit berekend.

Minister-president, enerzijds zegt u in het WIP dat er tegen 2012 25 percent vermindering moet zijn van de administratieve lasten. Dat is in absolute termen. U gaat dat meten en bewijzen. Anderzijds schernt u nu met het Planbureau. U zegt dat we gezakt zijn van 8 naar 6 percent. Daar volstaat het om niets te doen en de omzet te laten stijgen. Dan zal het aandeel

van uw administratieve lasten dalen. Ik zou willen dat we de discussie niet meer voeren in termen van percenten, maar in absolute termen, in het kader van het WIP dus.

In uw vorige regering was er een duidelijk plan van aanpak en een duidelijke timing. Onder meer door de bankencrisis is die niet goed meer aangehouden. Is er een concrete timing en methodiek voor de administratieve vereenvoudiging?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Sintobin, u zegt dat u het aanvoelen hebt dat er, wanneer we iets schrappen, twee administratieve verplichtingen bij komen. Uw aanvoelen is in tegenspraak met de bevindingen van het Planbureau. Zoals de heer Vereeck zegt, doet het Planbureau enquêtes en presenteert het op basis daarvan een aantal resultaten. Men heeft daar meer het aanvoelen dat we in de goede richting gaan. Volgens u zouden we in de slechte richting gaan. Dat klopt niet helemaal.

Ik wil me niet focussen op het Planbureau, mijnheer Vereeck. Ik zeg enkel dat het een positieve evolutie ziet op basis van de enquêtes. Het is min 4 percent op 2 jaar tijd. Mocht men het in 2010 opnieuw doen, zou het 2 percent zijn. Dan zou het zich vanzelf oplossen. Dat zal niet gebeuren.

Vrijdag zullen we een belangrijke stap zetten in de administratieve vereenvoudiging. Dat gaat iets ruimer, over vergunningen. Als we iets kunnen doen voor werkgelegenheid en investeringen in heel het bedrijfsleven, is het de versnelling van het afleveren van vergunningen. Ik kijk uit naar wat wordt voorgesteld door de commissie onder voorzitterschap van de heer Sauwens. Ook Cathy Berckx zal vrijdag meer tekst en uitleg geven. Dat snijdt hout. Ik hoop dat meerderheid en oppositie, als het nodig is, daarvoor ook heel snel de nodige initiatieven nemen.

Irritatie kost altijd. We komen van ver en het is inderdaad zo dat sommige kleine administratieve lasten heel wat irritatie kunnen opleveren. Sommige andere lasten moeten geduid worden. Ik heb in het verleden altijd discussie gehad over de vraag of de jaarrekening al dan niet een administratieve last is. Dit debat gaan we nu echter niet openen.

Mijnheer Vereeck, tijdens deze legislatuur willen we effectief komen tot een administratieve vereenvoudiging met een percentage. De methodologie die we zullen toepassen en die wordt uitgerold kunnen we op een later moment in de commissie bespreken.

De heer Karlos Callens: Ik vind het wat kleinzielig dat een aantal mensen hier altijd verwijst naar de federale

overheid om op die manier een van de Open Vld-ministers aan te vallen op zijn inzet voor de administratieve vereenvoudiging. Volgende week kan ik hier een volledige tafel vol leggen met zaken die federaal minister Van Quickenborne al heeft opgelost voor de zelfstandigen, de middenstand en de bedrijven – denk maar aan de meitelling. Iedere landbouwer moest jaarlijks tweemaal naar het gemeentehuis gaan om documenten in te vullen, terwijl alles wat daarin staat al bekend is. Ik vind het klein dat als ik hier een probleem aan de orde stel, sommige mensen dat nog altijd willen overhevelen naar een andere overheid, en dan meestal naar iemand van mijn partij voor wat de verantwoordelijkheid betreft. Ik zou liever hebben dat men zich beraadt over wat wij hier kunnen doen om de administratieve lasten van onze landbouw te verminderen. (*Applaus bij Open Vld*)

De heer Jos De Meyer: Het is niet ‘of’ maar ‘en’, mijnheer Callens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Christian Van Eyken tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de verklaringen van de minister-president betreffende de treinramp in Buizingen van 15 februari laatstleden

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Minister-president, op 15 februari was er een zwaar treinongeval in Buizingen. U was toen op missie in Californië. Tijdens een van uw eerste verklaringen zei u dat het een zwarte dag was voor Vlaanderen. Dat is in het verkeerde keelgat geschoten bij een aantal Franstaligen en zelfs bij een aantal Nederlandstaligen. Het was immers geen zwarte dag voor Vlaanderen, maar voor de NMBS en voor heel België.

De dag van die treinramp is uw collega, Waals minister-president Demotte ter plaatse geweest. Ook de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant en de federale eerste minister zijn ter plaatse geweest. Van de Vlaamse Regering is echter niemand ter plaatse geweest om zijn medeleven te betuigen.

Minister-president, wat was de bedoeling van uw verklaring? U zei dat men u verkeerd had begrepen. Ik heb het echter ook gehoord en gezien op de televisie. Het betreft een federale materie, maar ik zou toch willen weten wat de bedoeling was van uw verklaring.

Waarom hebt u op die bewuste dag niemand van uw regering ter plaatse afgevaardigd?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik ga proberen zeer sereen te antwoorden, uit respect voor de slachtoffers, hun familie en de gewonden.

Ik denk dat ik, ook vanuit dit parlement, in eerste instantie een diep medeleven met wat daar is gebeurd, moet uitdrukken. We kunnen dat niet genoeg onderstrepen. De hulpverleners die zeer goed hebben gewerkt, verdienen ook alle felicitaties. Ik denk dat ik dit alles heel duidelijk in mijn eerste reactie heb gezegd.

U verwijst naar “een zwarte dag voor Vlaanderen”. Het is natuurlijk zo dat dit ongeval in Vlaanderen is gebeurd. Dat is heel spijtig. Vanuit die invalshoek is het een zwarte dag voor Vlaanderen. Dit wil niet zeggen dat wij ons medeleven niet aan alle slachtoffers betuigen, of het nu Franstaligen zijn, Brusselaars, Vlamingen of mensen uit het buitenland. Dat heeft er niets mee te maken. Ik heb in mijn mededeling uitdrukkelijk gezegd dat we alle slachtoffers en gewonden ons diep medeleven betuigen. Het had ook elders kunnen gebeuren, maar het is spijtig genoeg op Vlaams grondgebied gebeurd. Als er dan een ongeval gebeurt, zegt men dat het een verschrikkelijke zware slag is en een zwarte dag is.

Ik heb zeer snel vanuit Californië contact gehad met de burgemeester, met de gouverneur, met de premier, met collega Hilde Crevits en met Rudy Demotte. Bepaalde media hebben dingen uitgebracht waar ik echt versteld van sta. Rudy Demotte – die heel correct is – heeft gezegd dat hij Kris Peeters enkele uren nadien aan de lijn heeft gehad. Hij was daar op het moment dat ik hem belde, net als de koning. Ik heb ze allemaal aan de lijn gehad. In afspraak met de collega's waren alle ministers van de Vlaamse Regering die op dat moment thuis waren, zoals Hilde Crevits en Joke Schauvliege, aanwezig op de 5 minuten stilte ter nagedachtenis van de slachtoffers en op de herdenkingen.

Ik zie niet in waarom dit zo is geduid. Ik zie ook niet in waarom u dat zo duidt. Ik wil nog eens onderstrepen dat wij heel sterk meelevens met alle mensen die zijn omgekomen, met alle families en met alle gewonden, welke taal, welke nationaliteit ook of vanwaar ze ook komen.

De heer Christian Van Eyken: Minister-president, voor wat u net zegt, kan ik veel meer begrip opbrengen. U zegt effectief dat het gaat om slachtoffers aan wie we ons medeleven betuigen.

Het blijft me toch een beetje dwarszitten dat u een paar dagen later, voor Opel, uw missie wel hebt onderbroken. Het is misschien een aanvoelen dat de Vlaamse Regering, op het ogenblik van de ramp, niet aanwezig was.

Ik vind het ook erg – en dat heb ik in Franstalige kranten gelezen – dat men zei: ‘Un train flamand contre un train francophone’. Dat is echt bij het haar getrokken. Het ging niet over een Waalse trein tegen een Vlaamse trein. Het probleem stelt zich niet communautair, maar ik vind toch dat de regering op dat ogenblik aanwezig had moeten zijn en niet 2 dagen later.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Voorzitter, ik prijs de sereniteit van de minister-president. Ik vind de manier waarop de heer Van Eyken dit forum gebruikt intriest.

Ik ben zelf van Halle. Ik neem regelmatig die trein. Het is een zeer dramatische week geweest. Wat daar is gebeurd, heeft bij de lokale gemeenschap diepe sporen nagelaten. Als Vlaams volksvertegenwoordiger wil ik, net als de minister-president, mijn hoed afnemen voor de hulpdiensten die daar hebben gewerkt. De brandweer, de politie, het Rode Kruis en de stadsdiensten hebben op een professionele en accurate manier hulp geboden. Daarnaast hebben veel inwoners vrijwillig hun solidariteit getoond. Ze hebben opvang geboden. Dat is steeds met een diep respect voor ieders taal en cultuur gebeurd.

Ik zie een groot verschil met een onderwerp dat ik gisteren in de commissie Welzijn ter sprake heb gebracht. Ik heb een vraag om uitleg gesteld over de manier waarop wij in Vlaams-Brabant dagelijks door Nederlandsonkundige hulpdiensten van Brusselse en soms ook Waalse ziekenhuizen worden bediend. Elke dag leggen zij een gebrek aan respect voor de toepassing van de taalwetgeving aan de dag. De taalwetgeving verplicht hen in Vlaams-Brabant Nederlandskundige hulpverlening te organiseren. Dit vormt een zeer groot contrast.

Mijnheer Van Eyken, van een fiere Belg als u zou ik in de eerste plaats verwachten dat u die jarenlang aanslepende schande met grote Belgische verontwaardiging zou aanpakken. Ik zou in de eerste plaats verwachten dat u uw Belgische francofone taalgenoten aanmaant om daar iets aan te doen. De verontwaardiging die u hier vandaag uit, is zeer selectief. Ik vind het zielig hoe u de tijd van de minister-president hier komt verprutsen. (*Applaus bij de N-VA, bij CD&V en bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

Mijnheer Bouckaert, ik wil er nogmaals op wijzen dat u slechts een minuut hebt. (*Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert*)

Mijnheer Bouckaert, de klok is nog niet ingesteld. Uw partij stelt steeds dat ik het reglement moet toepassen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, u valt me persoonlijk aan nog voor ik mijn mond heb geopend. Ik vind dit ongepast.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, u hebt een minuut.

De heer Boudewijn Bouckaert: Namens mijn fractie wil ik mijn steun voor de serene aanpak van de minister-president uitspreken.

Ik wil de heer Van Eyken er nog op wijzen dat hij blijkbaar niet goed beseft hoe onze staatsordening in elkaar zit. De minister-president is, samen met de rest van de Vlaamse Regering, het staatshoofd van de Vlaamse Gemeenschap. Hij heeft, namens de Vlaamse Gemeenschap, zijn medeleven met alle slachtoffers van het treinongeval betuigd, ongeacht hun nationaliteit of hun afkomst. Ik vind dit een zeer humane actie van de minister-president.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, ook ik zou de minister-president voor zijn reactie willen bedanken. Ik denk dat minister-president Demotte heeft begrepen dat het woord ‘Vlaanderen’ enkel op de locatie van het onderwerp sloeg. Die locatie ligt op de taalgrens.

Mijnheer Van Eyken, met deze actuele vraag insinueert u eigenlijk dat de minister-president niet solidair zou zijn omdat er ook Franstalige slachtoffers zijn gevallen. Dat is de grond van uw actuele vraag. U bekijkt alles vanuit een communautaire invalshoek. U probeert een dramatische situatie om partijpolitieke redenen te exploiteren. U bent eigenlijk een FDF’er.

Ik vind uw vraag aan de minister-president zeer persoonlijk en pijnlijk. U wekt de indruk dat hij niet solidair zou zijn met alle slachtoffers. Ik betreur dat u deze actuele vraag op deze manier in het Vlaams Parlement hebt gesteld. (*Applaus bij CD&V, het Vlaams Belang, de N-VA en LDD*)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik vind deze actuele vraag op zijn minst misplaatst. Een poging om op de kap van zo veel slachtoffers en doden een louter politiek en communautair spelletje te spelen, noem ik enkel lijkenpikkerij.

Indien we de regionalisering van heel wat bevoegdheden, waaronder de bevoegdheid voor de spoorwegen, zouden voortzetten, zouden de spoorwegen er beter voorstaan dan nu het geval is. Daar ben ik van overtuigd.

Ten derde: als u problemen hebt met het feit dat de minister-president het woord ‘Vlaanderen’ en niet het woord ‘België’ in de mond nam, dan wil ik u laten weten dat het nog altijd mijn ambitie is om ervoor te zorgen dat het woord België nooit meer zal worden gebruikt.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Het is zeer spijtig dat een steunbetuiging zo fout kan worden begrepen. Daarom wil ik aan alle collega’s en aan de minister-president heel vriendelijk een suggestie doen: misschien is het interessant om iets minder het woord ‘Vlaanderen’ en ‘Vlaams’ te pas en te onpas te gebruiken. (*Rumoer*)

De woorden ‘Vlaanderen’ en ‘Vlaams’ kunnen nuttig zijn, maar hier... (*Rumoer*)

Ik zou het waarderen als men me zou laten uitspreken. Het gaat er uiteindelijk om dat men steun betuigt, en dan doet het er eigenlijk niet toe over welke regio het gaat. Het gaat over mensen. Misschien kunnen we dat in het vervolg wat beter indachtig zijn.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega’s, ik wou eerst zowel meerderheid als oppositie danken, maar na de laatste tussenkomst corrigeer ik dat. Ik wil daar niet dieper op ingaan, tenzij met de mededeling dat ik minister-president van Vlaanderen ben en enkel de plaats waar het ongeval is gebeurd in herinnering heb willen brengen. Ik heb geen onderscheid gemaakt tussen de slachtoffers, integendeel. In mijn bericht had ik het over alle slachtoffers.

Ik ga ervan uit dat men geen enkele reden ziet om hierover een polemiek te beginnen, ook uit respect voor de slachtoffers en hun familie. Ik ga er ook van uit dat dit parlement, meerderheid en oppositie samen, zich daarbij kan aansluiten. Ik neem afstand van uw reactie en hoop dat het parlement dit samen met mij doet. (*Applaus*)

De heer Christian Van Eyken: Voor de duidelijkheid wil ik zeggen dat we ons medeleven met alle slachtoffers moeten betuigen. Het ongeluk gebeurde inderdaad in Vlaanderen. Maar ik blijf erbij dat de uitspraak van de minister-president spijtig was, en dat ze slecht is overgekomen. Zoals de heer Demesmaeker zei: er was een groot elan van solidariteit en een goede samenwerking tussen de hulpdiensten. Ook dat mag worden benadrukt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de besparingen op de OCMW-budgetten in de grote steden

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, collega's, ik steek niet onder stoelen of banken dat ik een tikkeltje jaloers was toen ik u vorige week op de koffie zag bij de enige echte Arnold Schwarzenegger. U hebt dat gemist, minister-president.

Minister, het was bijzonder moedig dat u tussen twee kopjes koffie door hem uw ongenoegen hebt laten blijken omdat hij te veel bespaart op sociale zaken, zoals volksgezondheid. Toch voelde ik me wat ongemakkelijk toen ik u achteraf in de media hoorde verklaren dat dit bij ons niet zou gebeuren. Want op dit moment is in ons land een pingpongspel bezig ten koste van mensen die geregulariseerd worden, maar waarvoor OCMW's geen extra middelen in hun budget willen inschrijven.

Ze zeggen – en waarschijnlijk terecht – dat dit de taak is van de federale overheid en dat die overheid niet thuis geeft. Je zult maar erkend vluchteling zijn. Dan zal het je worst wezen of het nu de federale of de lokale overheid is die daarvoor moet zorgen.

Er is echter meer. In een stad die mij goed bekend is, namelijk Antwerpen, legt de stad het OCMW niet minder dan 30 miljoen euro besparingen op voor de begroting van 2010. Dan gaat het niet alleen over besparingen voor de mensen die nieuw geregulariseerd zullen worden. Het gaat bijvoorbeeld ook over besparingen van 12 miljoen euro op de bijstand, terwijl er vorig jaar 1000 nieuwe dossiers geopend zijn bij het OCMW van Antwerpen, op een ogenblik dat steeds meer mensen werkloos zijn, dat steeds meer mensen schulden hebben, met andere woorden, dat de armoede hand over hand toeneemt.

We hebben het gisteren in onze commissie uitgebreid gehad over het Europees jaar van de bestrijding van de armoede. Wij zullen dan het voorzitterschap hebben van Europa. Dit lijkt een blaam op dit voorzitterschap te zullen worden. Als u niets doet, zal de armoede in deze regio in 2010 toenemen. Ik wil u aanraden om uzelf eens op de thee uit te nodigen op 't Schoon Verdiep, bij de 'Terminator' aan de Schelde, om hem er ook eens op te wijzen dat het niet kan dat er wordt bespaard op sociale aangelegenheden.

Minister, wat zult u als minister van Armoedebestrijding doen om ervoor te zorgen dat OCMW's meer middelen krijgen? U kunt die bijvoorbeeld samenbrengen, om samen een plan van aanpak uit te werken en er alleszins voor te zorgen dat tijdens het Europees jaar van de armoedebestrijding de armoede in deze regio niet toeneemt.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, alleszins deel ik met mevrouw Vogels de zorg met betrekking tot de mensen in armoede. Mevrouw Vogels, u haalt mijn gesprek aan in Californië, waarin ik duidelijk de vergelijking heb gemaakt tussen Vlaanderen en Californië. Overal zijn er mensen in armoede. De beleving van armoede zal wel dezelfde zijn, of iemand nu arm is in Vlaanderen of in Californië. Alleen is er natuurlijk een hemelsbreed verschil: het aantal mensen dat hier arm zijn, ligt gelukkig gevoelig lager dan het aantal armen in Californië. Dat komt natuurlijk omdat wij in Vlaanderen andere maatschappelijke keuzes maken. We zijn heel sterk voor een model van herverdeling. Alle overheden investeren heel sterk in een sociaal beleid.

U hebt me gevraagd hoe het dan zit met de mankementen in Vlaanderen. Zoals u zelf zegt, is de ondersteuning van de OCMW's op de eerste plaats een federale bevoegdheid. Vlaanderen heeft echter ook wel bevoegdheden, zeker wat de invulling van het sociaal beleid in de OCMW's betreft. Daar zijn mijn collega's, de ministers Vandeurzen en Bourgeois, heel sterk mee bezig. Ze zijn bezig met de uitvoering van het vernieuwd sociaal beleid. Minister Bourgeois is ook bezig met alles wat te maken heeft met integratie en regularisatie.

Wat Antwerpen betreft, heb ik uw suggestie niet nodig, want ik beschouw het OCMW van Antwerpen uiteraard als een zeer belangrijke stakeholder in ons beleid. We moeten toch ook enigszins de puntjes op de i zetten. U vergelijkt het oorspronkelijk door het OCMW bij de stad ingediende budget met het budget dat uiteindelijk is goedgekeurd. U vergelijkt niet het budget van dit jaar met het budget van vorig jaar. Als we de vergelijking maken met het oorspronkelijk ingediende budget, dan zien we dat er inderdaad een aantal bedragen vanaf zijn gegaan. In de eerste plaats gaat het over een bedrag van 6,2 miljoen euro, waarvan het OCMW terecht zegt dat dit kosten voor de inburgering zijn, die door de federale overheid moeten worden gedragen. Daarnaast is men ook overgegaan tot het oprichten van een autonoom zorgbedrijf. Ook daar heeft men een aantal herallocaties van budgetten gedaan.

Het OCMW van Antwerpen investeert wel degelijk extra geld in armoedebeleid. Omwille van de economische crisis gaat het bijvoorbeeld 26 extra personeelsleden aanwerven om mensen in armoede te begeleiden. De druk op de diensten wordt immers groter door de economische toestand waarin we ons bevinden. Ook werd in extra geld voorzien voor de uitkering van de leeflonen die vermoedelijk nodig zullen zijn in de loop van 2010. Ik wijs erop dat het niet over kleine bedragen gaat. Het totaalbudget van het OCMW van Antwerpen is 520 miljoen euro. Dat is ook weer gestegen in vergelijking met vorig jaar.

Ongeveer hetzelfde verhaal vindt u in Gent. U stelt de misschien terechte vraag wat ik als minister van Armoedebestrijding doe. Zoals u weet, zijn we, samen met alle stakeholders, volop bezig met de voorbereiding van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. We gaan daarmee ook naar de commissie. We zijn ook volop bezig met de uitvoering van de bepalingen die met armoede te maken hebben. Die staan in het werk- en investeringsplan. We zijn bovendien volop bezig met de voorbereiding van het Europees jaar, waarbij er een specifieke focus is op kinderarmoede. Zoals u daarnet hebt gezegd, is dat gisteren in de commissie aan bod gekomen.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, de enige toets is het armoedecijfer, de armoedebarmometer. Ik kan alleen maar vaststellen dat een aantal elementen van die armoedebarmometer stijgen: het aantal mensen dat dakloos wordt, het aantal mensen dat wacht op schuldbemiddeling, het aantal mensen van wie gas en elektriciteit wordt afgesloten. Daar gaat het voor mij om.

U maakt er een ongelooflijk ingewikkeld kluwen van. (*Opmerkingen van minister Ingrid Lieten*)

U hebt het over de federale bevoegdheid, over de bevoegdheid van de lokale besturen. U hebt hier meer recht van spreken dan in Californië. Ik heb u niet gevraagd om naar het OCMW van Antwerpen te gaan: ik heb u gevraagd om naar de 'Terminator' van 't Schoon Verdiep te gaan, waar de burgemeester woont. Er worden inderdaad meer personeelsleden aangeworven. Maar er wordt ook 12,5 miljoen euro voor de bijstand, de extra uitkeringen geschraapt. Het zijn net die uitkeringen die het mogelijk moeten maken dat mensen niet dakloos worden. Wat gaat u in godsnaam doen om ervoor te zorgen dat minder mensen in armoede moeten leven?

Minister Ingrid Lieten: Iedereen en alle overheden werken samen op hun niveau. Ik heb in elk geval mijn beleidslijnen uitgezet. Ik ben even bezorgd als u over de impact van ons beleid om de cijfers te verbeteren.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik zal regelmatig terugkomen met de cijfers in de hand om te zien welk effect al die maatregelen van de minister hebben. Ik hoop dat heel het parlement ook bekommerd is over de toenemende armoede.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het aandeel van Vlaanderen in de Belgische doelstelling inzake hernieuwbare energie

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Lieten.

Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Op 11 februari 2010 heeft EDORA, de Waalse tegenhanger van de Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen (ODE), een studie voorgesteld, die aangeeft wat het aandeel van hernieuwbare energie kan zijn in België voor 2020. Ik vond dat hoopgevend. De studie bepaalt dat in 2020 16 tot 18 percent van de totale energievraag in België uit hernieuwbare energie kan komen. Ik hoef u niet te vertellen dat de Vlaamse Regering heel ambitieus is op dat vlak. Ze stelt ook dat ze in de toekomst zoveel mogelijk hernieuwbare energie wil stimuleren. In het regeerakkoord spreekt men over 13 percent. Er staat ook dat Vlaanderen ernaar zal streven in een billijk aandeel in het totale Belgische percentage aan hernieuwbare energie te voorzien.

Ik vond dat hoopgevend. Als ik zie dat men spreekt over 16 tot 18 percent vraag ik me echter af of we niet ambitieuzer moeten zijn. Een paar dagen later heeft ook het federale Planbureau een rapport voorgelegd, waarin ze een mogelijke taakverdeling weergeeft tussen Vlaanderen en Wallonië inzake het aandeel in alternatieve energie en de mogelijke verdeling van energiebronnen.

Twee conclusies vielen me op. Vlaanderen hinkt achterop ten opzichte van Wallonië. Vlaanderen zal een grotere inspanning moeten leveren dan Wallonië. Het grootste aandeel op het vlak van alternatieve energie zal ook van Wallonië moeten komen om onze streefcijfers te halen.

Minister, hoe zult u tegen 30 juni, op het ogenblik dat de deadline nadert voor het nationaal actieplan, de concrete maatregelen duidelijk hebben? Moeten wij onze doelstellingen niet bijstellen nu we zicht hebben op de resultaten van deze studie?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: We zijn volop bezig met de voorbereiding van de politieke onderhandelingen over de Belgische verdeling van een aantal onderdelen van het Europese energie- en klimaatpakket. Verschillende dossiers kruisen elkaar hierbij. We hebben de CO₂-reductiedoelstellingen. Die beïnvloeden de evolutie van het energieverbruik. Dat heeft dan weer een impact op de hoeveelheid hernieuwbare energie die moet worden opgewekt om aan die 13 percent te geraken. De afspraken over de hernieuwbare energie hangen dus af van de afspraken over de andere onderdelen van het pakket.

Op de eerste plaats is er in de Nationale Klimaatcommissie een werkgroep opgericht. Daar zitten de gewestelijke en federale administraties samen. Ze bereiden alle dossiers voor. Ze zijn op dit moment bezig met de inventaris van de verschillende verdeelsleutels. Het rapport van het Federaal Planbureau waar u naar verwijst, is een input voor die werkgroep. Daarnaast is er een energieoverleg: ENOVER. Deze werkgroep is bezig met de dossiers van 13 percent algemene hernieuwbare-energie-doelstellingen en van 10 percent hernieuwbare energie in transport. Die twee werkgroepen moeten op het technische en het administratieve vlak hun conclusies eind deze maand overmaken aan de verschillende regeringen.

Dan kan de politieke onderhandeling beginnen over wie wat voor zijn rekening gaat nemen, en waar de ambitieniveaus liggen. Het algemene uitgangspunt van de Vlaamse Regering is uiteraard dat het grootste deel – en het liefst de totale hernieuwbare-energie-doelstelling –, binnen België wordt gerealiseerd. We kunnen nog niet zeggen wat het resultaat zal zijn van die onderhandelingen, ze moeten nog beginnen.

De EDORA-studie waar u naar verwijst, is ons bekend. De mensen van ODE zijn die komen toelichten op het kabinet. De administratie is volop bezig met de analyse van de studie. Men onderzoekt hoe wij onze voorbereiding van de onderhandelingen daarmee kunnen voeren. We verwachten vooral dat er bijkomende maatregelen nodig zijn op het vlak van groene warmte. Dat kan tot de helft van het totale aandeel hernieuwbare-energieproductie innemen. De voorbeelden zijn biomassa, biogas, biovloeistoffen, warmtepompen, zonneboilers enzovoort.

Tegen eind juni moet het nationaal actieplan hernieuwbare energie worden ingediend bij de EC. Het Vlaamse Energieagentschap is bezig met een ontwerpplan. Dat zal worden besproken met de andere beleidsdomeinen. Daarna komt het op de tafel van de Vlaamse Regering.

Er zijn nog andere interessante studies die een bijdrage kunnen leveren. Het MIRA-S-rapport werd eind 2009 gepubliceerd. De VITO heeft ‘Prognoses voor hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling’ gepubliceerd. Al dat materiaal wordt nu volop verder geanalyseerd om de politieke onderhandelingen op de verschillende niveaus voor te bereiden.

Mevrouw Irina De Knop: Dat was een uitgebreide en doortastende beschrijving van de geplande werkzaamheden, minister. Dat is heel interessant.

Op mijn fundamentele vraag kreeg ik echter geen antwoord. Gaat Vlaanderen zijn eigen ambities bijsturen? Gaan we ambitieuzer zijn dan het Vlaamse regeerakkoord?

Ik vrees dat er vandaag nog geen duidelijkheid bestaat over wat Wallonië en wat Vlaanderen gaat doen. Ik vind het vreemd, maar dat zal wel aan mij liggen, dat die discussie nog moet starten. 30 juni lijkt mij niet meer zo veraf. De politieke discussie moet niet alleen nog starten tussen de twee deelstaten, maar ook nog in de schoot van de Vlaamse Regering. Aangezien de Vlaamse Regering hernieuwbare energie zo belangrijk vindt, vind ik dat een beetje vreemd. Ik kan dat alleen maar constateren.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, u zegt dat er twee werkgroepen zijn. In Vlaanderen zijn we sterk in werkgroepen. Die maken conclusies. Maar is er een strikte timing? Ik neem aan dat we toch tot conclusies willen komen? Op welke datum zullen die werkgroepen verslag uitbrengen van hun bevindingen? Wanneer gaan we over tot de opmaak van een actieplan? Wanneer zal het actieplan klaar zijn? Vanaf wanneer zullen die investeringen beginnen? Wat is de eindstreefdatum voor de beëindiging van de fase van de investeringen die u plant?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u hebt een waslijst gegeven van rapporten en van allerlei overleg dat zou worden gepleegd, maar ik sluit mij toch aan bij mevrouw De Knop. Als we ons actieplan inzake hernieuwbare energie halverwege 2010 moeten indienen, wordt het dringend tijd om te weten wat we precies gaan doen om de deadline 2020 van 13 procent voor België te halen. Ik vraag me ook af wat we gaan doen met de ingediende vergunningsaanvragen voor de palmoliecentrales waarover ik u in de commissie heb ondervraagd. Ik veronderstel toch dat dit een belangrijk onderdeel van dat plan zal zijn. Is er al overleg geweest met de federale overheid over het billijke aandeel van Vlaanderen in die 13 procent? De tijd dringt. En ten slotte, er wordt al een jaar gepraat over dat fameuze Vlaamse energiebedrijf. Hoe zit het daar nu eigenlijk mee? Er is in geld voorzien in de begroting: 200 miljoen euro. Dat is positief. Maar we hebben daar nog altijd niets concreets van gezien. Kunt u daar iets meer over vertellen?

Minister Ingrid Lieten: Ik heb begrepen dat ik niet duidelijk heb gesproken want niet iedereen heeft mij goed begrepen, dus zal ik nog eens zeggen dat die werkgroepen allemaal bezig zijn en dat ze tegen het einde van de maand hun technische analyses moeten opleveren, zodat daarna de politieke onderhandelingen tussen de gemeenschappen en de federale regering kunnen starten. Ook voor ons nationale actieplan voor hernieuwbare energie tikt de klok. Wij moeten tegen eind juni een voorstel indienen bij de Europese Commissie. Ook daar zijn alle gesprekken en werkzaamheden lopende. Ik ben ervan overtuigd dat wij de voortgang daarvan iedere keer in de commissie zullen kunnen bespreken en dat daarin de volgende maanden heel wat energie zal worden gestopt, ook op het politieke vlak.

Mevrouw Irina De Knop: De enige slotopmerking die ik kan maken, is dat we hopen dat we dat in de commissie van heel nabij zullen kunnen opvolgen. Misschien kunnen er zelfs een aantal hoorzittingen worden georganiseerd om die studies toe te lichten. Maar dat is dan werk voor de commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de herbestemming van militaire domeinen

ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de herbestemming van militaire domeinen

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, minister, collega's, Vlaanderen wordt groter. Vorig jaar hebben wij naar aanleiding van het hervormingsplan van Defensie vastgesteld dat een aantal gronden in Vlaanderen een bijkomende bestemming krijgen. Enkele betrokken actoren konden niet wachten om suggesties te doen over welke bestemming die militaire domeinen het best konden krijgen. Op zich is daar niets verkeerd mee want iedereen verdedigt natuurlijk zijn belangen. Het is ook niet vreemd, gelet op het feit dat in Vlaanderen, of we dat nu graag hebben of niet, de beschikbare ruimte kleiner is dan de vraag naar ruimte.

Ik was dan ook enigszins gerustgesteld, minister, na het debat eind oktober 2009 in de commissie. U hebt toen heel duidelijk gesteld dat de herbestemming van die militaire domeinen goed moet worden voorbereid.

U hebt ook duidelijk gezegd dat Vlaanderen daar een trekkersrol in wil spelen, weliswaar telkens in overleg met de lokale besturen, die in dezen natuurlijk een enorm belangrijke rol kunnen en mogen spelen. U ondersteunde alleszins de vraag om die eenmalige verzuimingsoperatie van Vlaanderen, waarschijnlijk de enige die we ooit zullen kennen, grondig te bekijken en voor te bereiden.

In het debat over de beleidsnota hebben we daar op dezelfde manier over gesproken. In een antwoord op een schriftelijke vraag hebt u daar ook hetzelfde antwoord op gegeven. Nu zie ik deze week ineens een hoop cijfers verschijnen in Knack, Het Nieuwsblad en Het Belang van Limburg, waar al duidelijk gesuggereerd wordt hoeveel van de 900 hectaren die dit jaar verkocht worden, natuur zullen worden, hoeveel hectaren er dit zullen worden, hoeveel dat enzovoort. Ik was toch enigszins geschrokken, en daarom wil ik u de volgende vraag stellen, minister. Komen die cijfers en die input van u? Zo ja, dan zou ik bijzonder teleurgesteld zijn. Het zou overigens de eerste keer zijn dat u mij op dat vlak teleurstelt. En zo nee, hoe komt dit ineens allemaal naar boven?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik ben altijd blij als er een thema aan bod komt dat u herinnert aan uw vorige leven. U weet dat het thema van het gebrek aan industrieterreinen zeer sterk leeft in Vlaanderen. Ik dacht te begrijpen dat de ongeveer 1700 hectaren militaire domeinen die zouden worden verkocht, een unieke opportuniteit bieden voor Vlaanderen om aan de ondernemers in Vlaanderen, en meer specifiek de kmo's, de ruimte te geven om te ondernemen. Het is uiteraard uitgesloten om die 1700 hectaren integraal te wijden aan kmo's en bedrijventerreinen. Dat is voor iedereen in deze zaal duidelijk. Uiteraard moet dat ook inpassen in de omgeving. Je kunt in een natuurgebied moeilijk een kmo-zone inplanten. Dat is wiesdes, daar zijn we het allemaal over eens.

Maar in de invulling die ik nu zie, stel ik vast dat er in de gemaakte indeling slechts 70 van de 1600 hectaren, of 7 percent, worden aangewend voor bedrijventerreinen. Men heeft bij Voka ooit een studie gemaakt over de behoefte aan bedrijventerreinen. Voka vraagt u trouwens om dat dringend te actualiseren. Men spreekt daarin over 7000 hectaren die men nodig zou hebben. In het plan 1997-2007 heeft men trouwens ook datzelfde cijfer aangegeven. Men zegt dat ongeveer de helft van die 7000 hectaren gerealiseerd is, en dat men van de overige helft toch een groot stuk zou kunnen vrijmaken om dit te realiseren. Maar zelfs als we van het meest optimistische scenario vertrekken, zouden we nog altijd uitkomen bij een acuut tekort van meer dan 1000 hectaren.

Dit thema is ook besproken in de commissie. U hebt toen gezegd dat u dit geval per geval zou bekijken. Ik heb daar begrip voor, want er moet ook met de gemeenten worden afgestemd wat men kan doen. Maar ik denk dat we nu een opportuniteit hebben om heel specifiek de ruimte te geven aan de kmo's, om hier dringend werk van te maken en om dit niet aan het toeval over te laten, maar heel concreet en constructief in de mate van het mogelijke ruimte te creëren voor de ondernemingen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Collega's, we zitten inderdaad in een unieke situatie. Zelden zullen we extra grond hebben. Hier hebben we die. Maar als er ruimte is, wil iedereen daar natuurlijk een beroep op doen.

Ik kan u geruststellen, mijnheer Sabbe, in het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) is door de sociale partners en de Vlaamse Regering duidelijk afgesproken dat we uitdrukkelijk zouden bekijken wat kan worden bestemd als bedrijventerreinen. We zijn nu in overleg met Defensie over die verschillende gronden, ook om de juiste gegevens te hebben. We hebben in januari een eerste gesprek gehad, morgen hebben we een tweede. We zijn vandaag totaal niet op de hoogte van het wat en hoe van elke hectare. Ik zal mijn hand dus zeker niet in het vuur steken voor alle cijfers die zijn gepubliceerd.

Ik heb al veel cijfers gezien in kranten en weekbladen. Samen met het kabinet van de federale minister van Landsverdediging zijn we die zaken op punt aan het stellen. Als die zaken duidelijk zijn, zullen we een plan van aanpak opmaken, waarbij we, zoals in het verleden, rekening zullen houden met de omgevingsfactoren. In een natuurgebied zullen we waarschijnlijk niet hetzelfde kunnen doen als op een andere plaats.

We zullen ook rekening houden met wat gemeenten, provincies of wie ook al aan nabestemmingen hebben gepland voor bepaalde militaire domeinen. Dat is volop aan de gang. Wat mij betreft, liepen die artikels toch vooruit op het gesprek dat we morgen zullen hebben. Ik durf voor geen enkel cijfer mijn hand in het vuur steken.

De heer Lode Ceysens: Minister, ik dank u omdat u de link die de pers heeft gelegd naar uw kabinet, doorknipt. Dat is een geruststelling, maar hiermee is de zenuwachtigheid toegevoegd. Ik begrijp dat u er werk van maakt, en dat er morgen een tweede overleg is. Op welke termijn ziet u het overleg met de gemeentebesturen, en met de betrokken stakeholders? Wanneer wordt de commissie daarbij betrokken? Wanneer zullen we een plan van aanpak zien?

De heer Ivan Sabbe: Minister, er is een duidelijk probleem. U zegt dat u informatie hebt via de media en dat u er nog niet mee bezig bent. Het komt er dus op neer dat u achter bent op de media. Dat maakt me ongerust.

In de korte periode dat ik hier ben, krijg ik van u en uw collega-ministers te horen dat u ermee bezig bent. Er wordt een lijst opgesteld. Minister Crevits is bezig met een lijstje over alle studies die ze nog zal doen voor BAM, minister Schauvliege is bezig met een studie over de waterzuivering of de watermetingen in de Vlaamse stromen, minister Lieten is bezig met lijstjes en commissies om na te gaan waarin ze haar groene energie zal investeren, iedereen is bezig met lijstjes. Ik dacht dat Vlaanderen krachtadig wilde zijn, de daad bij het woord wilde voegen, maar je kunt maar de daad bij het woord voegen als je een strikte timing naleeft en ervoor zorgt dat de kaas niet van tussen je boterham wordt genomen. Dan moeten we over een of twee jaar niet vaststellen dat het jammer was en dat de kans verloren is gegaan.

Minister, ‘ruimte om te ondernemen’ is een van uw creaties om de ontbrekende bedrijventerreinen te kunnen invullen. Alle hens aan dek dus, het is nodig om dat nu te doen. Ik verwacht veel proactiviteit om te zorgen dat we deze opportuniteit voor ondernemend Vlaanderen niet mislopen.

De heer Marcel Logist: Wat ik in het debat mis, is dat de herbestemming van de militaire domeinen een noodzaak is, en liefst zo vlug mogelijk. Waar ik weinig over hoor, is de sanering van die militaire domeinen. Hoe zit het daarmee? Dat is de vraag die we ons allemaal moeten stellen. Herbestemming is goed, maar hoe zit het met de saneringsmiddelen om dit allemaal te koop te kunnen aanbieden?

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, wat een goede zaak is, is dat er inzake herbestemming veel aandacht wordt besteed aan natuur- en recreatiegebied, dat er voorkeurecht wordt aangeboden aan de gemeenten, overheden en semi-overheden.

Ik heb een aantal vragen en aandachtspunten, zoals aandacht voor het tekort aan bedrijventerreinen in Vlaanderen. Is de kwaliteit van het natuurgebied oké? Denk maar aan olievervuilingen, ingegraven munitie, de vele kogelhulzen enzovoort. Het duurt lang om vervuilde grond te laten saneren door Defensie, denk maar aan het vliegveld in Brustem dat 14 jaar na de sluiting nog steeds niet werd gesaneerd.

Ik wil minister Muylers vragen om bij zijn federale collega aan te dringen op een vereenvoudiging en versnelling van de omslachtige procedures, en ik wil langs Vlaamse kant een versnelling van de procedures voor gewestplanwijzigingen vragen.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, het doet me plezier dat de collega's mijn opzoekingswerk weten te waarderen. De cijfers komen niet van de minister. Na mijn vraag op 28 oktober, waar de heer Ceysens naar verwijst, over de herbestemming van gedesaffekteerde terreinen en na het antwoord van de minister, ben ik op stap gegaan en heb ik gegevens bij elkaar gesprokkeld. We hebben uitgezocht welke terreinen er al een nieuwe bestemming hebben, want die zijn er zoals u weet, er zijn al RUP's in bepaalde gemeenten. We hebben ook uitgezocht voor welke domeinen er plannen in de maak zijn en waar er nog geen stappen zijn gezet.

Het resultaat is een heel overzicht, maar met een flinke foutmarge omdat men voor heel veel plaatsen nog niet weet welke richting het zal uitgaan en omdat er soms ook tegenstrijdige ideeën bestaan. Soms wil een gemeentebestuur iets anders dan een andere administratie of betrokkene. Die gegevens zijn niet meer en niet minder dan een beeld, een algemene kijk op wat het zou kunnen zijn. Minister, op het ogenblik dat u nauwkeurigere gegevens heeft die zijn gecheckt bij Defensie en bij uw diensten, dan zal ik met uw goedvinden een vraag stellen om die preciezere gegevens boven water te krijgen.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, mijn gemeente is getroffen door een inkrimping van een militaire basis, met een teloorgang van ongeveer tweehonderd werkplaatsen. Een herbestemming van een militair domein behelst uiteraard ook een reconversie en het creëren van nieuwe werkgelegenheid. Dat mag niet uit het oog worden verloren.

Daarnaast worden de gemeenten meestal als eersten aangesproken om het gebied aan te kopen en te herbestemmen, maar er bestaat een flou over de prijszetting van dergelijke domeinen. Een witte zone heeft nu eenmaal geen vergelijkingspunten. Het aankoopcomité heeft problemen om dat te schatten. In de meeste gevallen van onteigening moet men rekening houden met de bestemming die er was voor het vastleggen van de herbestemming. In het geval van militaire domeinen is dat uiteraard een groot probleem.

Ik wil vragen om de Vlaamse gemeenten op gelijke voet te plaatsen, en dat er een consensus wordt bereikt over de manier waarop die witte zones zullen worden geschat.

Minister Philippe Muyters: Door de tussenkomsten vanuit het parlement, moet het voor u beiden duidelijk zijn dat de timing niet zo eenvoudig is. Het gaat over tot nu toe wit ingekleurde gebieden waarvan ook wij niet weten welke sanering er eventueel moet gebeuren. Wij moeten ook nog heel wat gegevens van Defensie krijgen.

Ik heb niet gezegd dat ik begin, want we zijn al bezig: we hebben in januari al gesprekken gehad. We gaan verder met de gesprekken, morgen is er weer een gepland. Ik ben niet zover dat ik van elk domein weet waar we staan. Dat is een antwoord op vele vragen, zoals welke sanering er moet gebeuren of hoe een prijs wordt bepaald. Waarschijnlijk is de sanering ook een element van prijsbepaling. We moeten overleg plegen met de lokale besturen waar dat zinvol en nodig is. We moeten rekening houden met de herbestemmingen die al zijn gepland. Zijn we het daar mee eens, of zijn we het daar niet mee eens? Ik loop absoluut niet achter de feiten aan, maar ik ga, zoals ik in mijn beleidsnota heb gezegd, op Ruimtelijke Ordening voor een partnerschapmodel waar we een draagvlak creëren voor de beslissingen die worden genomen.

Mijnheer Sabbe, het is de bedoeling om, waar mogelijk, bedrijventerreinen te creëren, conform de afspraken die we hebben gemaakt met de Vlaamse sociale partners in het werkgelegenheids- en investeringsplan.

De heer Lode Ceysens: Ik dank u wel, minister, ook om nog eens duidelijk te situeren dat dit geen gemakkelijke oefening is, waarmee u zich ook distantieert van de cijfers die al werden voorzien. Vriend Vandaele, ik heb u niet willen noemen, maar aangezien u zich hebt bekendgemaakt: ik stoorde me niet aan de kleine afwijkingen op het aantal hectaren, maar wel aan het feit dat ik dat artikel heb gelezen als een duidelijke voorafname op een aantal bestemmingen. Ik heb begrepen dat er, ook hier in dit halfroond, heel veel vragen zijn over die bestemmingen waarbij er zelfs bijkomende moeilijkheden de kop opsteken.

Minister, ik heb er het volste vertrouwen in dat u de hand aan de ploeg slaat en dat u van nul af aan, in overleg met de betrokken gemeentebesturen, met alle actoren op het terrein en uiteraard ook in de bevoegde commissie, het debat zult voeren.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik ben blij met wat u zegt, maar toch ben ik ongerust. In de informatie waarover we vandaag beschikken, staat dat er van de 1700 hectare, 113 bestemd zouden zijn voor industriële activiteit of voor kmo-zone. Dat is bijzonder weinig en daarmee schieten we niet op om het gat van minimum – in het beste scenario – 1000 hectare bedrijventerreinen dicht te rijden. Het is een druppel op een hete plaat. Dit is mijn eerste punt, en het is daarom dat ik zou vragen om proactief met dit dossier om te gaan.

Als u effectief zegt dat u alles in kaart wilt brengen en dat u tot die tijd niets kunt doen, dan zal dit in de Belgisch-Vlaamse context veel te moeilijk zijn. U zit hier in een Belgisch-Vlaamse context, want de domeinen zijn eigendom van het leger en het leger is nog altijd federale materie. Ik stel voor om proactief selectief te werk te gaan door op te sporen welke

terreinen zich het beste lenen als bedrijventerreinen met die bestemming. We kunnen een eerste selectie maken en ons er dan op focussen om die terreinen al binnen te halen zodat we daar al iets kunnen realiseren. Dat moet absoluut gebeuren, we mogen ons niet verbergen achter de tijd die nodig is om alles in kaart te brengen en om alles in commissies te bespreken. U moet als bevoegde minister proactief zijn en ervoor zorgen dat we daardoor snel extra bedrijventerreinen kunnen creëren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Kris Van Dijck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de uitspraken van federaal minister van begroting Guy Vanhengel betreffende de uitgavenpolitiek van de regio's

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister, vanmorgen werd onze aandacht getrokken door twee krantentitels. In De Tijd staat “Vanhengel tikt regio’s op de vingers” en in De Morgen “Vanhengel pookt animositeit met de Vlaamse Regering op”. Het zijn krantenartikels, en ik heb me de moeite getroost om eens te gaan kijken wat de aanleiding ervan is en ik heb het verslag opgevraagd van de federale Commissie voor Financiën en Begroting waarin federaal collega Muriel Gerkens van Ecolo de minister ondervraagt over wat ze zelf “het niet naleven van de verdeling tussen de federale staat en de deelstaten in het nieuwe stabiliteitsprogramma voor 2011” noemt.

Als ik de vraag lees en vervolgens ook het antwoord van de federale minister, dan verbaast het me dat op een bepaald moment de teneur is, zonder dat de vraagsteller daar eigenlijk een reden toe gegeven heeft, dat Vlaanderen zich helemaal niet gebelgd hoeft te voelen – ‘what’s in a name?’. Over het begrotingsjaar heeft hij het over 1,2 miljoen euro en zegt hij dat Vlaanderen zich niet aan de afspraken heeft gehouden. Hij stelt dat in tegenstelling tot de federale regering, de Vlaamse Regering niet goed werkt. Hij eindigt met: “Indien iedereen dezelfde verbintenissen aangegaan was als de federale regering wat de bijkomende ontvangsten en de beperkingen van de uitgaven betreft, zou het minder moeilijk zijn geweest om een sluitende federale begroting op te maken.”

In ieder geval lees ik in heel dat antwoord enkel en alleen maar vingerwijzingen naar Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, nergens naar de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – ik denk dus dat het daar allemaal in orde is – en er staat ook niets in over de provincies en de gemeenten.

Minister, in ieder geval kreeg ik graag van u een reactie op deze nieuwe vingerwijzing naar de Vlaamse overheid, want wij hebben wel degelijk het aanvoelen dat we begrotingsmatig de juiste weg aan het bewandelen zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Dijck, ik zal niet reageren met de standpunten van de Vlaamse Regering, maar wel met rapporten. Ik start met het rapport van de Hoge Raad van Financiën (HRF). In januari van dit jaar heeft de Raad de cijfers gegeven die nodig zijn voor de verschillende entiteiten om tegen 2015 naar een begroting in evenwicht te gaan.

Voor 2011 zegt de Raad dat entiteit 1 een tekort mag hebben van 3,3 percent en entiteit 2, de regio’s, gemeenschappen en lokale entiteiten, een tekort van 0,8 percent. Op basis van engagementen die zijn aangegaan door de regionale entiteiten over de meerjarenbegroting zal entiteit 2 in 2011 een tekort hebben van 0,5 percent en niet de 0,8 percent waarin was voorzien door de HRF. Dat die 0,5 percent vooral gerealiseerd wordt doordat Vlaanderen naar een begroting in evenwicht gaat in 2011 is vanzelfsprekend.

Stel u voor dat de Hoge Raad voor Financiën gevolgd zou worden door de federale overheid en dat zij op een tekort van 3,3 percent zouden blijven, dan zaten we al in een veel betere situatie. Maar de federale overheid engageert zich voor 2011 maar voor een tekort van 3,6 percent. De 0,3 percent die entiteit 2 beter doet, pikt entiteit 1 volledig in. Dat geeft een duidelijk beeld voor 2011 van wie welke inspanningen doet.

De heer Vanhengel heeft het ook over de begroting 2009-2010. Ik haal er het rapport van de SERV bij voor 2009: “Omwille van de verkiezingen in juni 2009 was er geen begrotingscontrole in het voorjaar. Er zijn twee aanpassingen geweest, maar die hadden louter tot doel om extra kredieten in te schrijven in het kader van de financieel-economische crisis. De derde begrotingscontrole 2009 gebeurde helemaal op het einde van het jaar, maar voerde wel een heel aantal belangrijke wijzigingen door.”

Voor 2010 zegt de SERV: “Bij ongewijzigd beleid verwachtte de administratie dat de uitgaven in 2010 zouden oplopen tot 26 miljard euro. De regering slaagde erin om deze dynamiek te beperken door het uitgavenniveau te beperken tot 24,4 miljard euro of 1,6 miljard euro minder dan voorzien in de meerjarenbegroting. Dit is een vermindering met 6 percent.”

De SERV voegt eraan toe dat de besparingsmaatregelen oplopen tot 1,65 miljard euro. De SERV zegt ook nog dat de regeling die de Vlaamse Regering heeft getroffen om 500 miljoen euro in het Egalisatiefonds te steken in 2009 en die te gebruiken in 2010 voor de minimum-ontvangsten van 2010, een goede maatregel is die maakt dat er geen stop-and-gopolitiek is.

De heer Vanhengel zegt dat de federale regering de enige is die meevallers volledig zal gebruiken om de begroting te verbeteren. Wij hebben onze doelstellingen hoog gelegd en niet gebaseerd op meevallers. Ook zonder meevallers zullen we sterke en scherpe doelstellingen realiseren. Als we ze hebben, zullen we ze bespreken. De SERV stelt voor om die in het WIP te steken. Als we meevallers hebben – want er zullen ook wel tegenvallers zijn –, zullen we in de Vlaamse Regering bespreken waar we die gebruiken.

Tot slot zegt minister Vanhengel dat de pensioenen in de regio's veel meer oplopen dan op federaal niveau en dat er een responsabilisering zou moeten komen. Ik verwijs naar het Octopusakkoord waarin wordt gezegd dat er uiteraard een responsabilisering van de uitgaven kan zijn, maar enkel als er ook sprake is van responsabilisering langs inkomstzijde, en daar is geen sprake van door de federale minister van Begroting.

De heer Kris Van Dijck: Dank u, minister. Wat de evolutie van de federale uitgaven betreft, stel ik ook vast dat minister Vanhengel de uitgaven van de sociale zekerheid ervan aftrekt. Wat is daarvoor de reden? Zijn daar geen besparingen mogelijk? Dat zal ik misschien beter aan hem vragen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. We wisten eigenlijk al wat de inspanningen zijn van Vlaanderen, van de rest van entiteit 2 en van entiteit 1. De heer Van Dijck vroeg een reactie op de uithaal van de federale minister van Begroting naar Vlaanderen.

Ik vraag me af wat de politieke houding is van Vlaanderen ten aanzien van dat stabiliteitspact. Men is daar eerst mee naar Europa gegaan zonder de deelstaten te consulteren, om dan nadien intern de verdeling te maken. En nu dit nog eens. We kunnen zeggen dat we onszelf niets te verwijten hebben en de anderen misschien wel. Wat is echter uw politieke conclusie ten aanzien van bijvoorbeeld het samenwerkingsfederalisme? Het moet u en heel de Vlaamse Regering nu toch beginnen dagen dat men niet alleen a kan zeggen, maar dat men nu politiek gezien ook b moet zeggen. Wat is uw b?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik sluit me aan bij de vorige spreker. Ik was een beetje verbaasd dat de fractieleider van de N-VA een vraag stelt aan een minister van de N-VA en op basis van een krantenartikel een reactie vraagt. Ik dacht dat dit misschien journalistiek bedoeld was, maar ik moet eerlijk zeggen dat het op zich niet zo politiek relevant is. De heer Van Hauthem legt de vinger op de politieke wonde. Minister, wat is de politieke conclusie die u daaraan verbindt, onder meer in het kader van het samenwerkingsfederalisme?

Minister Philippe Muylers: Wat het solidariteitspact betreft, is de conclusie heel duidelijk. We hebben dat tot nu toe niet goedgekeurd ondanks de uitdrukkelijke vraag van de federale overheid. We moeten er wel voor zorgen dat we de ratings niet in gevaar brengen. Ieder heeft daar zijn verantwoordelijkheid: de federale overheid heeft haar verantwoordelijkheid en wij de onze. Zoals dat hoort, zijn wij verder in gesprek met de federale overheid. Tot op heden is het solidariteitspact met de federale overheid echter niet goedgekeurd.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Vereeck, ik heb in mijn inleiding duidelijk gezegd dat mijn aandacht werd getrokken door de krantentitels, maar dat ik me vervolgens heb gebogen over het verslag uit de commissie. U gelooft het of u gelooft het niet, maar er is niet getelefoneerd van daar naar hier. Vanuit het parlement is gesteld dat wij daar een antwoord op willen krijgen. Ik ben gebelgd door het feit dat over een vraag over de federale begroting van een Franstalig politicus, enkel en alleen de Vlaamse Regering met de vinger wordt gewezen. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, het is niet omdat uw naam hier wordt genoemd dat u een persoonlijk feit kunt inroepen.

De heer Lode Vereeck: Hij stelt mijn geloof in vraag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het rapport van de VDAB 'Kansengroepen in kaart - Laaggeschoolden op de Vlaamse arbeidsmarkt'

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, om de zoveel maanden publiceert de VDAB een rapport over de positie van kansengroepen op de arbeidsmarkt. Deze week werd een heel interessant rapport gepubliceerd over de positie van laaggeschoolden op onze Vlaamse arbeidsmarkt. De conclusies en cijfers zijn meer dan dramatisch. In september 2009 waren er 105.000 Vlaamse laaggeschoolde werklozen. Zij vormen 50 percent van de totale werklozenpopulatie in onze regio. Op de arbeidsmarkt is amper 20 percent van die populatie vertegenwoordigd.

Dat is een probleem. Het betekent ook dat een op twee Vlaamse laaggeschoolden vandaag zonder werk is. En de studie geeft niet alleen de cijfers, maar probeert ook de achtergrond te verduidelijken. Men heeft het over discriminatie van arbeiders tegenover bedienden omdat ze makkelijker ontslagen worden en het feit dat arbeiders over het algemeen minder hooggeschoold zijn dan bedienden. Men heeft het over werkloosheidsvallen, zoals het gebrek aan kinderopvang. Vandaar het belang dat onze fractie hecht aan het aanbod en de betaalbaarheid van kinderopvang. Men heeft het over verdringingseffecten waarbij hooggeschoolden, op het moment dat ze minder gemakkelijk aan de slag gaan, plaatsen innemen die door laaggeschoolden zouden kunnen worden ingevuld enzovoort. Een heel interessant werk.

Maar het meest angstwekkende aan de studie is de vaststelling dat de crisis, in tegenstelling tot vorige recessies, vandaag veel harder inhakt op de positie van de laagstgeschoolden. Ze geraken veel moeilijker opnieuw aan de slag. De studie stelt ook vast – en dat is de bottom-

line – dat als we niets doen, we niet één generatie maar twee generaties voor een langdurige tijd in de werkloosheid duwen. Er zijn de schoolverlaters die zeer moeilijk opnieuw aan de slag geraken, maar er zijn ook de 50-plussers die na hun ontslag hun kansen voor de zon zien wegsmelten.

Die vaststelling, dat als we niets doen, we niet één maar twee generaties in de langdurige werkloosheid stoppen, heeft aanleiding gegeven tot deze vraag. Minister, hoe gaat u om met deze cijfers? Moet uw beleid worden aangepast? Welke initiatieven denkt u te nemen voor zowel de begeleiding als de opleiding van de laaggeschoolden op de arbeidsmarkt?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Van Malderen, ik wou dat ik met een werkgelegenheidsbeleid alleen de zaak kon oplossen. U hebt het zelf al aangegeven: ik wil nog niet eens spreken over het creëren van jobs, wat een economische activiteit is. Ik wil niet spreken over een goede opleiding geven, wat in de school begint. U hebt het zelf over het arbeiders- en bediendestatuut gehad, wat een federale materie is. Ik kan het ook hebben over de loonkost, wat een element is dat heel dikwijls wordt aangehaald. Dit zijn allemaal elementen die meespelen in de vraag die u stelt.

Laat me ingaan op het aspect waarover ik wel iets kan zeggen: de VDAB en zijn rapport. Het is heel duidelijk dat mijn voorganger, minister Vandenbroucke, er oog voor had en in de beheersovereenkomst met de VDAB een aantal cijfers aan de VDAB heeft opgelegd die bepalen dat bijvoorbeeld de trajecten voor laaggeschoolden 10 percent hoger moeten liggen dan de trajecten voor anderen. Er is dus een inhaalbeweging of een positieve discriminatie of hoe u het wilt noemen.

Wat zijn de cijfers? De VDAB heeft 15 percent meer trajecten voor laaggeschoolden dan voor anderen. In de beheersovereenkomst staat ook dat er voor de uitstroom naar werk of de uitstroom uit de werkloosheid, ook hogere cijfers voor laaggeschoolden moeten worden gehaald. De VDAB haalt deze twee normen die in de beheersovereenkomst staan. Er wordt goed werk gedaan.

U hebt natuurlijk gelijk dat in crisistijden laaggeschoolden sneller in de werkloosheid terecht komen. Zoals u weet, is er het Vlaams werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) waarin zeer uitdrukkelijk maatregelen voor laaggeschoolden staan. We verhogen de opleidingscheque. Ik denk aan de positieve discriminatie voor laaggeschoolden. We nemen een aantal maatregelen voor wie reeds 1 jaar werkloos is, net om te vermijden dat we komen tot een verloren generatie. Ik denk aan de extra werkervaringsplaatsen die we creëren.

Het is belangrijk om het geheel te blijven opvolgen en tijdig te evalueren, maar laat ons de maatregelen die we hebben afgesproken, zo snel mogelijk invoeren. Vrijdag bespreken we er nog een aantal op de Vlaamse Regering, zodat we weer een stap vooruit kunnen zetten. U mag altijd suggesties geven. We staan ervoor open om tot nog betere maatregelen te komen.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het met u eens dat de doelstellingen van de VDAB – dat blijkt ook uit de jaarrapporten – in grote mate worden gehaald en dat er goed werk wordt verricht.

Er is echter meer aan de hand. De minister heeft verwezen naar de crisis en naar het antwoord van de Vlaamse Regering op deze crisis, het WIP. Volgens mij bevat het WIP een aantal goede maatregelen. Alles wat voor deze doelgroep competentieversterkend werkt, valt zonder meer toe te juichen. Als we het rapport in detail bekijken, blijkt dat er ook met betrekking tot het aanbod een probleem is. In sommige regio's zijn er eenvoudigweg geen jobs meer voor die doelgroep. Dit betekent dat we niet enkel in de toeleiding moeten investeren, maar ook in de competentieversterking. We moeten investeren in jobs die er zijn en in de sectoren van de toekomst.

In Vlaanderen is de verdeling vrij ongelijk. Er zijn zones, ten westen van Antwerpen en Brussel en Zuid-West-Vlaanderen, waar regionaal moet worden gewerkt. Dit moet samen met de VDAB gebeuren. We moeten investeren in competentiecentra die zich vooral op de jobs van de toekomst richten. Ik denk daarbij aan de IT-sector en aan de diensverlening.

Met betrekking tot die tertialisering kunnen we iets belangrijks vaststellen. Indien de werkloosheid bij vrouwen momenteel niet sterker stijgt, is dit aan maatregelen als de dienstencheques te danken. Die maatregelen hebben er immers toe geleid dat vrouwen in de dienstensector aan de bak komen. Mannen komen in die sector veel minder gemakkelijk aan de bak.

Minister, u hebt daarnet om suggesties gevraagd. Volgens mij is het uw taak voor de uitbouw van die competentiecentra te zorgen. Door in die specifieke regio's te investeren, kunnen we die positie gevoelig versterken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, het rapport van de VDAB brengt een aantal onthutsende vaststellingen en cijfers naar voren. Voor de laaggeschoolden is het einde van de donkere tunnel en van hun preciaire situatie nog niet meteen in zicht. Zij worden door de economische crisis hard getroffen. Ten gevolge van de nakende ontslagen bij Carrefour en bij Opel Antwerpen zullen nog meer laaggeschoolden in de werkloosheid terechtkomen.

Een regionalisering van het arbeidsmarktbeleid zou Vlaanderen in staat stellen deze problemen veel efficiënter aan te pakken. Blijkbaar worden de gesprekken over de regionalisering en over meer sociaal-economische hefboomen voor Vlaanderen almaar uitgesteld.

Ook in Vlaanderen zelf zijn er geografische verschillen. Zo worden Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen minder hard getroffen. In Limburg is het aantal laaggeschoolde werkzoekenden het voorbije jaar het sterkst toegenomen.

Minister, op welke manier wilt u in uw beleid met deze geografische verschillen rekening houden?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, deze cijfers zijn onthutsend en ronduit dramatisch. Ze zijn echter niet nieuw. Ik heb wat onderzoekwerk verricht. Blijkbaar was de verhouding tussen werkende en werkloze laaggeschoolden in 2004 en in 2007 dezelfde als nu. Iets meer dan een op twee heeft geen werk. Dit is dramatisch. Het is niet omdat de situatie al jaren zo is, dat ze niet dramatisch is. Hier zou een antwoord op moeten komen.

De Vlaamse Regering heeft dit trouwens vroeger al ontdekt. In 2008 heeft de Studiedienst van de Vlaamse Regering een rapport geschreven waarin dit probleem wordt bevestigd. In dit rapport staat te lezen dat laaggeschoolden niet enkel op de arbeidsmarkt problemen hebben. Algemeen gezien participeren laaggeschoolden minder. Er zijn op heel veel domeinen drempels voor laaggeschoolden. De drempels op vlakken als cultuur, verenigingsleven, toerisme, mobiliteit en dergelijke versterken elkaar. Aangezien de laaggeschoolden op andere domeinen niet aan bod komen, kunnen ze ook op de arbeidsmarkt niet doorstromen. De heer Van Malderen heeft terecht gesteld dat competentieversterking noodzakelijk is. Het gaat echter niet enkel om de arbeidsmarkt op zich.

Minister, ik zou u een aanvullende vraag willen stellen. Eigenlijk hebt u hier als minister van Werk geantwoord. Eigenlijk gaat het om een probleem dat de hele Vlaamse Regering aanbelangt. Wat wil de Vlaamse Regering doen om de algemene participatie van laaggeschoolden op alle domeinen te versterken?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik wil me bij deze actuele vraag aansluiten. Het probleem van de laaggeschoolden is een structureel probleem. De voorbije maanden is dit

probleem door de conjunctuurcrisis uitgediept en versterkt. Aangezien zij als eersten worden ontslagen, worden de laaggeschoolden de eerste slachtoffers van een economische crisis.

Ik denk dat het heel belangrijk is dat een globaal beleid wordt gevoerd waarin de fiscaliteit een rol vervult. De loonvoorwaarden en de werkloosheidsval – inclusief het financiële aspect van die laatste – moeten mee worden bekeken.

Wat kunnen wij doen? Competentieversterking is een taak. We hebben de ervaringsbewijzen en de elders verworven competenties (EVC's). De afgelopen jaren is daaraan gewerkt. Dat begint succes te krijgen, maar spijtig genoeg komt dat traag uit de startblokken. Voorziet u daarom de komende weken en maanden in initiatieven om de procedures – die niet evident zijn, daar ben ik me bewust van – te versnellen? Het is immers belangrijk dat de talenten van laaggeschoolden worden erkend, en ze met behulp van ervaringsbewijzen kunnen doorstromen naar nieuwe jobs.

Minister Philippe Muyters: Uiteraard sluit ik me aan bij wat beide laatste sprekers hebben gezegd. Men wist het al. Vandaar dat mijn voorganger, de heer Vandembroucke, extra normen in het beheerscontract van de VDAB heeft opgenomen. Het is dus geen nieuw probleem. En het is ook juist dat dit niet enkel een zaak van het beleidsdomein Arbeid van de Vlaamse Regering is. De heer Van den Heuvel gaf terecht een aantal voorbeelden die erop wijzen dat het ook federale materies zijn.

Wat de kern van de zaak betreft, wil ik twee zaken zeggen. We zouden meer aan competentie-management moeten doen. Werkgevers moeten zich meer oriënteren op de vaardigheden van mensen, en minder op diploma's. En die vaardigheden moeten sneller worden erkend. Het is niet eenvoudig, maar we moeten er vaart in brengen.

We moeten de vaardigheden ten behoeve van de jobs van de toekomst in kaart brengen. Die moeilijke taak verrichten we best samen met de sociale partners. Zij moeten er immers voor zorgen dat dit in de praktijk wordt gerealiseerd. Verder wordt in het werkgelegenheids- en investeringsplan de opleidingscapaciteit versterkt. Dat zal de laaggeschoolden extra kansen geven. De sluitendmaatpakfilosofie is gericht op het onderzoek van wat het individu nodig heeft. Het zal doelgroepen zoals de armen en de laaggeletterden sneller helpen.

Ten slotte wil ik zeggen dat er wordt overlegd met de steden Gent en Antwerpen, en ook met de VVSG over de regionale spreiding. We onderzoeken hoe we kunnen differentiëren. Ik ga ervan uit dat dit in de loop van de komende weken tot resultaten leidt.

De heer Bart Van Malderen: Meerdere mensen hebben hier gezegd dat het een structureel probleem is waar structurele antwoorden moeten op volgen. De crisis dwingt ons om snel met oplossingen te komen. Er moet ook iets gebeuren aan de kwaliteit van de vacatures. Vandaag staan in 50 procent van de vacatures geen diplomavereisten. Maar dat betekent niet dat een laaggeschoolde ook effectief aan de slag geraakt. Verbeteringen zijn mogelijk opdat competenties echt worden gevaloriseerd.

Ik eindig met een dankwoord voor uw antwoord. Ik denk dat we de ambitie delen dat we niemand willen achterlaten. We moeten er wel over waken dat de zwaarte van onze taak er niet toe leidt dat uw sluitend maatpak een dwangbuis wordt en ervoor zorgt dat mensen niet meer aan de slag kunnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.59 uur.*

– De vergadering wordt hervat om 17.17 uur.

■

BELEIDSNOTA Bestuurszaken 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 184 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

Bij mijn weten zijn er geen moties van wantrouwen ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Voorzitter, minister, geachte leden, de beleidsnota Bestuurszaken bevat veel goede voornemens, maar zoals men weet, is de weg naar de hel geplaveid met goede voornemens. Efficiëntie en effectiviteit, markteconomische reflexen, kwaliteitsgericht werken, deugdelijk bestuur en waardegedreven leiding geven, samenwerken en openheid, duurzaamheid, lastenverlaging, maximale invulling van de Vlaamse bevoegdheden en een beleidsdomein- en bestuurslaagoverschrijdende aanpak: dat zijn de kernbegrippen die de minister hanteert. In werkelijkheid zien we andere zaken. We zien eigenlijk net het tegenovergestelde: denken we maar aan de fraudeonderzoeken bij het Agentschap Wegen en Verkeer. Minister, we vragen u in onze motie dan ook om strenge maatregelen te nemen om fraude en fraudemechanismen binnen de administratie te verhinderen.

Nog een goed voornemen is dat u het college van ambtenaren-generaal een analyse laat maken van zijn toekomstige rol, positionering, missie en visie. Die verduidelijking is nodig om het besluitvormingsproces en de werkingsmodaliteiten op korte termijn voort te kunnen optimaliseren. Die analyse zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en hopelijk ook aan het Vlaams Parlement. Krijgt het college, om dit goede voornemen van u uit te voeren, daar echter dan voldoende tijd en ook voldoende ondersteunend personeel voor?

De beleidsnota gaat ook in op de controleketen. Zo wordt er gepleit voor het invoeren van een ‘single audit concept’. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken hecht veel belang aan het onderscheid tussen interne controle, interne audit en externe audit. De interne controle moet gebeuren door de diensten zelf, de interne audit door een onafhankelijke dienst binnen de administratie, die vooral toeziet op de goede toepassing van de interne controle en die rapporteert aan de Vlaamse Regering. Ten slotte is er, als sluitstuk van de controleketen, de externe audit, die toeziet op de interne audit en optreedt op gebieden die niet zijn gedekt door de interne audit. Al die stappen zijn nodig om een doeltreffend controlesysteem op te zetten.

Voor de externe audit is momenteel het Rekenhof verantwoordelijk, dat als onafhankelijke instantie een belangrijk element is in de democratische en budgettaire controle op de administratie. Het biedt de garantie dat de controle op de werkzaamheden van de regeringsadministratie niet enkel gebeurt door de administratie zelf. Dit punt is ook gelinkt aan de externe audit bij de lokale besturen. Wat de administratieve structuur van deze externe audit betreft, dient men de nodige waarborgen in te bouwen voor een onafhankelijk statuut. We stellen dan ook voor werk te maken van de oprichting van regionale kamers en te onderzoeken of er geen Vlaams Rekenhof kan worden opgericht.

Een ander van uw goede voornemens is dat u onafhankelijke bestuurders wilt opnemen in de raden van bestuur van de Vlaamse overheidsbedrijven. Hoe zult u die onafhankelijkheid meten? We vragen u om een degelijke manier te ontwikkelen om de onafhankelijkheid te meten van de bestuurders die zullen worden aangesteld in de raden van bestuur van de Vlaamse overheidsbedrijven.

Verder heeft de minister de intentie om tegen 2015 4,5 percent van het personeel te laten werken in een statuut van personen met een arbeidshandicap. In december 2008 telde het Vlaams overheidsperoneel slechts 0,9 percent van personen die werkten in het voornoemd statuut. En raar maar waar, in de beleidsbrief van 2008-2009 lezen we dat 4,5 percent het streefcijfer is voor 2010. De minister schuift zijn intenties dus zomaar 5 jaar voor zich uit.

Ook is de beleidsnota onduidelijk over de doorbraak die de minister wil forceren ten gunste van vrouwen in managementfuncties. In december 2008 werkten er slechts 21 percent vrouwen in het topmanagement en 26 percent vrouwen in het middenmanagement. Het streefcijfer is 33 percent in 2010. De minister wil echter ook deze streefdatum op 2015 brengen. Dus ook hier schuift de minister zijn intenties zomaar 5 jaar voor zich uit.

Klap op de vuurpijl is wel het goede voornemen van de minister om een meer CO₂-arm voertuigpark te krijgen. Wist u dat in de vorige regering de minister met de meest vervuulende auto de heer Bourgeois was? In de huidige regering heeft geen enkele minister een milieuvriendelijke auto met een ecoscore van 70 of meer. 6 van de 10 ministers halen de verplichte ecoscore van 63 zelfs niet. Een aantal auto's op de kabinetten halen zelfs maar een ecoscore van 40, wat bijzonder milieuvriendelijk is. Als we dit vaststellen, kunnen we niet anders dan concluderen dat deze beleidsbrief niet meer of niet minder dan een opsomming is van goede voornemens die blijkbaar nooit of pas op lange termijn – over 5 jaar, 1 jaar nadat deze regering verdwenen is – gerealiseerd zullen worden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, de beleidsnota Bestuurszaken bevat enkele interessante pistes die het Vlaamse ambtenarenapparaat efficiënter en klantvriendelijker kunnen maken. Vooral de nieuwe aanpak voor de politiek-ambtelijke samenwerking valt daarbij op. Toch blijven er ook nog enkele belangrijke aandachtspunten, waarvoor het geschetste beleid tekort schiet. In de beleidsnota staat dat ongeveer 20 percent van het Vlaamse personeelsbestand ouder is dan 55 jaar. Binnen dit en 5 jaar zal deze groep met pensioen zijn. Volgens schattingen stroomt op deze manier 46 percent van het huidige personeelseffectief uit.

De minister blijft onduidelijk over het gevolg dat hij koppelt aan deze vaststelling. Worden deze personeelsleden vervangen? Wordt er gekozen voor een modern, efficiënt overheidsapparaat of blijft het hier bij holle voornemens? Voor Open Vld is het duidelijk. Wij kiezen voor een fitte, maar slanke overheid.

Het verhogen van de efficiëntie is belangrijk, maar even belangrijk is de wijze waarop mensen en middelen worden ingezet. In 7 jaar is bijvoorbeeld het aantal Vlaamse ambtenaren gestegen van 38.000 naar 45.000. Deze groei was er vooral in de externe agentschappen. Uitschieters zijn hier onder andere De Lijn en de VDAB, samen goed voor bijna 6000 extra ambtenaren. De overheid moet zich de vraag stellen of deze continue aangroei van personeelsleden absoluut noodzakelijk is en op termijn wel betaalbaar blijft. Enkel op deze manier kan er volgens Open Vld werk worden gemaakt van een grotere efficiëntie, een doelmatigere aanwending van de middelen en, niet het minst, meer zuinigheid.

De beleidsnota is veel vager over de te behalen efficiëntiewinsten dan het Vlaams regeerakkoord. In het regeerakkoord staat letterlijk: “De behaalde efficiëntiewinsten zullen gevalideerd worden door de Interne Audit van de Vlaamse Administratie”. Dat is inderdaad essentieel. De beleidsnota is daarover veel vager.

Hoe zullen de efficiëntiewinsten worden gemeten? Wat met departementen die onder het te behalen niveau blijven? Zolang dit allemaal niet duidelijk is, riskeert dit alles een lege doos te blijven. De creativiteit van de topambtenaren zal er wellicht wel voor zorgen dat het minstens op papier lijkt alsof er efficiëntiewinsten worden geboekt. Jaarlijks een grondige interne audit uitvoeren, lijkt ons dan ook geen overbodige luxe. Minister, u pleit voor hogere inzetbaarheid, flexibiliteit en competitieve arbeidsvoorwaarden. Voor Open Vld is dit een evidentie.

We stellen echter vast dat in de beleidsnota geen aandacht wordt besteed aan de elders verworven competenties (EVC's). Nochtans is dit een zeer nuttig instrument om meer en vlotter te rekruteren voor overheidsfuncties. Het is zeer tegenstrijdig dat de Vlaamse overheid de ervaringsbewijzen die zij zelf uitreikt, bijvoorbeeld via SYNTRA, niet erkent voor haar eigen organisatie. De afgelopen legislatuur heeft de Vlaamse overheid onder impuls van toenmalig minister van Werk Vandenbroucke, veel geïnvesteerd in het uitreiken van ervaringsbewijzen en het erkennen van EVC's. Is het dan niet schrijnend dat de Vlaamse overheid deze ervaringsbewijzen en EVC's niet eens zelf erkent voor haar eigen personeel? Hetzelfde gebrek aan aandacht stellen we vast voor levenslang leren. Het is een uitdaging voor een overheid om een modern, eigentijds personeelsbeleid te voeren dat garant staat voor een efficiënt werkend overheidsapparaat, maar ook aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden creëert om de juiste mensen aan te trekken op de juiste plaats. Een eerste goede stap in die richting is om zelf uit te voeren waar men de private sector toe aanzet en dit niet alleen vanuit een voorbeeldfunctie.

Kortom, de beleidsnota Bestuurszaken zet zeker enkele interessante lijnen uit, maar blijft tegelijkertijd vaag als het gaat om het uitwerken van concrete maatregelen. We geven u dus het voordeel van de twijfel, minister, maar zullen uw beleid nauwlettend en kritisch opvolgen. Vlaanderen heeft immers nood aan een efficiëntere én slankere overheid, en die zal er niet vanzelf komen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister, dames en heren, de Vlaamse overheid is een grote en ondanks alle verklaringen daarover nog steeds groeiende werkgever. Het gaat om meer dan 40.000 ambtenaren. Een goed inzicht in de besteding van personeelsbudgetten, monitoring van de werkingskosten en een vergelijking tussen administraties zijn nodig om een doelgericht beleid te voeren dat gepaard gaat met een outputgerichte meting van de kwaliteit en de kwantiteit van het overheidshandelen. Niet alleen in de privésector moet zuinig worden omgesprongen met de beschikbare middelen, ook in de overheidssector is dat het geval.

Mijn fractie steunt de ontwikkeling van een 'single audit concept' voor Vlaanderen, dat moet leiden tot een verbetering van de efficiëntie van het toezicht en de controle bij de Vlaamse overheid. Zo vermijden we overlappings en lacunes in de controle, en maken we werk van een verminderde controlelast voor de gecontroleerden.

CD&V staat achter het personeelsbeleid dat u wilt voeren, met bijzondere aandacht voor de kansgroepen. De Vlaamse overheid heeft een voorbeeldfunctie om kandidaat-werknemers uit kansgroepen een volwaardige en evenredige plaats te geven in haar personeelskader.

We betreuren dat de streefdatum voor de vooropgestelde 4,5 percent voor personen met een handicap naar 2015 is moeten verschuiven. Positief is wel de verankering van de streefdoelen in de managementcyclus, en het streven naar maatwerk bij tewerkstelling van personen met een handicap.

Bij ongewijzigd beleid stroomt de komende 15 jaar ongeveer 46 percent van het personeel van de Vlaamse overheid uit. Recent raakte bekend dat de leeftijd van 60 jaar steeds meer de normleeftijd wordt voor de pensionering van ambtenaren. Een pensioenbonus die de voorbije jaren werd ingevoerd en die ervoor zou moeten zorgen dat ambtenaren na hun 60e verder blijven werken, zou volgens een onderzoek van de pensioendienst van de openbare sector

blijkbaar geen effect sorteren. De gemiddelde pensioenleeftijd van vastbenoemde ambtenaren zou 60,8 jaar bedragen.

We staan achter het voornemen van de minister om in het kader van de Vlaamse bevoegdheden acties op te zetten die het personeel aanmoedigen om langer aan de slag te blijven. We hebben dit punt gisteren ook in de commissie kunnen bespreken en daar is gebleken dat de Vlaamse deelstaat een aantal bevoegdheden mist om een volwaardig beleid te kunnen voeren om de feitelijke pensioenleeftijd gradueel op te trekken.

Een moderne, energiebewuste en met het openbare vervoer vlot bereikbare huisvesting van de Vlaamse administratie is een doelstelling die zich over meerdere legislaturen uitstrekt. Het dossier van de Vlaamse administratieve centra (VAC's) in Leuven, Gent en Brugge vergt dan ook permanente aandacht.

Loopbaan- en beloningsbeslissingen moeten steunen op een functieclassificatie die wordt ontwikkeld op basis van de functiefamilies van de Vlaamse overheid. Deze oefening is enkele jaren geleden gestart en we kijken uit naar de resultaten om interne onbillijkheden weg te werken en de Vlaamse ambtenaren correct te verlonen.

CD&V wil een efficiënte Vlaamse overheid die ten dienste staat van de burger, het bedrijf, de verenigingen en de lokale besturen. We onderschrijven dan ook de doelstellingen van de beleidsnota voor een klantgericht en beleidsondersteunend instrumentarium voor administratieve vereenvoudiging, kwalitatieve regelgeving en proces- en informatiebeheer.

Een kwaliteitsvolle regelgeving met een minimum aan administratieve lasten, goed opgeleide en gevormde ambtenaren, een doelgericht e-government en het beheer van processen en informatie vanuit het perspectief van de doelgroepen zijn ook voor mijn fractie essentiële elementen om de efficiëntie van de overheid te verbeteren. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, minister, collega's, onder Bestuurszaken gaan een aantal onderwerpen schuil die van groot belang zijn voor de kwaliteit van de overheid en de dienstverlening aan burgers en bedrijven. Het is hier al een aantal keren door de vorige sprekers gezegd. Het feit dat de beleidsdomeinen Bestuurszaken en Binnenlands Bestuur in de huidige legislatuur bevoegdheden zijn van dezelfde minister is een pluspunt. Dat biedt opportuniteiten.

De uitgangspunten van de beleidsnota Bestuurszaken passen in de doelstelling van de Vlaamse overheid om te komen tot meer efficiëntie en effectiviteit. Sp.a is hier uiteraard voorstander van. Wij kiezen voor sterke en goed uitgebouwde openbare diensten die efficiënt werken en een ruime en klantvriendelijke dienstverlening aanbieden.

Ik stel met grote tevredenheid vast dat ook de minister voorstander is van een sterke overheid die regulerend kan optreden. In tijden van budgettaire krapte zijn – althans voor sommigen – de verleiding en de politieke druk dikwijls groot om lineaire besparingen door te voeren. Ik ben ervan overtuigd dat dit de efficiëntie en effectiviteit van de overheden absoluut niet ten goede zou komen. Ik wil hier dan ook uitdrukkelijk voor waarschuwen.

Veel belangrijker dan de omvang van de overheid zijn de output en de maatschappelijke winst die gecreëerd worden door die overheid. Uit onderzoek blijkt trouwens dat een goed functionerende overheid een positief verschil maakt in de samenleving en een belangrijke factor is in een duurzame ontwikkeling van de welvaart en het welzijn van de burgers. Scandinavische landen hebben grote overheden, maar worden tegelijkertijd vaak aangehaald als voorbeelden van efficiëntie. Sp.a staat achter het streven naar meetbare efficiëntiewinsten. We pleiten dan ook voor de voortzetting van de werkzaamheden van de commissie Efficiënte en Effectieve Overheid.

Minister, de Vlaamse overheid moet een beroep kunnen doen op gemotiveerde medewerkers. Maar de deur openzetten voor uitzendarbeid staat volgens mij haaks op het aantrekken en

behouden van gemotiveerde medewerkers. Ik ben dan ook zeer verontrust over de passage in de beleidsnota die handelt over uitzendarbeid. De overheid, ongeacht of het de lokale, de provinciale, de Vlaamse of de federale overheid is, moet het goede voorbeeld geven en de medewerkers zo veel mogelijk uitzicht geven op vast werk en hen niet opzadelen met nepcontracten.

Tevens zijn we als socialistische partij van oordeel dat het personeelsbestand een afspiegeling moet zijn van de samenleving en de diversiteit die erin aanwezig is.

Minister, collega's, de beleidsnota Bestuurszaken is een ambitieuze beleidsnota, die veel uitdagingen inhoudt. Rekening houdend met een aantal aandachtspunten in de beleidsnota, waarop wij vanuit onze fractie tijdens de commissiebespreking de aandacht hebben gevestigd, zal sp.a deze beleidsnota steunen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, er is geen meerderheidsmotie bij deze beleidsnota, en dat vindt enkel een verklaring in het feit dat we dit een uitstekend en ambitieus werkstuk vinden, dat best in zijn totaliteit wordt beschouwd en dat bovendien conform het onderhandelde regeerakkoord tot stand is gekomen. We roepen de minister dan ook om op dit in zijn volledigheid uit te voeren. We zullen hem daarin bijstaan.

Er zijn uiteraard moties ingediend, die we niet gaan goedkeuren, meestal wegens een gebrek of een tekortkoming. Ik overloop een aantal punten, om tegelijk ook de inhoud van de beleidsnota in zijn totaliteit te bekijken.

Ik begin met de motie van het Vlaams Belang en het punt over de principes rond deugdelijk bestuur. Uiteraard is het de bedoeling van deze beleidsnota om fraude in alle mogelijke vormen tegen te gaan. Dat zal zeker ook aan bod komen bij de evaluatie van het integriteitsbeleid. Bij die evaluatie zal echter niet enkel het repressieve luik aan bod komen, maar zal ook de nodige aandacht worden besteed aan preventie en sensibilisering.

Het meten van de onafhankelijkheid van bestuurders is een mooi principe, maar hoe ga je het in concreto realiseren? In die context lijkt het ons beter om te kiezen voor de definitie en het bewaken van de onafhankelijkheid van bestuurders. Dat zou de opdracht moeten zijn. Wat de rekrutering en het selectiebeleid met kansen voor personen met een handicap betreft, kan al worden aangekondigd, net zoals het door de Vlaamse Regering in januari 2010 is aangekondigd in het goedgekeurde actieplan 2010 inzake gelijke kansen en diversiteit, dat er voor deze doelgroep bijkomende initiatieven zullen worden genomen, zoals het aanbieden van stages. Omdat het uiteindelijk de geresponsabiliseerde topambtenaren zelf zijn die bevoegd zijn voor de aanwervingen in hun entiteit, is in het actieplan ook opgenomen dat bij de evaluatie van de topambtenaren precies daarnaar zal worden gekeken. Dat lijkt ons een voldoende argument om deze motie niet te steunen.

De motie van Open Vld is wat beknopter. Wat de eerste vraag betreft, met betrekking tot het beperken van het aantal ambtenaren, kunnen we Open Vld geruststellen: het regeerakkoord en de beleidsnota voorzien dat het totale aantal ambtenaren niet meer zal toenemen. De interne audit die Open Vld vraagt, moet onzes inziens niet meer worden georganiseerd, gezien het bestaan van de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) en het feit dat er nulmetingen aan de gang zijn die heel wat zaken opvolgen. Dat moet dus niet per se vanuit een audit gebeuren. Dit lijkt ons een efficiëntere manier van werken.

De opmerking over de EVC's delen we, maar ook hier kunnen we meedelen dat de minister daar al mee bezig is. Hij heeft de definitieve goedkeuring van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Algemene Principes Koninklijk Besluit (APKB) niet afgewacht en heeft het departement Bestuurszaken al opdracht gegeven om een ontwerpbesluit op te stellen tot wijziging van het Vlaamse personeelsstatuut, zodat bij de werving bij de diensten van de Vlaamse overheid ook rekening kan worden gehouden met de EVC's. We mogen ook niet

vergeten dat de rol en de bevoegdheid van het federale niveau in deze materie niet mogen worden onderschat. Daarom zullen we deze motie ook niet goedkeuren.

Beste collega's, wij vinden de beleidsnota in zijn totaliteit een degelijk werkstuk, waarin we als N-VA zeker een aantal speerpunten kunnen appreciëren. Het belang van efficiëntiewinsten inzake ICT wordt erkend en men durft het in de lokale en Vlaamse overheid in te schakelen, een open en innovatieve overheid creëren die een kwalitatief betere dienstverlening garandeert, en een vernieuwend personeels- en organisatiebeleid zijn maar drie essentiële doelstellingen uit het hele verhaal. Wij hopen, minister, dat u erin slaagt om dit in de komende vijf jaar in zijn totaliteit te realiseren. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, collega's, met een grote drive heb ik de beleidsnota Bestuurszaken doorgenomen. In mijn professionele activiteiten was ik bezig met het bestuderen van de efficiëntie van onze overheden. Minister, het is een goed idee dat u wilt inzetten op het boeken van efficiëntiewinsten, en dit een van uw voornaamste opdrachten voor de komende regeerperiode noemt. Het was de vorige Vlaamse Regering en de regering daarvoor, die zorgden voor 7000 extra ambtenaren, en die ervoor zorgden dat de gemeenten 27.000 extra ambtenaren moesten aannemen om aan de regelgevingsdruk te kunnen voldoen.

Beter laat dan nooit. Efficiëntiewinsten boeken is inderdaad belangrijk, maar ik vraag me wel af hoe dat concreet gebeurt. Die vraag is al verschillende keren in verschillende commissies gesteld. Elke euro is er natuurlijk één. Marginale besparingen zijn in die zin wel belangrijk, maar ik zou graag ook wat meer robuuste maatregelen zien.

We weten dat we in Vlaanderen te veel overheidsniveaus hebben. U kent het LDD-standpunt over de provincies ondertussen voldoende. Jammer genoeg kunnen we robuuste maatregelen zoals het terugschroeven van de rol van de provincies, onvoldoende terugvinden in uw nota. Waarom laat u de commissies die u gaat samenstellen in het kader van de efficiëntiewinsten ook niet eens kijken naar de meerwaarde van provincies als bestuursniveau.

U stelt in uw nota ook dat er in buitenlandse voorbeelden inspiratie zal worden gezocht voor efficiëntiewinsten en productiviteitsverbeteringen. Ik wil nogmaals verwijzen naar de absolute benchmark: de Gershon Efficiency Review van Sir Peter Gershon uit het Verenigd Koninkrijk, die samen met zijn medewerkers een grootschalige besparingsoperatie doorvoerde met geen of weinig impact op de dienstverlening. Vlaanderen kan daar zeker lessen uit trekken om ook tot een efficiëntere overheid te komen zonder impact op de dienstverlening. Uit de review hebt u alvast een element genomen, namelijk het idee dat de topambtenaren mee moeten bepalen hoe en waar de besparingen moeten gebeuren.

Minister, u zegt op bladzijde 14 van uw beleidsnota dat die topambtenaren mee moeten bepalen hoeveel efficiëntiewinsten ze gaan boeken. Dat lijkt me niet echt doordacht. Je kunt degenen die moeten besparen toch niet vragen hoeveel ze zelf willen besparen. Niemand bespaart graag. Daarnaast zegt u in uw nota dat u hen als stimulans een deel van de efficiëntiewinsten die ze boeken, wilt laten behouden binnen hun dienst om ze in te zetten voor andere dienstverlening. Dat is een vreemde logica. Ze moeten dus een bepaalde som besparen, maar een deel mogen ze meteen gebruiken voor andere dienstverlening. Als ze de middelen die ze willen besparen, en dat zal niet veel zijn, dan ook nog zelf terugkrijgen, zou dit wel eens een onnuttige oefening kunnen zijn.

Daarnaast stelt u terecht dat u werk wilt maken van een vernieuwend personeelsbeleid. U stelt op bladzijde 23 dat de Vlaamse overheid op het vlak van personeelsbeleid binnen de overheidssector als referentie werd erkend. Dat regeltje begrijp ik niet goed. U kent toch ook het rapport van het Rekenhof dat stelt dat de Vlaamse overheid de afgelopen tien jaar meer ambtenaren in dienst heeft genomen zonder dat de dienstverlening aan de bevolking er iets mee opgeschoten is. Van de 62 entiteiten in Vlaanderen zijn er maar 38 die een personeelsplan hebben. Die personeelsplannen zijn gebaseerd op de procesplannen om

personeel te matchen, maar dat is nooit gebeurd. Vandaar dat het rapport van het Rekenhof misschien niet vernietigend, maar dan toch zeer kritisch was over dat personeelsbeleid. Bovendien blijkt ook uit het rapport dat het systeem niet wordt gedragen door de leidend ambtenaren en dat er een langetermijnvisie ontbreekt.

Een derde punt dat ik wil aanhalen als constructieve kritiek is de klantgerichtheid van de Vlaamse overheid. Als Vlaamse overheid wilt u het goede voorbeeld geven. Hierbij verwijst ik graag naar een antwoord van minister Muylers op een van mijn vragen, dat Vlaanderen tussen 2004 en 2009 meer dan 25 miljoen euro aan verwijlinteressen betaalde. Met de nieuwe software zal het in 2010 niet veel minder zijn, want er is een enorme vertraging opgetreden.

Dat getuigt niet van goed bestuur of een goede klantgerichtheid ten aanzien van de bedrijven. De bedrijven komen soms in moeilijkheden omdat facturen niet of niet tijdig worden betaald. Ook dit punt is niet in de nota opgenomen maar daar moet toch aandacht aan worden besteed. In het antwoord van minister Muylers staat bijvoorbeeld dat personeelsverloop een probleem is bij de tijdige betaling van facturen. Dat zou volgens mij niet mogen, dat is vermijdbaar. Dat de verloren gegane facturen een probleem zijn, kan natuurlijk ook niet. Dat de jaarlijkse afsluiting van de boekhouding en het financiële systeem ervoor zorgen dat dossiers vanaf begin december niet meer kunnen worden betaald tot medio januari, is een structureel probleem dat leidt tot verwijlinteressen. Dat is geen foutje. Deze aandachtspunten wil ik in deze korte bespreking op tafel leggen.

Tot slot legt u de nadruk op administratieve vereenvoudiging en betere regelgeving. Dat ondersteun ik volledig. Er wordt al zeer lang gesproken over die betere regelgeving. Dat komt heel moeizaam van de grond. U legt een belangrijke nadruk op betere consultatie, dat staat in uw beleidsnota en in het Interinstitutioneel Akkoord (IIA). U kunt hiervoor alvast rekenen op de steun van mijn fractie.

Ik wil tot slot een lans breken voor de reguleringssimpactevaluatie, zeg maar het ex post regelmatig screenen van regelgeving op haar kwaliteit.

Ik heb nog een kleine opmerking over de strategische adviesraden (SAR's). Ik wil even kort vermelden wat er in de commissie is gezegd. Er is een goede evaluatie gebeurd van die SAR's, maar vaak zijn de adviestermijnen te kort en worden de adviezen onvoldoende gevolgd. De aanbevelingen staan in het onderzoek van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen. Ik neem aan dat die aanbevelingen ter harte zullen worden genomen zodat de 13 miljoen euro die we jaarlijks in de SAR's steken, ook een meerwaarde creëren. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik wil mijn frustratie uiten. Ik word hier gevorderd en ik kom ook graag, maar ik mag helemaal niet repliceren. Ik hoor hier tal van uiteenzettingen, met kleine en grote kritiek en met opmerkingen die ik graag zou weerleggen. Ik mag dat niet doen. Ik krijg ook opmerkingen van mensen die meeluisteren op het internet en zeggen: u zit daar te luisteren en u doet niets. Al is het maar voor de annalen, maar ik wil even die frustratie uiten. *(Applaus)*

De voorzitter: Nu wordt er naar de voorzitter gewezen. Wel, dat is een beslissing van het Uitgebreid Bureau, en de zeven fractieleiders waren het daar allemaal mee eens.

Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Binnenlands Bestuur 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 185 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, voel u geheel en al vrij, en spreek desnoods zonder microfoon. Ik houd van het debat. Ik wil alvast een poging doen om het debat te stimuleren door een steen in de kikkerpoel te gooien. U hebt op zijn minst een beleidsnota geschreven die tot discussie zal aanleiding geven de komende jaren. U probeert een aantal relaties tussen bestuursniveaus in dit Vlaamse land te herijken. Deze intentie staat in uw beleidsnota, en het is een zeer interessante intentie, want er valt wel wat te herijken.

Wij kunnen een aantal elementen uit uw analyse delen. U hebt het bijvoorbeeld over de ‘verrommeling’ van het bovenlokale niveau en van het bestuurlijke kader tout court, maar vooral van het niveau tussen gemeenten en Vlaamse overheid of tussen gemeenten en provincies. U hebt het over decentralisatie en subsidiariteit. Uw analyse kunnen wij grotendeels volgen.

Ik denk dat het waar is dat er meer aandacht moet worden besteed aan en dat het accent moet worden gelegd op de lokale besturen, de gemeentebesturen, want die zijn het eerste aanspreekpunt voor de burger. Wij steunen u in die intentie – laten we daar eens vol voor gaan – maar dan zal in de eerste plaats Vlaanderen een inspanning moeten doen en minder Jozef II spelen, want dat kan het vandaag nog altijd bijzonder goed. Ik hoop dat ik in u een medestander vind om wat minder keizer-kostermentaliteit te krijgen in dit op het vlak van invloed en beleid toch zo begerige Vlaanderen.

Meer accent op de lokale besturen en dus minder Vlaanderen. Maar dan is er ook de problematiek van de ‘verrommeling’ van de tussenniveaus, dat is helemaal juist, maar welke antwoorden moeten we daarop geven? Misschien moeten we een paar principes van goed bestuur opnieuw naar voren schuiven. Ik denk aan transparantie, zuinigheid, subsidiariteit, democratische legitimatie, geen concurrerende bevoegdheden en geen overlappende bevoegdheden. Als we die principes in Vlaanderen toepassen, dan is er heel veel werk aan de winkel.

Minister, als u de realiteit van de ‘verrommeling’ in kaart brengt, neem ik aan dat daar ook conclusies uit worden getrokken. Er zijn in Vlaanderen tientallen, honderden intercommunale besturen, regionaal sociaaleconomische overlegcomités (RESOC’s), lokaal overlegplatformen (LOP’s), lokaal gezondheidsoverleggen (LOGO’s) en allerhande werkgroepen, van conferenties van burgemeesters tot politiek gelegitimeerde intercommunale structuren. Het is één rommeltje, er is slecht bestuur en ze zijn vooral niet transparant, niet zuinig, ze kosten heel veel geld aan bestuursmandaten en er is heel veel personeel.

Welk antwoord moeten we daarop geven? U pleit voor een vermindering van het aantal tussenstructuren en we kunnen u daarin volgen, maar misschien moet u eens denken aan de realiteit. Vandaag zijn de lokale besturen vaak te klein of te beperkt in instrumentarium om alle taken zelf uit te voeren, maar noch bij de provincies noch bij de Vlaamse overheid is er een alternatief om al die taken over te nemen, om het in hun plaats te doen.

Ik zou u willen uitnodigen, minister, om eens na te denken over stadsregio's en plattelandsregio's als alternatief voor al die verrommelde structuren tussen het lokale, provinciale en Vlaamse niveau. Zouden we geen experiment doen? Er werd de afgelopen maanden wat studiemateriaal geleverd door een aantal professoren, dat gebeurde trouwens in opdracht van uw voorganger. Kunnen we niet een aantal van die elementen gebruiken en misschien zelfs een kaderdecreet maken om een aantal zaken te stroomlijnen? Want, weet u, zelfs al verminderen we morgen het aantal intercommunales en tussenstructuren, toch blijft er een tekort op het vlak van democratie, op het vlak van transparantie, op het vlak van zuinigheid en op het vlak van efficiëntie. We moeten durven doordenken en verder gaan dan vandaag.

En dan zijn er de provincies. Ik weet niet of u nog erg welkom bent op de congressen van de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), u bent er een tijdje geleden nog gaan spreken. U blaast een beetje warm en koud, minister, u schaft de provincies niet af, dat is duidelijk, maar anderzijds bindt u ze in met gesloten bevoegdheden, die door collega's 'sluitende bevoegdheden' worden genoemd – ik vermoed dat daar een denkproces achter zit, mijnheer Durnez, ik hoop maar dat het geen 'sluipend pad' is.

Minister, u moet duidelijk zijn. Willen we provincies of niet? En willen we ze beperken tot wat u 'grondgebonden bevoegdheden' noemt? Ik begrijp het niet. Waarom moeten ze grondgebonden zijn? Provincies zijn buitengewoon actief op het vlak van sport, van cultuur en van onderwijs, maar dat zijn materies die niet grondgebonden zijn. Wie zal die overnemen, de lokale besturen?

Dat zijn vraagstukken die we morgen moeten oplossen, minister, en ik nodig u uit om de 'verrommeling' die u treffend beschrijft in uw beleidsnota, aanleiding te laten geven tot een grondig debat in de commissie en om in dit plenum te komen tot een beter georganiseerd Vlaams bestuur waarbij zowel het lokale niveau versterkt wordt, er voor de streek en voor de provincies adequate oplossingen komen en er wat minder Jozef II in Vlaanderen is.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Voorzitter, minister, collega's, de beleidsbrief bevat voor ons een aantal positieve elementen en één daarvan is de interne staatshervorming. U weet, minister, dat wij bereid zijn om daarover het debat mee aan te gaan. Gelet op het belang is het ook vanzelfsprekend dat het parlement daarvan zo goed mogelijk op de hoogte wordt gehouden en nauw wordt betrokken bij de bespreking. In de commissie hebben we al hoorzittingen gepland, met de VVSG, de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) enzovoort. Wij kijken reikhalzend uit naar het groenboek of witboek, wat het ook mag zijn, dat er tegen de zomer zou komen. Daarna zullen de fracties uiteraard resoluties kunnen indienen.

Bij andere elementen willen we toch bedenkingen maken. Eerst en vooral kanten wij ons niet tegen de vrijwillige fusies van gemeenten. We vragen ons wel af hoe u dat juist denkt te stimuleren. Dat is nog niet helemaal duidelijk. Welke incentives voorziet u? Hoe groot zullen die zijn? Denkt u dat in de tijd beperkte stimuli zullen volstaan? Bent u zich ervan bewust dat het heel moeilijk is om in de tijd beperkte acties nadien af te schaffen omdat die vaak door partners onterecht als een verworven recht worden beschouwd?

We hechten veel belang aan het afbouwen van de planlast. Onze fractie heeft in de vorige legislatuur, nog in een andere rol, een voorstel van decreet neergelegd, samen met veel collega's van de meerderheid. Het ging erover dat lokale overheden worden belast door de opmaak van een hele reeks door hogere instanties opgelegde beleidsplannen. Soms gaat dat maar liefst over een totaal van 36 plannen. Het opstellen en redigeren daarvan is vaak heel tijdsrovend en arbeidsintensief. Dat voorstel van decreet is in 2009 voor de verkiezingen ingediend door de heer De Meulemeester onder anderen. Het wou daaraan verhelpen en stelde dat de plannen de beleidscyclus van een lokale overheid dienden te volgen. Waar mogelijk zouden de plannen moeten worden samengevoegd, bijvoorbeeld één lokaal vrijetijdsplan ter vervanging van de verschillende beleidsplannen voor sport, cultuur, jeugd

en noem maar op. We zouden de plannen en de administratieve last willen beperken door het opleggen van een plafond. We roepen de meerderheid op om dit geen dode letter te laten blijven. Het decreet is nog redelijk recent. We roepen u op, minister, om hieraan uitwerking te geven.

Onze fractie dringt bij u aan, minister, dat u de lokale besturen aanbeveelt hun belastingen niet te verhogen. We zouden daar verder in willen gaan. We vragen om een nieuw fiscaal pact te sluiten met de steden en gemeenten. Dat is ook al ten overvloede in de commissie besproken. In ruil voor een gedeeltelijke schuldovername, zoals ook in het verleden is gedaan door de Vlaamse Regering, zouden de lokale besturen zich kunnen engageren om hun belastingen de komende twee jaar niet te verhogen. Op die manier willen we de beleidsruimte voor de gemeenten versterken zonder de inwoners of bedrijven daarvoor de rekening te presenteren. Zoals u zelf hebt gesteld, minister, wachten we op de eventuele meerwaarde die de Vlaamse Regering kan boeken op de lening aan bank-verzekeraar KBC. Het is een belangrijk aandachtspunt voor onze fractie. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, collega's, na deze twee minder positieve betogen, kan ik u voor de eerste keer wat dit beleidsdomein betreft een positief betoog geven. (*Opmerkingen*)

Minister, u hebt een belangrijke beleidsnota opgesteld, opgebouwd rond acht strategische doelstellingen.

Daarbij gaat u in op de belangrijkste uitdagingen waarmee de gedecentraliseerde besturen de komende jaren zullen worden geconfronteerd. De beleidsnota stelt zeer interessante denksporen voor waar velen die de organisatie van het binnenlands bestuur opvolgen zich kunnen in terugvinden.

Het creëren van een volwaardig partnerschap tussen de verschillende bestuursniveaus, het verder werken aan de uitbouw van sterke en verantwoordelijke lokale besturen, de noodzaak van een herfinanciering van de lokale besturen enzovoort, het zijn allemaal elementen die terug te vinden zijn in de beleidsnota en waar de komende jaren grondig werk van gemaakt moet worden.

Deze strategische doelstellingen sluiten overigens ook in zeer grote mate aan bij de standpunten en de krachtlijnen die CD&V de laatste jaren naar voren heeft geschoven en schuift inzake de organisatie van het Binnenlands Bestuur. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de noodzaak van de realisatie van een interne staatshervorming, de herfinanciering van de lokale besturen, het verminderen van de planlasten, het creëren van mogelijkheden tot interbestuurlijke samenwerking, de evaluatie van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking enzovoort.

De hier ter stemming voorliggende moties concentreren zich op een aantal deelaspecten van de krachtlijnen van de beleidsnota, overgoten met een eigen saus. We lezen over de noodzaak het Vlaams Parlement te betrekken bij de werkzaamheden rond de interne staatshervorming. De bevoegde commissie heeft de werkzaamheden daaromtrent al aangevat en zal daar de komende maanden verder heel wat energie aan besteden.

Ook wat het geautomatiseerd stemmen betreft, heeft minister Bourgeois reeds in de commissie bevestigd dat de Vlaamse Regering volledig achter dat principe blijft staan. Er zijn ook verwijzingen naar opgelegde fusies, een gesloten taakstelling voor bepaalde bestuurslagen en een beperking van het aantal provincieraadsleden.

Bepaalde delen van deze moties sluiten aan bij de uitgangspunten van de beleidsnota, maar geen van de moties bevat naar ons oordeel alle nodige elementen om de grote uitdagingen van de komende jaren te plaatsen.

CD&V zal geen van de naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota Binnenlands Bestuur ingediende moties goedkeuren. Wij zullen er, samen met de minister en de hele Vlaamse Regering, wel over waken dat de vele initiatieven die in de beleidsnota vervat zijn de komende jaren tot een goed einde worden gebracht.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, collega's, zoals elke beleidsnota staat ook deze beleidsnota vol met bijzonder goede voornemens – het zou er nog aan ontbreken. Ik heb de afgelopen 20 jaar nog geen enkele beleidsnota zien aanrukken met slechte intenties.

Het is niet mogelijk om in dit tijdsbestek elk element te becommentariëren. We hebben dat trouwens uitgebreid kunnen doen in de commissie. Ik wil echter toch even stilstaan bij wat men nu eufemistisch de interne Vlaamse staatshervorming noemt.

Minister, deze beleidsnota sluit aan bij een debat dat eigenlijk al jaren woedt in Vlaanderen, namelijk het debat over de vraag hoe we een klein beetje orde, overzicht en structuur krijgen in alle mogelijke beleidsniveaus en vormen van besluitvorming binnen Vlaanderen. In propere termen spreekt men dan over de bestuurlijke verrommeling. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (Vlabest) is zo vriendelijk om dit de bestuurlijke drukte te noemen.

Minister, wij maken ons al jaren druk over de overlapping van beleidsniveaus, bevoegdheden en over de besluitvorming die daardoor bijzonder ondoorzichtig wordt. We hebben het dan over het lokale gezondheidsoverleg (LOGO's), de regionaal sociaal-economische overlegcomités (RESOC's), de zorgregio's, toeristische samenwerkingsverbanden, bekkencomités, regionale landschappen – los nog van de intercommunales –, andere interlokale samenwerkingsverbanden en dan nog de provincies. Dit is een kluwen waarin geen kat haar jongen nog terugvindt.

Maar zoals het adagium zegt – en ik denk dat het juist is –: kennis is macht. Hoe ondoorzichtiger het kluwen, hoe meer macht iemand krijgt wanneer hij daar zijn weg in vindt.

Het is dus niet transparant en dat geeft u toe in uw beleidsnota. Er bestaat een democratisch deficit en impliciet geeft deze beleidsnota dan ook toe dat het beruchte kerntakendebat – waar we jarenlang mee rond de oren zijn geslagen in dit parlement – tot op heden op een fiasco is uitgedraaid.

De vorige legislatuur hebben we een serieuze kans gemist om, nu we bevoegd zijn voor de organieke regelgeving inzake gemeenten en provincies, het provinciaal niveau in vraag te stellen, zo niet af te schaffen. We hebben dat niet gedaan. Er was een akkoord in de meerderheid om, wat het beleidsniveau provincie betreft, alles te laten zoals het was. Voor ons was dat toen een gemiste kans. U herinnert zich de debatten daarover.

Minister, ik denk dat u in uw beleidsnota die gemiste kans nog eens herhaalt. U zegt dat u het provinciale niveau wel wat wilt afslanken en dat u de bevoegdheden eerder wilt beperken en definiëren, als ik het zo mag uitdrukken. Voor ons gaat dat niet ver genoeg. Wat dat betreft, is de opmerking van de heer Caron terecht: u gaat het beperken tot grondgebonden bevoegdheden. Het is een aanzet om het in te perken, maar wat zijn grondgebonden bevoegdheden? Ofwel vindt men het provinciaal beleidsniveau belangrijk, ofwel vindt men het, in het kader van de 'interne Vlaamse staatshervorming', niet meer belangrijk.

Hoe we dit allemaal moeten doen en die beleidsniveaus gaan herstructureren, daarover laat u alle pistes open. Ik begrijp dat voor een stuk. Maar één piste laat u niet open: het eventueel afschaffen van de provincies. Die piste laat u niet open: de provincies blijven bestaan, u gaat ze wat afslanken, u gaat de provincieraden wat afslanken en u gaat de bevoegdheden wat concreter definiëren tot grondgebonden aangelegenheden. In die zin is de beleidsnota ook een gemiste kans.

Een tweede element in de interne staatshervorming is dat u zegt dat het van onderuit moet komen en dat de gemeenten een grotere draagkracht moeten hebben. Dat is juist. Ik denk dan

dat u naar verplichte fusies zult moeten gaan als u dat wilt waarmaken. Ik vind toch ook dat de Vlaamse overheid moet stoppen met van bovenaf alle mogelijke samenwerkingsverbanden aan gemeenten op te leggen zoals convenanten enzovoort.

Het blijft een beetje diffuus. We gaan de volgende vier jaar naar een boeiend debat over wat VLABEST zo vriendelijk ‘de bestuurlijke drukte’ noemt. Wij kijken er naar uit. We zullen op tijd en stond onze voorstellen voorleggen.

Het bedroeft ons dat we nu een N-VA-minister van Binnenlands Bestuur hebben die geen enkele structurele maatregel in zijn beleidsnota aankondigt om onwillige gemeentebesturen – en u weet waarover ik het heb, namelijk over de faciliteitengemeenten die decreten en wetten saboteren – structureel tot de orde te roepen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, minister, collega’s, niettegenstaande de beleidsdomeinen Binnenlands Bestuur en Bestuurszaken op het eerste zicht niet zulke sexy beleidsdomeinen zijn, zijn ze wel heel belangrijk. Er komen grote uitdagingen op deze bevoegdheden af, die we deze legislatuur moeten vertalen in beleid en waarvoor we onze verantwoordelijkheden moeten nemen.

Uitdagingen zoals de bestuurlijke verrommeling en de interne staatshervorming, de vergrijzing van het personeelsbestand en de pensioenproblematiek, de financiering van de lokale besturen, de planlastverlaging enzovoort.

Onze fractie kan zich vinden in de ambitieuze beleidsnota en in de klemtonen die u legt.

De bestuurlijke verrommeling kan met een treinrit doorheen Vlaanderen worden vergeleken. Tijdens zulk een rit valt het op dat de Vlaamse achtertuinen met koterijen zijn volgebouwd. Het ligt blijkbaar in onze natuur steeds meer aparte structuren en koterijen te bouwen. Hierdoor eindigen we met een weinig fraai ogend en niet-transparant landschap, dat niet altijd de toets van de legitimiteit doorstaat. Ik verwijs hier naar het democratisch deficit.

De interne Vlaamse staatshervorming moet voor de bevolking, de administraties en de besturen tot meer transparantie leiden. Het moet duidelijk worden wie waarvoor bevoegd is. De verschillende beleidsniveaus moeten aan slagkracht winnen. Het subsidiariteitsbeginsel moet hierbij maximaal worden toegepast. Ik kijk dan ook uit naar het witboek over dit thema dat de minister tijdens een commissievergadering heeft beloofd.

De beleidsnota biedt opportuniteiten om een volwaardig partnership tussen de verschillende beleidsniveaus en om sterke lokale besturen uit te bouwen. De noodzaak van hun financiering komt hierbij ook aan bod.

De vrijwillige fusies van gemeenten, zoals die in de beleidsnota staat verwoord, vormen een nobele doelstelling. Ik ben echter van oordeel dat een verplichte fusie noodzakelijk zal zijn om de bestuurskracht te verhogen en om de anomalieën van de vroegere fusies weg te werken. De instelling van een minimale schaalgrootte kan hierbij een oplossing bieden.

Ik ben verheugd dat de minister een uitgebreid hoofdstuk van zijn beleidsnota aan de sterke en verantwoordelijke besturen wijdt. Het behoud van de jaarlijkse groeivoet van 3,5 percent van het Gemeentefonds is echt een absolute noodzaak. Lokale besturen moeten immers een beleid kunnen voeren en op middellange en lange termijn plannen. Dit vergt continuïteit en zekerheid op het vlak van de gemeentefinanciën en van het Gemeentefonds. Debatten die eveneens tijdens deze legislatuur aan bod moeten komen, zijn de debatten over de herfinanciering van de gemeenten en over de evaluatie van de bestaande criteria van het Gemeentefonds.

We staan tevens positief tegenover de aanmoediging van een grotere samenwerking tussen OCMW en gemeente. Als sp.a-fractie kunnen we ons uiteraard volledig achter het streefdoel scharen betreffende efficiënte en effectieve overheden op alle niveaus.

De planlast moet dalen. We moeten echter het goede van het planningsinstrument behouden. Het kan niet de bedoeling zijn dat de lokale besturen niet langer planmatig zouden werken en niet langer een middellange- en langetermijnvisie zouden ontwikkelen. Dat zou, zeker in tijden van budgettaire krapte, onverstandig en onverantwoord zijn.

We moeten echter de administratieve overlast verminderen. We moeten de procedures en de processen vereenvoudigen. Ik bedoel hiermee dat de periodiciteit, de rapportage en de controle beter op de verschillende plannen moet worden afgestemd. In de nieuwe planprocedure wordt van een legislatuurplan uitgegaan. Deze procedure moet vanaf de volgende gemeentelijke legislatuur ingang kunnen vinden.

Tot slot wil ik het nog over de lokale en de provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012 hebben. Tijdens een van onze laatste commissievergaderingen hebben we vastgesteld dat het in de beleidsnota vermelde uitgangspunt met betrekking tot het elektronisch stemmen tijdens de verkiezingen van 2012 hoogstwaarschijnlijk dode letter zal blijven. Ik vraag me af of er al een kentering in deze patstelling is gekomen.

Naar aanleiding van de nieuwe samenstelling van de gemeente-, provincie- en OCMW-raden is het belangrijk de nieuwverkozen mandatarissen goed te informeren en te ondersteunen. Om ervoor te zorgen dat onze gemeenten, onze provincies en onze OCMW's professioneel worden bestuurd, is het noodzakelijk in een degelijk ondersteunings- en informatieaanbod te voorzien.

Ik ben van oordeel dat de voorliggende beleidsnota ambitieus is en dat er veel werk op ons afkomt. Mede om die reden, maar vooral omdat de beleidsnota de juiste klemtonen legt, zal de sp.a-fractie de minister bij de uitvoering steunen. (*Applaus bij de sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, minister, collega's, de N-VA is ervan overtuigd dat uw beleidsnota een uitstekend werkstuk is. Samen met de andere meerderheidspartijen roepen wij u dan ook op om deze nota volledig uit te voeren en daartoe alle inspanningen te leveren. Wij vinden het essentieel dat we op het einde van de legislatuur zullen kunnen vaststellen dat er grote stappen vooruit zijn gezet naar een performantere organisatie van het binnenlands bestuur.

De interne staatshervorming bijvoorbeeld is een belangrijk denkspoor waarvoor onze partij reeds geruime tijd ijvert. In Vlaanderen zou het leeuwendeel van de bevoegdheden moeten worden uitgevoerd door hetzij lokale overheden, hetzij de Vlaamse overheid. Zoals al gesteld, zal men voor de provincies moeten evolueren naar een sluitende lijst met grondgebonden bevoegdheden. De gemeenten en Vlaanderen zijn voor ons de spil van het beleid. Zoals mevrouw De Ridder het al zei: dat zal uiteraard nog tot erg interessante discussies leiden.

Bovendien zal de uitvoering van deze beleidsnota ervoor zorgen dat de lokale besturen worden versterkt. De planlast zal sterk afnemen, ICT zal op veel plaatsen worden geïntroduceerd of versterkt en de groeivoet van het Gemeentefonds komt niet in het gedrang. Dat laatste is essentieel, want gemeenten versterken, betekent dat men geld vrijmaakt. Deze punten, plus de aandacht voor het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand zorgen ervoor dat dit een uitstekend werkstuk is.

Vandaag liggen hier ook moties van de oppositie voor. We zullen ze niet steunen, want ze stroken niet helemaal met onze visie op de uitvoering van de beleidsnota. Neem nu bijvoorbeeld de motie van Groen!. De motie bevat enkele goede zaken, maar er staan ook punten in waarmee we niet akkoord kunnen gaan. De visie van Groen! op de organisatie van de provincies strookt niet met het regeerakkoord. Groen! wil het aantal provincieraadsleden beperken tot een niveau dat niet hoger ligt dan dat van de grootste Vlaamse gemeenteraden. In het regeerakkoord wordt het engagement genomen dat het aantal provincieraadsleden zal verminderen, maar niet tot op het niveau dat Groen! voorstelt.

Ook de gedwongen fusies van gemeenten waar Groen! in de motie voor pleit, kunnen we niet steunen. De N-VA gaat voluit voor vrijwillige fusies van gemeenten. We willen faciliteiten creëren voor gemeenten die op vrijwillige basis willen fusioneren, maar gemeenten verplichten om een gedwongen fusie aan te gaan, gaat voor ons een brug te ver.

Ten slotte kan de N-VA zich ook maar half vinden in de visie van Groen! op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. We kunnen ons helemaal achter de intentie scharen dat deze samenwerkingsverbanden democratischer en transparanter moeten worden, maar ze consequent halveren, lijkt ons een vreemde maatregel. Dat kan geen doelstelling zijn.

Ook de motie van Open Vld zullen we niet steunen. We kunnen ons zeker vinden in de vraag naar een interne staatshervorming en een vermindering van de planlasten. Dat waren en zijn voor ons erg belangrijke zaken. De reden dat we de motie van Open VLD niet zullen goedkeuren is hun vraag aan de Vlaamse Regering om zo snel mogelijk te zorgen voor de invoering van het veralgemeend geautomatiseerd stemmen. De N-VA is daar steeds vragende partij voor geweest. De minister heeft in dat verband al heel wat stappen gezet. Dat mocht enkele weken geleden nog blijken in het debat daarover in de commissie voor Binnenlands Bestuur.

De minister is reeds enkele keren gaan aankloppen bij zijn federale collega om daarover het nodige te doen. De beslissing daarover ligt immers ook en vooral op het federale niveau, waar dit dossier nu al maanden aansleept. Net daarom vinden we het eigenaardig dat Open Vld dit punt opneemt in de motie, want het is een partijgenote van Open Vld die op het federale niveau dwarsligt. Het lijkt dan ook veel zinvoller om dit punt niet in de motie op te nemen en minister Turtelboom aan te sporen om van dit dossier werk te maken.

We blijven bij ons voornemen en roepen de minister op om zijn beleidsnota volledig uit te voeren. Dat zou een grote stap voorwaarts zijn in de efficiëntie en effectiviteit van het binnenlandse bestuur.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, geachte leden, minister, het streefdoel van uw beleidsnota kunnen we allemaal onderschrijven, denk ik, namelijk komen tot efficiënte en effectieve lokale overheden. We kunnen ook de twee sporen onderschrijven die daartoe leiden: de interne Vlaamse staatshervorming en het inzetten op sterke en verantwoordelijke lokale besturen. Bij de interne staatshervorming denkt u aan een vereenvoudigd bestuurlijk landschap tegen 2014. Ik hoop dat u 2012 bedoelt. Zoals iedereen weet, is dat het jaar van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Professor Matthijs van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) vindt 2014 al niet realistisch, maar iedereen weet dat professoren al wel eens de bal kunnen misslaan. LDD had gehoopt dat met die staatshervorming meteen de afschaffing van het provinciale niveau werd bedoeld, maar we stellen vast dat u, conform de Vlaamse beleidsnota, enkel denkt aan het terugschroeven van het aantal Vlaamse provincieraadsleden. Is dit het begin van het einde van de provincies, of nog maar het einde van het begin? In elk geval zal daarmee de schoonmoeder van de gemeenten op theevisite blijven komen, niet om de koffie op te dienen, maar om op de schoot te blijven zitten van onze lokale ambtenarij. De betutteling van onze gemeenten zal aanhouden. Volgens een berekening van onze geroemde LDD-studiedienst zou het afschaffen van de provincies op kruissnelheid een besparing van 450 miljoen euro netto opleveren.

Ook het inzetten op sterke en efficiënte lokale besturen kunnen we uiteraard onderschrijven. Dat betekent dat ook de Vlaamse overheid zich niet mag bezondigen aan reglementitis en het zo geroemde belfortprincipe moet respecteren. Ik zal de discussie in de commissie hier niet opnieuw voeren, maar wil toch één speciaal facet van de beleidsnota belichten, met name het stimuleren van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand. Het is een klucht dat, nu we de matrassen hebben gekeerd naar de aanloop van de volgende gemeenteraadsverkiezingen, de drie burgemeesters die de taalwetten niet naleven, nog altijd niet vervangen

zijn door een burgemeester buiten de raad. Minister, u hebt nochtans de bevoegdheid om dat probleem in één pennentrek op te lossen, door vast te stellen dat de voorgestelde kandidaten niet kunnen worden geselecteerd. Dan kan, nadat de gouverneur heeft vastgesteld dat de gemeenten in kwestie toch de gewraakte kandidatuur blijven handhaven, worden overgegaan tot de benoeming van een burgemeester buiten de raad. We hebben daar ervaring mee. De laatste keer dat een burgemeester buiten de raad is benoemd, gebeurde dat in de gemeente Koksijde. Het volstaat dat draaiboek, destijds opgesteld door toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Tobback, in samenspraak met diens kabinetschef Vande Lanotte, opnieuw van onder het stof te halen en het mutadis mutandis te gebruiken voor Kraainem, Wezembeek-Oppem en Linkebeek.

Ten slotte pleiten we, nu ook de gemeenteraadsverkiezingen in het zicht komen, ervoor om de benoemingsperiode van de burgemeesters in het algemeen te herleiden tot een veel kortere tijdsspanne dan de huidige 3 maanden, met name tot maximum 1 maand. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Inburgering en Integratie 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 186 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 6

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, minister, geachte leden, de beleidsnota Inburgering bevat weinig nieuws tegenover het beleid van de vorige Vlaamse Regering. Zoals dat vroeger al het geval was, wordt van allochtonen en immigranten in realiteit niet verwacht dat ze zich inpassen in onze Vlaamse en Europese modelcultuur. De uitgangspunten van dit inburgeringsbeleid zijn interculturaliteit en diversiteit. Volgens de beleidsnota is de culturele en etnische diversiteit in onze samenleving een feit en zal Vlaanderen als gevolg van de aanhoudende immigratie voort verkleuren. Dat laatste is zeker juist: de federale overheid zadelt Vlaanderen op met allerlei exotische volkeren uit al even exotische culturen. Indien deze regering het federale niveau niet kan overtuigen het roer drastisch om te gooien, zal onze samenleving inderdaad voort verkleuren en zal Vlaanderen de financiële en maatschappelijke kostprijs van die Belgische verkleuringswoede voort blijven betalen.

Het federale immigratiebeleid lijkt in dezen wel een middel om de volkseigenheid van Vlaanderen op langere termijn kapot te maken. Misschien hopen sommigen in dit land uit de chaos en de mengelmoes die ontstaat, ooit nog eens een echte Belg te scheppen, iemand die geen voeling heeft met de cultuur of met het verleden van dit land.

De beleidsnota gaat enerzijds uit van juiste feitelijkheden: Vlaanderen wordt inderdaad overspoeld door mensen met een andere culturele en maatschappelijke achtergrond. Het

multi-etnische Vlaanderen is een feit, en op zich – als het niet verder uit de hand zou lopen – valt daar misschien nog mee te leven. Het Vlaams Belang heeft natuurlijk niets tegen andere kleuren of tegen andere etnische groepen. Maar waar we wel wat tegen hebben, is dat u weigert een andere al even juiste feitelijkheid door te drukken. Die andere feitelijkheid is dat wij in Vlaanderen onderdeel zijn van de Europese beschaving met eigen normen en waarden, gewoonten en tradities. Vlaanderen is als het ware ons stukje op de planeet dat ons volk generatie na generatie heeft vormgegeven en geboetseerd. Ons land zegt wie wij zijn en wat onze plaats is in die Europese beschaving. Dat land is niet perfect, maar het is wel óns land. Men zou dus toch mogen verwachten van allochtonen en vreemdelingen dat ze daar enig respect voor hebben én dat ook de beleidsnota Inburgering door een zekere vaderlijke strengheid ervoor zou zorgen dat zij worden geholpen – lees: verplicht – om in te burgeren.

Maar daar wringt het schoentje. U gaat uit van een maatschappijmodel waarin mensen samenleven op grond van gelijkwaardigheid met respect voor ieders eigenheid. Uiteraard zijn alle volkeren gelijkwaardig, maar onze Vlaamse en Europese modelcultuur moet vooraan staan. Dat is onvoldoende het geval. Democratie, vrije meningsuiting, gelijkwaardigheid van man en vrouw zijn in eerste instantie Europese normen en waarden, die niet overal ter wereld voet aan wal hebben gekregen. Met name de islamitische wereld is als de dood voor deze Europese beschavingsuitingen. Het zijn precies deze mensen – of ze nu al enkele decennia in ons land verblijven of pas zijn geïmmigreerd – die de meeste problemen kennen om zich in te burgeren.

Ook de beleidsnota geeft trouwens voorzichtig toe dat het inburgeren van moslims zeer moeilijk is. Voor onze fractie is dat niet zozeer zeer moeilijk, maar eerder bijna onmogelijk. Dat geldt natuurlijk niet voor die moslims die hun religieuze achtergrond als een stukje meegebrachte cultuur beschouwen, en er zich verder niet al te veel van aantrekken. Daar is meestal geen probleem mee, maar dat is niet de meerderheid. En het is zeker niet de groep die het sterkst ageert. Voor die andere groep moslims is integreren onmogelijk, omdat zij de Koran letterlijk nemen en de eigen cultuur als alleenzaligmakend beschouwen. Ik heb deze middag trouwens een delegatie Berbers gesproken die – als ervaringsdeskundigen – zelf zeggen dat de islam aan een kolonisatie van Europa bezig is.

Maar het inburgeren van die groep moslims is niet alleen daarom onmogelijk. Het is ook onmogelijk omdat het inburgeringsbeleid niet is gericht op resultaatsverbintenissen, maar op een inspanningsverbintenis. Het is al voldoende dat men een poging onderneemt om Nederlands te leren en naar de inburgeringscursus komt, en men is zogenaamd ingeburgerd. De cijfers bewijzen dat. Heel het effectief afdwingbaar inburgeringsbeleid is in de praktijk een lachertje, met duizenden die zich straffeloos onttrekken aan hun inburgeringsverplichtingen en belachelijk lage straffen.

Wij vragen dat verplichte inburgering wordt gekoppeld aan de toekenning van de verblijfsvergunning. Laat immigranten niet enkel een cursus afleggen maar ook zichzelf bewijzen via een inburgeringsexamen. Maar daar zien we allemaal niets van in deze beleidsnota. Er is in de praktijk totaal geen sprake van enige verscherping van het inburgeringsbeleid.

Minister, laten we eindelijk ophouden met de vaagheid die kenmerkend is voor het huidige inburgeringsbeleid en overschakelen naar een duidelijk beleid van assimilatie aan de Vlaamse en westerse modelcultuur. Vul eindelijk deze beleidsnota aan met concrete eisen inzake strenge beperkingen aan de gezinshereniging, het sluiten van achterpoortjes voor misbruik van de asielwetgeving en stel in deze harde eisen aan de federale regering. Probeer eindelijk de noodzakelijke aanpassingen door te voeren in het inburgeringsbeleid om de doelgroep van de verplichte inburgering nog uit te breiden en een echt inburgeringsexamen in te voeren, gekoppeld aan een verblijfsvergunning. Zorg er eindelijk voor dat de integratie-industrie zich 100 percent kan inschakelen in het inburgeringsbeleid in plaats van tegen te werken en de islamisering van onze steden nog hand- en spandiensten te bewijzen.

Minister, als u dat allemaal kunt realiseren, dan kunnen wij zowel aan de autochtone inwoners van dit land als aan de nieuwe inwoners een toekomst bieden. Anders blijft het dweilen met de kraan open. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer Filip Anthuenis: Voorzitter, het zal u plezieren dat ik zeer kort zal zijn. Ik zal me beperken tot de essentie, wat toch de bedoeling is van dit debat. Het zal waarschijnlijk ook de minister plezieren dat Open Vld als oppositiepartij het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering steunt. Vriend en vijand zullen natuurlijk toegeven dat het huidige en toekomstige inburgeringsbeleid verder borduurt op dat van de vorige minister, onze goede collega Marino Keulen. Dat mag toch ook wel gezegd worden.

Wat we een beetje jammer vinden – en dat is niet alleen uw fout, minister –, is dat er niet één enkele minister is voor maatschappelijke integratie. Het zou beter geweest zijn indien men Inburgering, Diversiteit en Gelijke kansen in één departement had gebundeld. Beter bestuurlijk beleid noemen we dat.

Er zitten nieuwe ideeën en doelstellingen in uw beleidsnota, zoals inburgeringscursussen in het land van herkomst. Er komt ook een ontmoedigingsbeleid van transnationale huwelijken van tweede- en derdegeneratiemigranten. Dat zijn lovenswaardige doelstellingen maar ze zijn gebaseerd op vrijwilligheid. Er zal ook veel medewerking nodig zijn van ambassades en consulaire diensten. Het zal niet zo eenvoudig zijn.

Ik stel voor dat we ons focussen op de inburgering in Vlaanderen, in de Vlaamse steden en gemeenten. Geloof me vrij, ik weet wat ik zeg, ik kom uit een ‘inburgeringsgevoelige’ stad, er is nog veel werk in Vlaanderen. Er zijn nog veel veel uitdagingen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, de beleidsnota sluit aan bij de visie van de christendemocraten om mensen kansen te geven in onze samenleving. Nieuwkomers in Vlaanderen krijgen kansen door Nederlands te leren en zich in onze gemeenschap in te burgeren via cursussen maatschappelijke oriëntering, maar ook via onderwijs en toeleiding naar de arbeidsmarkt. Daarom maken we ons ernstige zorgen over de wachtlijsten die thans ontstaan om Nederlands te leren, een zorg die we in deze vergadering een aantal weken geleden nogmaals hebben vertolkt. Een gebrekkige kennis van onze taal is een ernstige hinderpaal in contacten met burens en de overheid, in het onderwijs en om werk te vinden.

Inburgering heeft een belangrijke sociaal-economische invalshoek, maar heeft ook te maken met respect voor onze waarden en normen, met wederzijdse openheid en begrip en met respect voor ieders identiteit. Identiteit is een brandend actueel thema dat ook in onze buurlanden hoog op de agenda staat en aanleiding geeft tot een debat waar ook landgenoten zich in mengen en soms hun vingers aan verbranden. Mensen hebben een individuele identiteit, maar ook gemeenschappen hebben een identiteit. Identiteit is voor christendemocraten geen kwestie van uitsluiten, maar van delen. Vlaanderen is al eeuwenlang een open regio, een gebied van handel, doorvoerroutes en culturele contacten. Als Vlaamse gemeenschap staan we open om onze taal en ons samenlevingsmodel van inspraak, persoonlijke verantwoordelijkheid en sociale bescherming te delen. We mogen dan ook van nieuwkomers verwachten dat zij op dit aanbod ingaan. We willen dit beleid voortzetten, verbreden en verdiepen.

CD&V staat daarom achter de doelstellingen van de beleidsnota die via kennis van het Nederlands en inburgering van zowel nieuw- als oudkomers wil komen tot een actief burgerschap. Vanuit onze positieve benadering van zingeving en religie vindt mijn fractie het positief dat u het debat over de rol van de islam wilt aangaan, en de vertegenwoordigers van de erkende moskeeën zult uitnodigen om een rol op te nemen in het meebouwen aan de Vlaamse samenleving. Het gaat daarbij voor CD&V ook over de zichtbare uitingen van geloof in een open en verdraagzame samenleving. Ook de herhaalde aandacht in de beleids-

nota voor de huwelijksmigratie, die risico's inhoudt op kansarmoede en schoolachterstand vindt mijn fractie in dit licht terecht. Dit raakt natuurlijk de private levenssfeer, maar is daarom niet minder maatschappelijk relevant.

We onderschrijven uw doelstelling, minister, om de doelmatigheid van het aanbod te verbeteren door het voeren van een actief taalpromotiebeleid – ook naar de oude Vlamingen – om de standaardtaal te gebruiken, door een inburgeringsaanbod uit te werken op maat van de heterogene doelgroep, door maatschappelijke participatie te stimuleren, door te werken aan een vlotte overgang van het primaire naar het secundaire inburgeringstraject en door de verdere uitbouw van de sector van het sociaal tolken.

Wat de projectoproep 'Managers van diversiteit' betreft, vragen we om rekening te houden met de resultaten van het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting en de opmerkingen van de Inspectie van Financiën. We zijn ook voorstander van een evaluatie van het sanctiesysteem in functie van de efficiëntieverhoging van het inburgeringsbeleid, en van de verdere versterking van de rol van de lokale besturen. We vragen u ook om, in overleg met de sociale partners en het middenveld, werk te blijven maken van een verhoging van het civiele effect van de inburgering.

Een volwaardige deelname van personen met een allochtone achtergrond in de diverse maatschappelijke domeinen zoals economie, arbeidsmarkt, politiek en onderwijs is voor CD&V een belangrijke doelstelling. We staan dan ook achter de oprichting van de commissie Integratie, het geïntegreerd actieplan Integratie dat zij zal opstellen, en de Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie, die dit jaar wordt samengeroepen. CD&V heeft het belang van een inclusief en gecoördineerd beleid, met meetbare doelstellingen en een systematische opvolging en evaluatie van de resultaten in de verschillende domeinen, steeds onderstreept. Een meetbaar inburgeringsbeleid waarbij input en output in evenwicht zijn, moet uw en onze bekommernis zijn. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, minister, collega's, de uitgangspunten van de beleidsnota Inburgering en Integratie zijn interessant. Het integratiebeleid moet een horizontaal beleidsdomein zijn en dus wegen op andere beleidsdomeinen. Dit is heel belangrijk aangezien eenieder zich verantwoordelijk moet voelen voor een sociale en warme samenleving. Er moeten muren worden afgebroken, zowel bij allochtonen als bij autochtonen. Alle burgers dienen mee te werken aan het succes van inburgering en integratie.

Naast de nieuwe accenten die de minister legt, wordt in de beleidsnota voortgewerkt op de krachtlijnen en de basis die werd gelegd voor het inburgeringsbeleid van zijn voorganger. Hierdoor wordt de continuïteit in het beleid geboden, wat heel belangrijk is.

Inburgering en integratie zijn instrumenten van gelijke kansen. Het is echter ook een aangelegenheid van rechten en plichten. De taal beheersen is de eerste voorwaarde om kansen te krijgen in de maatschappij. Een kwaliteitsvol NT2-onderwijs en een verdere professionalisering van de onthaalbureaus zijn noodzakelijke voorwaarden. Ook de achterstand op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, op het vlak van huisvesting enzovoort moet worden aangepakt. Onthaalbureaus moeten ouders stimuleren hun kinderen naar school te sturen, maar het is even belangrijk – en daarin volg ik de Vlaamse Jeugdraad – dat ouders ook gestimuleerd worden om hun kinderen deel te laten nemen aan vrijetijdsactiviteiten en aan het verenigingsleven. Het jeugdwerk kan daarin een partner zijn.

In zijn memorandum pleit het Kinderrechtencommissariaat voor een minderjarigenwerking in elk onthaalbureau, dat onder meer informatie kan geven over vrijetijdsbestedingsmogelijkheden. Voor wat betreft het verhogen van het civiel effect van de inburgering door het invoeren van een inburgeringscertificaat moet er nog verdere uitklaring komen in de volgende jaren zodat – in weerwil van de ongetwijfeld goede intenties – vermeden wordt dat een mattheuseffect zou ontstaan.

Minister, inburgering en integratie zijn positieve zaken, en zo moeten we er ook blijven tegen aankijken. Maar het moet mij van het hart: we mogen dit moeilijke debat niet uit de weg gaan en het mag zeker niet worden geradicaliseerd en vanuit een negatieve invalshoek worden benaderd zoals een aantal collega's van het Vlaams Blok daarnet nog, maar ook gisteren en de voorbije maanden in onze commissie, hebben gedaan.

Inburgering is een moeilijke en complexe materie, maar tegelijkertijd een materie met grote uitdagingen, die we met een open geest moeten aanpakken. Sp.a wil hier haar verantwoordelijkheid opnemen en steunt daarom de beleidsnota Inburgering en Integratie.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, de inburgeringssector is een jonge sector. Er zijn de afgelopen jaren reeds heel wat stappen gezet. Nu moeten we verder professionaliseren, verbreden en uitbouwen. Met deze beleidsnota heeft de minister ter zake alvast een degelijke basis gelegd voor de komende 5 jaar.

Om dat te doen lukken, legt de N-VA een aantal aandachtspunten. Ten eerste: de kennis van de taal en het Nederlands als tweede taal (NT2). De taal neemt terecht een belangrijke plaats in in het beleid van de Vlaamse Regering, niet alleen wat betreft inburgering, maar ook op het vlak van werk, onderwijs, wonen enzovoort. Taal is immers een voorwaarde om je aanvaard te voelen in de samenleving waarin je terechtkomt.

Ten tweede: inburgering in het land van herkomst, het inlichten over en het voorbereiden op een komst naar Vlaanderen. Dat is niet onbelangrijk. Ten derde: de versterking van het civiele effect. De inspanning van de inburgeraar moet ook maatschappelijk worden beloond. Ten vierde: het belang van maatschappelijke oriëntatie en cursussen daaromtrent. Nieuwkomers moeten zo goed mogelijk betrokken worden bij onze samenleving. We moeten voorkomen dat ze zich terugplooiën op de eigen gemeenschap. Inburgering en integratie gaan ook over normen en waarden, vandaar het belang van die maatschappelijke oriëntatie. Ten vijfde: de hervorming van de integratiesector en de samenwerking met de inburgeringssector, en de uitbouw van het Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie (VLEMI) tot motor en ondersteunings- en coördinatiecentrum voor heel het integratie- en inburgeringsgebeuren.

Dat is onze visie op het totale integratiebeleid. Het inburgeringsdebat kan echter niet los worden gevoerd van het migratiedebat. Het uitbouwen van een efficiënt en kwalitatief inburgeringsbeleid op Vlaams niveau is moeilijk als er op federaal vlak geen of een gebrekkig migratiebeleid wordt gevoerd. De recente initiatieven van de minister daartoe, zoals de plannen voor sensibilisering inzake gezinshereniging, of het protest tegen het huidige spreidingsplan, zijn in dit kader enerzijds toe te juichen, maar anderzijds spreekt het voor zich dat dat niet de juiste manier van werken kan zijn.

Uiteraard staan wij achter deze beleidsnota en zullen we hem straks ook goedkeuren. We delen de items uit de beleidsnota in vier delen in. Ten eerste: de N-VA-standpunten die ik daarnet al heb vertolkt. Ten tweede: een aantal interessante elementen, zoals het bestuderen van de rol van de islam en de Vlaamse samenleving, het uitbreiden van het inburgerings-traject met een participatielukkig en het oprichten van een commissie Integratiebeleid. Ten derde: enkele onduidelijkheden – of als je het positief bekijkt: uitdagingen of kansen – zoals de verhouding tussen certificaten en attesten, de aanpassing en vernieuwing van de kruispuntbank rond inburgering, de uitvoering van het Integratiedecreet, en zeker en vast de situatie in Brussel.

Ten vierde: de hervorming van de integratiesector via uitvoeringsbesluiten, met het oog op efficiëntieverhoging, een betere samenwerking tussen alle verschillende integratie- en inburgeringsinstanties, en dat met meer doelmatigheid tot gevolg, de uitbouw van het VLEMI als spilfiguur in dit verhaal, en werk maken van een discours dat integratie ook van de ontvangende samenleving moet komen.

Die vier categorieën van redenen staan in deze beleidsnota. Daarom, minister, beste collega's, zal de N-VA de beleidsnota ook goedkeuren. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, er staan in de beleidsnota Inburgering heel wat goede zaken, laat mij dat eerlijk en duidelijk zeggen bij het begin van mijn korte betoog. Ik wil vijf aspecten aanhalen die wij zeker delen met de minister.

Minister, u legt heel erg het accent op de kennis van het Nederlands. En dat is terecht. De kennis van het Nederlands is een absolute voorwaarde voor inburgering. Dat steunen we voluit. Ik weet dat u er niet alleen verantwoordelijk voor bent, maar er zijn opnieuw een aantal wachtlijsten voor cursussen Nederlands, bijvoorbeeld in Antwerpen. Ik hoop dat die snel kunnen worden weggewerkt. U legt er ook de nadruk op dat nieuwe Vlamingen kansen moeten krijgen op het vlak van onderwijs, werk, sociale contacten enzovoort. Uiteraard kunnen wij dat steunen.

Misschien wel de belangrijkste uitspraak die u in uw beleidsnota doet, is deze: "Inburgering is geen eindpunt, maar een opstap naar een verdere integratie in de samenleving." Dat is inderdaad juist.

In die zin blijven we met vragen en twijfels achter. Minister, in uw beleidsnota pleit u bijvoorbeeld voor certificering. U wilt cursussen en trajecten van mensen in de inburgering certificeren. Wij twijfelen daaraan. Dat heeft mogelijk positieve effecten. Sommige mensen kunnen daardoor kansen krijgen en een stap vooruit zetten. Het belooft mensen die zich extra inspannen en dat is positief. Anderzijds is het een nieuw instrument dat al snel tot uitsluiting kan leiden. Voor heel veel mensen kunnen fysieke toegang, externe hinderpalen of capaciteiten een zo ernstig probleem vormen dat ze die certificering niet kunnen halen. Hoe gaan we daar mee om? We zijn niet noodzakelijk tegen, maar een certificaat zou iets moeten zijn dat iedereen met een normale, redelijke inzet zou moeten kunnen behalen.

Minister, u bent erg open in uw beleidsnota en positief ten aanzien van de mensen die bij ons komen wonen, maar we missen de dimensie: wat met de autochtone Vlaming in heel dat proces? Inburgering is ook een zaak van de autochtone bevolking. Wij moeten er ook voor open staan. U haalt het in de inleiding aan, maar voor de rest hebt u geen enkele lijn uitgezet over hoe dit zou kunnen gebeuren. De collega's van het Vlaams Belang beseffen het misschien nog altijd niet, maar we krijgen geen exclusief witte, eentalige en monolitische samenleving morgen. We krijgen een pluralistische, diverse, gekleurde samenleving en dat vergt een inburgeringstraject van iedereen.

Minister, we zouden graag hebben dat u in de inburgering vooral accenten legt op de secundaire inburgeringstrajecten. Laten we proberen zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar het reguliere onderwijs, naar de voortgezette vorming, naar de beroepsopleiding van de VDAB enzovoort, zodat mensen een normaal circuit van toegang tot de samenleving, de arbeidsmarkt, het onderwijs en het wonen kunnen realiseren. In die zin willen we dit soort stappen in belangrijke mate ondersteunen.

We hopen dat de werking en de hervorming van de integratiecentra en -diensten – u bent bezig met het uitvoeringsbesluit ter zake – snel kunnen gebeuren ten bate van zoveel mensen. Deze maanden worden er heel wat mensen geregulariseerd in het kader van de algemene federale regularisatiecampagne. We moeten ons vanuit Vlaanderen inzetten opdat die mensen zich zo snel mogelijk kunnen inburgeren in onze Vlaamse samenleving. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, collega's, de grootschalige aanwezigheid van mensen met diverse culturele en etnische achtergronden stelt de sociale samenhang van onze samenleving ernstig op de proef. Het behouden van een sterk en homogeen burgerschap, beleefd door alle Vlamingen, ongeacht hun origine, is dan ook een enorme uitdaging.

Inburgering dient voor de LDD-fractie een dwingende uitnodiging te zijn om actief aan onze samenleving deel te nemen. Rechten impliceren immers ook plichten. Onze uiteindelijke bedoeling moet er dan ook in bestaan de inburgeraars zo zelfredzaam mogelijk te maken, waarbij iedereen maximaal in onze samenleving wordt geïntegreerd, in de allereerste plaats door inschakeling op de arbeidsmarkt.

Minister, als LDD-fractie zijn we er dan ook van overtuigd dat inburgeringscursussen een noodzaak zijn, maar we zijn er eveneens van overtuigd dat deze cursussen geen finaliteit op zich zijn, maar slechts een middel tot, of om het in de bewoordingen van uw beleidsbrief te zeggen: “Inburgering is geen eindpunt, maar een eerste opstap naar integratie.”

Laat het duidelijk zijn dat, wat LDD betreft, integratie enkel optimaal kan geschieden via de daadwerkelijke inschakeling van de inburgeraars op de arbeidsmarkt. Kortom, wat ons betreft, is het motto: werk, werk en nog eens werk. Iedereen is welkom in dit land om er te werken.

Daar knelt nu precies het schoentje. Om maar één cijfer uit uw beleidsnota te noemen: de werkloosheidsgraad bij niet-EU-burgers ligt maar liefst vijf keer hoger dan bij Vlamingen met de Belgische nationaliteit. In die optiek zou het ons inziens niet meer dan correct zijn om de resultaten van het inburgeringsbeleid mee af te meten op basis van de arbeidsmarkt-participatie. Een dergelijke concreet meetbare resultaatsverbintenis staat helaas niet in de beleidsnota.

Via burgerschapsvorming zou eenieder die zich in Vlaanderen wil vestigen een integratiebewijs moeten kunnen voorleggen. Daartoe moeten we bewerkstelligen dat er door de inburgeraars een inburgeringstraject moet worden gevolgd en dat onze taal moet worden aangeleerd. Het inburgeringsbeleid voor minderjarige nieuwkomers verdient daarbij onze bijzondere aandacht. Inburgeraars er maximaal toe aanzetten hun inburgeringscursus regelmatig te volgen en te beëindigen, vereist een efficiënt en effectief handavingsbeleid. Het vroegtijdig, zonder geldige redenen stopzetten van het inburgeringstraject moet bovendien daadwerkelijk worden beboet via administratieve geldboetes en niet, zoals voorheen het geval was, via penale geldboetes. Wat dat betreft, delen wij volledig uw analyse.

Het volstaat evenwel niet om enkel het Vlaamse beleid scherp te stellen. We dienen immers ook een optimale afstemming na te streven van het federale migratiebeleid op het Vlaamse inburgeringsbeleid, waarbij er een stevige koppeling moet worden gemaakt tussen migratie, nationaliteitsverwerving en het inburgeringsbeleid van Vlaanderen. In de zogenaamde snel-Belgwet is er tot op heden immers geen sprake van inburgering of taalkennis. Dit is volstrekt onaanvaardbaar! In het afgelopen halfjaar heeft de LDD getracht om via belangenconflicten vanuit Vlaanderen onze wensen op het federale niveau duidelijk te maken en hard te maken. We zijn daarin helaas niet gevolgd.

Om de doeltreffendheid en efficiëntie van het beleid te verhogen, zijn de onthaalbureau's, de Huizen van het Nederlands en de VDAB uitgegroeid tot de belangrijkste spelers op het terrein. We zullen er dan ook voor ijveren dat er effectief gestalte wordt gegeven aan de verdere professionalisering van het inburgeringsbeleid. In die optiek kan het enkel worden toegejuicht om aan potentiële nieuwkomers de mogelijkheid te bieden om zich reeds in het land van herkomst voor te bereiden op hun komst naar Vlaanderen zonder dat het volgen van dit aanbod de al dan niet afgifte van een verblijfsvergunning kan en mag beïnvloeden. Er moet ook werk worden gemaakt van een inburgeringsexamen of integratietest zodat we daadwerkelijk kunnen nagaan of de inburgeraar voldoende Nederlands kent en voldoende op de hoogte is van alle mogelijkheden, rechten en plichten die hij of zij hier heeft. Er zijn een aantal Scandinavische landen waar dat het geval is. Het inburgeringsexamen of integratietest moet vervolgens worden gekoppeld aan het bekomen van een definitieve verblijfsvergunning.

Volkomen terecht wordt er in uw beleidsnota wat betreft de bestaande “projectsubsidies inzake diversiteitsdenken buiten de structurele kaders” gesteld: “Er moet echter wel worden

bekeken of de subsidiekaders leiden tot de meest optimale besteding van de middelen.” Deze intentie moet wat ons betreft zo snel mogelijk hard worden gemaakt door de werking van de reeds bestaande organisaties voor allochtonen die worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, aan een grondige audit te onderwerpen. Daarbij moet de klemtoon liggen op de maatschappelijke relevantie en meerwaarde van de initiatieven. Dat is overigens een vraag die ook uitgaat van goed geïntegreerde allochtonen. Van die grondige audit moeten de resultaten vervolgens consequent geïmplementeerd worden door de subsidies die geen of onvoldoende maatschappelijke meerwaarde genereren, gewoon af te schaffen. Als de regering daadwerkelijk efficiëntiewinsten wil boeken, dan liggen op dit domein ook kansen om woorden in daden om te zetten. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Toerisme 2009-2014, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – 187 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Toerisme 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, laat me voorafgaand aan mijn eigenlijke betoog over de beleidsnota toch de volgende opmerking maken. In 2004 stelde ik bij de bespreking van de beleidsnota Toerisme dat mijns inziens het beleidsdomein Toerisme hier in het Vlaams Parlement ondergewaardeerd werd. Vandaag, goed 5 jaar later, moet ik helaas in herhaling vallen. Niet alleen is het budget voor dit beleidsdomein absoluut ontoereikend, het beleidsdomein Toerisme wordt ook door te weinig mensen ernstig genomen. Het was mijns inziens een totaal verkeerde keuze om commissies samen te stellen in functie van de agendasetting van een minister en niet op basis van het inhoudelijke aspect.

Tijdens de vorige legislatuur, toen Toerisme nog bij Buitenlandse zat, kon men nog spreken van een zekere verbondenheid tussen de diverse beleidsdomeinen. Ik kan niets anders dan vaststellen, voorzitter, dat andere economische sectoren in Vlaanderen met een lagere tewerkstellingsgraad en minder groeipotentieel, op heel wat meer aandacht kunnen rekenen hier in het Vlaams Parlement.

De beleidsnota zelf bevat weinig spectaculaire elementen en is vooral een voortborduren op de beleidsnota Toerisme van de vorige legislatuur. Sommige delen ervan lijken zelfs zo te zijn overgenomen uit de vorige. Op zich is dat misschien niet slecht, want dit zorgt voor een zekere continuïteit in het beleid, alleen wordt het toch stilaan tijd dat al deze actieplannen en aankondigingen eindelijk ook een concrete invulling krijgen.

Naast deze gekende initiatieven, minister, wil ik ook nog even de aandacht vestigen op twee uitermate belangrijke dossiers voor de komende jaren. Ten eerste is er het project ‘100 jaar Groote Oorlog’. Het moet ondertussen voor alle collega’s toch wel duidelijk zijn dat dit

grootschalige project de uitdaging wordt voor de komende jaren die, mits er een goede voorbereiding is, voor een enorme boost zal zorgen voor het toerisme, niet alleen in West-Vlaanderen, maar ook in de rest van Vlaanderen. Onze fractie heeft dit project van in den beginne altijd enthousiast mee ondersteund.

Voorzitter, tussendoor wil ik toch vermelden dat ik het spijtig vond dat voor die ene keer dat de commissie Toerisme in de media aan bod kwam, het ging over een dispuut tussen twee commissieleden over wat we waar zouden eten tijdens ons werkbezoek. Ik vond het echt een beschamende vertoning.

Voor wat het project betreft, pleit ik hier voor een maximale samenwerking tussen alle actoren en ik vraag u dan ook, minister, om dit project vanuit het Vlaams niveau te blijven coördineren en sturen. En net zoals in de commissie, wil ik ook hier een kleine waarschuwing geven. We moeten er ons met de beschermingsgolf die nu vooral in de Westhoek plaatsvindt, toch voor hoeden om van de regio geen groot Bokrijk te maken waar er buiten het front-toerisme in de toekomst geen enkele andere economische ontplooiing meer mogelijk is.

Minister, de tweede grote uitdaging is de herstructurering van Toerisme Vlaanderen. Ook onze fractie is hiervoor, na alle moeilijkheden en problemen vanuit het verleden, vragende partij. Een grondige analyse en doorlichting van Toerisme Vlaanderen is zeker op zijn plaats. Wij vragen alleen dat dit gebeurt in een open en transparante sfeer waarbij het personeel maximaal betrokken wordt.

Voorzitter, voor wat de twee moties betreft nog kort het volgende. De motie van de meerderheid zullen wij goedkeuren, al moet ik er wel onmiddellijk bij zeggen dat deze motie weinig origineel is en slechts een herhaling is van een aantal zaken uit de beleidsnota.

In onze motie zitten daarentegen wel creatieve elementen. Ik noem er slechts enkele op. Onze fractie vraagt dat bij de uitwerking van het project ‘100 jaar Grote Oorlog’ er zeker ook voldoende aandacht is voor de Vlaamse ontvoeringsstrijd gedurende deze periode.

Wij blijven erop aandringen dat onze kust altijd en overal wordt gepromoot wordt als Vlaamse kust.

Onze fractie vraagt in onze motie ook dat de minister, maar dan misschien als minister van Binnenlands Bestuur, initiatieven neemt om de verfransing aan onze Vlaamse kust tegen te gaan. Mijnheer Vanden Bussche, ik heb uw pleidooi gehoord om wetten en decreten toe te passen in de faciliteitengemeenten. Ik stel voor dat wij dat ook doen in de gemeenten aan onze Vlaamse kust.

Tot slot, voorzitter, erkent onze fractie, net zoals de minister in zijn beleidsnota, het belang van onze regionale luchthavens voor een verdere toeristische ontsluiting en ontplooiing, alleen moet de Vlaamse Regering dan wel dringend werk maken van de uitvoering van het hier gestemde LEM-LOM-decreet.

Tot daar, voorzitter, enkele aandachtspunten van onze motie. Ik ben ervan overtuigd dat ook heel wat collega's uit de meerderheid, en ik denk dan in het bijzonder aan de N-VA-fractie, zich kunnen terugvinden in onze motie en ze straks dan ook mee zullen goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Godderis-T'Jonck heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Voorzitter, minister, collega's, ik wens deze plaats en dit moment aan te grijpen om de minister te feliciteren met deze beleidsnota. Het is een evenwichtig document, waarbij rekening werd gehouden met de standpunten en visies van zowel de publieke en private actoren binnen de toeristische sector als de rechtstreekse politieke betrokkenen. De sector waardeert bovendien dat deze nota een mooie voortzetting is van het toeristische beleid uit de vorige regeerperiode en erkent dat ze groeikansen biedt voor de sector.

Vlaanderen mag terecht fier zijn op zijn kwalitatief hoogstaand toeristische aanbod en moet dat ook durven te promoten. Niet enkel in de ons omringende landen, maar ook in het niet zo nabije buitenland en op de internationale groeimarkten moet Vlaanderen zijn troeven trachten te verzilveren. Het is belangrijk te onderstrepen dat toerisme vandaag beschouwd mag worden als een volwaardige economische sector. Het genereert onder andere heel wat werkgelegenheid, ook voor laag- en niet-geschoolden.

Onze partij, de N-VA, vindt vele van zijn speerpunten terug in deze nota. De herdenking van 100 jaar Eerste Wereldoorlog verdient prioritaire aandacht en krijgt dit in de vorm van het actieplan '100 jaar Grote Oorlog 2014-2018'. Dit project zal van blijvende waarde zijn, is belangrijk voor de Vlaamse uitstraling en moet uitgroeien tot een bijzonder beleidsdomein-overschrijdend project, dat vooral potentieel heeft voor het toeristische luik, met onder andere belangrijke investeringen in de Westhoek.

Door de toenemende interesse voor het stedentoeisme hebben de kunstgemeenten nog potentieel om verder te groeien. Wij vinden het daarom evident dat er blijvend promotie wordt gemaakt voor de Vlaamse kunststeden. In dit kader vinden wij het daarom ook positief dat de minister het MICE-toerisme (meeting, incentive, congres, evenement) verder wil aanmoedigen en daar specifieke inspanningen voor zal leveren qua investeringen en promotie op verschillende internationale fora.

Verder ziet onze partij een kwalitatief fietsaanbod als een basisvoorwaarde om Vlaanderen te promoten als een aantrekkelijke fietsbestemming, ook in regio's zonder grote trekpleisters. De populariteit en het succes van de verschillende knooppuntennetwerken moedigen dat enkel aan. Wij zijn dan ook verheugd dat Toerisme Vlaanderen het fietsen nadrukkelijk naar voor zal schuiven als een van de aantrekkelijke activiteiten binnen de totaalbeleving van een actieve vakantie. Daarnaast zult u, minister, ook ons wereldberoemd koerserfgoed, met de Ronde van Vlaanderen op kop, aanwenden om Vlaanderen als fietsbestemming tot ver over de grenzen bekend te maken.

Ook een dynamisch kusttoerisme blijft belangrijk voor het veiligstellen van de sociaal-economische positie van de regio en zijn rol als kwaliteitsvolle bestemming voor een brede groep van toeristen.

We juichen dan ook het initiatief toe dat de Vlaamse overheid zal nemen om een impulsprogramma op te stellen geënt op het nieuwe strategische beleidsplan voor toerisme aan de Vlaamse kust dat werd voorgesteld door Westtoer en Toerisme Vlaanderen in Nieuwpoort.

Tot slot willen wij u steunen bij uw plannen om Toerisme Vlaanderen te herstructureren. Toerisme Vlaanderen vormt een prominent aanspreekpunt voor toeristische ondernemers. Zonder een constructieve samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en de sector missen de overheidsinspanningen hun doel. Het agentschap moet op korte termijn uitgroeien tot een sterke, dynamische en minder ambtelijke overheidsinstantie.

Tijdens de afgelopen jaren hebben vele signalen uit de toeristische sector, opeenvolgende incidenten en diverse auditrapporten aangetoond dat het interne functioneren, de organisatiecultuur en de performantie van Toerisme Vlaanderen ondermaats zijn. We lezen dat u wilt dat er een nieuwe structuur op poten wordt gezet die operationeel moet zijn tegen de helft van de regeerperiode. Wij steunen u daar ten volle in.

Een dynamisch en performant Toerisme Vlaanderen zal ongetwijfeld een extra impuls zijn voor de groeikansen van de Vlaamse toeristische sector. Wij steunen deze heldere, duidelijke beleidsnota en zullen de motie die werd ingediend vanuit de meerderheid, goedkeuren.
(Applaus bij de meerderheid)

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, de CD&V-fractie is tevreden met de beleidsnota Toerisme, waarin u het economische belang van het toerisme onderstreept. Daarmee geeft u blijk van een vrij ambitieus programma.

Onze fractie is verheugd dat u voor de honderdjarige herdenking van de Eerste Wereldoorlog de resolutie die ikzelf de vorige legislatuur heb ingediend, als basis hebt genomen. Daarbij moet de nodige aandacht gaan naar het vrede-toerisme. We moeten er echter over waken dat de sociaal-culturele sector ook wordt betrokken bij de herdenking. Zij hebben een enorm mobiliserende kracht om de hele bevolking te stimuleren om mee te stappen in dit herdenkingsverhaal.

Naast het battlefieldtoerisme bij de herdenking van de Eerste Wereldoorlog vragen wij dat u via toeristische impulsprogramma's de nodige financieringsmechanismen opzet om de Vlaamse kunststeden, inclusief Brussel, te promoten, daarnaast een klemtoon te leggen op de Vlaamse kust, en de Vlaamse regio's met toeristisch potentieel op de kaart te zetten, met prioriteit voor Limburg.

De aandacht in de beleidsnota voor 'Toerisme voor Allen' vindt de CD&V-fractie positief, maar het klassiek sociaal toerisme komt jammer genoeg nog niet sterk genoeg aan bod. Nochtans genereert deze sector een paar miljoen overnachtingen per jaar. Ook de ambities betreffende zorgvakanties zijn zeer beperkt, hoewel dit een groeiende sector is.

Minister, u was nogal hard voor het Agentschap Toerisme Vlaanderen. We zijn van mening dat het absolute dieptepunt van Toerisme Vlaanderen achter de rug is. Sinds de audit en het rapport van het Rekenhof is al een en ander ten goede veranderd bij Toerisme Vlaanderen. Dat hebt u zelf ook erkend tijdens de toespraak naar aanleiding van de nieuwjaarsreceptie, in het kader van Toerisme Vlaanderen en zijn toekomst.

CD&V is wel van mening dat het opportuun zou zijn om gedeeltelijk terug te keren naar een EVA, bijvoorbeeld voor marketing. Dat zou toelaten om bijvoorbeeld de privésector en de provincies veel nauwer te betrekken bij het marketingbeleid en veel sneller op de bal te kunnen spelen.

CD&V heeft ook nog vragen bij de samenwerking tussen sommige van de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Huizen. Is het implementeren van buitenlandkantoren de meest efficiënte manier om de markt te bewerken? Soms wel. Zou het voor verre markten meer aangewezen om gerichte acties op niches te doen? Ook die vraag moet in de toekomst worden opgevolgd.

Tot slot wil onze fractie ook nog een verbetersuggestie doen. Heel wat toeristische subsidies worden versnipperd in projecten, reglementen, investeringsprogramma's en actieplannen. We stellen voor om al deze subsidiemogelijkheden te integreren of minstens op elkaar af te stemmen. Een kaderdecreet voor de toekenning van toeristische subsidies, patrimonium, enzovoort zou daarbij een instrument kunnen zijn.

Voor de rest verwijs ik graag naar het verslag van 7 januari, stuk 187, en naar de ondertekening van de ingediende met redenen omklede motie van de meerderheid.

U krijgt alvast onze steun om bestemming Vlaanderen als volwaardig vakantieland op de kaart te zetten. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, collega's, minister, in de beleidsnota Toerisme stelt u voor de komende legislatuur verschillende strategische en operationele doelstellingen voorop. Ze hier allemaal overlopen zou ons in dit korte tijdsbestek te ver leiden.

Minister, volgens onze fractie ontbreekt het u zeker niet aan ambitie. Nu komt het erop aan al deze ambities te realiseren, om zo nog meer binnenlandse en buitenlandse toeristen kennis te laten maken met onze verschillende aantrekkelijke toeristische regio's en producten. Want of

we het nu hebben over de kust, de kunststeden, de groene regio's, het plattelandstoerisme, het fietstoerisme, het zakentoeurisme – en ik vergeet ongetwijfeld nog een aantal zaken –: het minste wat we kunnen zeggen is dat ons Vlaams toeristisch landschap heel uitgebreid en divers is.

Ik ga hier niet in op specifieke projecten, regio's of producten. Daar zullen we ongetwijfeld de komende weken en maanden nog uitgebreid over hebben. Maar deze diversiteit moet de komende jaren alleszins een van onze belangrijkste troeven worden. Om daartoe te komen worden samenwerking, transparantie, coherentie en efficiëntie essentiële begrippen.

Ik zei zojuist al dat ik hier niet inga op specifieke projecten. Ik ga mij beperken tot de 2 grote algemene aspecten van het toeristische beleid, namelijk het toerisme als belangrijke economische speler enerzijds en de sociale component van het toerisme dat bijdraagt tot het welzijn van de mensen anderzijds. Beide zijn belangrijk in een modern vooruitstrevend toeristisch beleid.

Dat we het toerisme als belangrijke economische sector moeten ondersteunen en versterken lijkt ons evident. Toerisme is meer dan ooit big business. De toeristische sector stelt heel wat mensen tewerk en biedt zeker nog veel opportuniteiten en groeikansen. Om die optimaal te benutten moeten we blijvend investeren in de aantrekkings- en belevingswaarden van onze diverse regio's en producten. Financiële impulsen zijn hierbij één aspect. Daarnaast vormen nieuwe sterke originele producten een ander belangrijk aspect. Om daartoe te komen zijn innovatie, marketing en creatief ondernemerschap essentieel en onmisbaar. Daar moeten we deze legislatuur volop op inzetten.

Naast het economische aspect, minister, is voor de sp.a-fractie ook de sociale component van het toerisme zeer belangrijk. Wij moeten erover waken dat er geen mensen uit de boot vallen omwille van financiële of fysieke drempels. Toerisme moet voor iedereen toegankelijk zijn, iedereen heeft recht op een dagje ontspanning en er even tussenuit te zijn. Ook dat is een belangrijk onderdeel van een modern vooruitstrevend toeristisch beleid.

Wij zijn dan ook bijzonder verheugd dat u in uw beleidsnota bijzondere aandacht hebt voor deze kwetsbare doelgroepen zoals onder meer mensen in armoede, gezinnen met kinderen, senioren en jongeren. Enkel zo kunnen we komen tot toerisme en een toeristisch beleid waar iedere Vlaming volwaardig aan kan deelnemen.

Minister, voor de sp.a-fractie is het belangrijk dat we de komende jaren werk maken van al deze diverse aspecten om zo van Vlaanderen een toeristische topbestemming te maken. Een bestemming die attractief is voor zowel binnenlandse als buitenlandse toeristen, waar we ons met authentieke en nieuwe creatieve producten onderscheiden van anderen en waar we er bovendien ook over waken dat iedereen kan participeren en niemand uit de boot valt.

Minister, dat is het toeristisch beleid waar wij samen met u aan willen werken. (*Applaus bij de sp.a*)

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, het economisch en maatschappelijk belang van toerisme valt niet te onderschatten.

Investeren in toerisme betekent deels in niet-delokaliseerbare jobs investeren. Investeren in toerisme betekent ook bijdragen tot de kwaliteit van het leven en tot het aantrekkelijker maken van de steden, het uitbouwen van een vitaal platteland en het attractiever maken van de kust.

De toeristische sector in Vlaanderen heeft duidelijk onder de economische crisis te leiden en staat voor enorme uitdagingen. Meer dan ooit vormt elke uitdaging een opportuniteit. Het is meer dan ooit noodzakelijk duidelijke stappen te zetten. Het is noodzakelijk transparantie en coherentie in de vele bestaande toeristische actieplannen en programma's te brengen. Dit

moet worden gezien in relatie tot het Strategisch Beleidsplan Toerisme dat tegen eind 2010 zou worden ontwikkeld en tot de nieuw vooropgestelde impulsprogramma's.

In de huidige context is het belangrijk de promotie van de kleinere nabijgelegen cultuursteden in de promotie van de grote kunststeden op te nemen. Aan de kleinere gemeenten is tot nu toe geen aandacht besteed. Ze hebben nochtans een uitgebreid aanbod aan toeristische en culturele projecten.

Daarnaast moeten we meer impulsen aan de groene regio's geven. Deze regio's hebben heel wat toeristisch potentieel. Ze zijn een waardevol product en ze verdienen meer en duidelijker promotie.

In vergelijking met onze buurlanden, hebben we in verband met het watertoerisme heel wat in te halen. Het watertoerisme vormt immers een vrij grote markt, die in Vlaanderen nuttig kan worden aangewend. Open Vld meent dat niet enkel de natuurbeleving centraal moet staan. Het moet tevens mogelijk zijn om historisch en toeristisch aantrekkelijke steden via onze wateren te bereiken. De ondersteuning van het vaarnetwerk, is primordiaal. Het gaat dan om de infrastructuur, zoals de uitbouw van toeristische plezierjachthaventjes, en om de promotie. De toeristen die Vlaanderen per motorjacht en met andere vaartuigjes verkennen, hebben bovendien nood aan een watervaarplan waarop de toeristische bezienswaardigheden zijn aangeduid.

Het 'Toerisme voor Allen'-beleid ten aanzien van bijzondere doelgroepen en van meer toegankelijkheid moet onverkort worden voortgezet. Nieuwe kansen die een koppeling tussen toerisme en zorg bieden, moeten worden aangegrepen.

Naast de inhaalbeweging van de toeristische jeugdverblijfsinfrastructuur, moeten de initiatieven voor jongerentoeerisme in Vlaanderen meer worden gepromoot. Het komt er tevens op aan de samenwerking te stimuleren met internationale organisaties die zich met jongerentoeerisme inlaten.

Tot slot wil ik het over de herstructurering van Toerisme Vlaanderen hebben. De vorige sprekers hebben dit punt al veelvuldig ter sprake gebracht. Volgens de beleidsnota en het Vlaams regeerakkoord zal Toerisme Vlaanderen worden geherstructureerd. Het agentschap moet op korte termijn immers uitgroeien tot een sterke, dynamische en minder ambtelijke overheidsinstantie.

Het handhavingsbeleid, dat noodzakelijkerwijze nog actiever moet worden gevoerd, het vergunningenbeleid, de vlotte implementatie van het nieuwe Logiesdecreet vanaf 1 januari 2010 en dergelijke vragen uiteraard om voldoende personeel. Anders wordt het een slag in het water. Ook de voorbereiding van het stijgende aantal actieplannen, strategische plannen en impulsprogramma's voor Vlaamse bestemmingen vraagt om het nodige gekwalificeerde personeel. Dit staat in contrast met de vermindering van de werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen.

Het hervormingsplan voor Toerisme Vlaanderen zou op korte termijn worden doorgevoerd. Een herstructureringsmodel wordt hier echter niet aangekaart. Open Vld is op dit vlak zeer duidelijk. Indien we op een efficiënte wijze een toerismebeleid willen voeren, moeten we een enkel agentschap responsabiliseren. Dit agentschap moet alle taken uitvoeren en moet een duidelijke beheersopdracht hebben. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, collega's, onze minister van Toerisme heeft een ambitieus plan, maar om zijn vele dromen en die van de toeristische regio's waar te maken, ontbreekt het slechts aan één ding: geld, money, money! Om Vlaanderen te promoten is er een veelvoud van kapitaal nodig, zodat wij niet langer ontbreken op buitenlandse zenders die haalbaar zijn zoals Eurosport, om nog maar te zwijgen van CNN. Samen met de

minister kunnen wij slechts dromen van toeristische impulsen voor Vlaanderen die men alleen al met het geld van BAM had kunnen geven.

Maar tussen dromen en werkelijkheid staan de naakte cijfers van een begroting in crisis. En dus dienen de toeristische regio's het te rooien met bescheiden middelen, zoals bijvoorbeeld de 2 miljoen euro voor het Kustactieplan 2010. Dat komt neer op gemiddeld amper 200.000 euro per kustgemeente, wat evenwel niet betekent dat dit bedrag niet welkom zou zijn. Want we houden rekening met het oude Vlaams adagio 'wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd'. Ook voor het budget voor de herdenking van de Eerste Wereldoorlog zal hard moeten gevochten worden. Nu al schreeuwt de Westhoek het uit dat alles naar Ieper dreigt te gaan en dat het terrein van onbezet België, waar de Belgen de IJzerwake deden en het front in stand hielden, uit de boot dreigt te vallen. We rekenen op uw waakzaamheid, opdat iedereen een gelijk stukje van de koek krijgt.

Maar toerisme is veel meer dan geld. Toerisme is ook mobiliteit. Regionale luchthavens, goede en snelle spoorverbindingen en autowegen zijn van primordiaal belang! Zo is de missing link van de autosnelweg Ieper-Veurne – de A19 – een blijvend zeer voor de toeristische ontplooiing van de Westkust. De treinverbinding Oostende-Rijsel verdient een betere invulling en een verbinding tussen Brugge en Duinkerken lijkt eveneens een noodzaak. Toerisme is ook stedenbouw: zoals VOKA schreeuwt om bijkomende betaalbare bedrijfs-terreinen, schreeuwt de toeristische sector om bijkomende betaalbare terreinen voor hotels en recreatie en voor vergunningen die snel worden afgeleverd.

Toerisme is ook cultuur: investeringen in Beaufort 2012 en in Oostende als Vlaamse cultuurstad 2010 zijn voorbeelden die navolging verdienen. Onze cultuursteden zijn voor hun toeristische aantrekkelijkheid erg afhankelijk van een gedegen Vlaams cultuurbeleid, om nog maar te zwijgen van het beleid van Monumenten en Landschappen.

Toerisme is uiteraard ook sport: als men ziet hoe Frankrijk zijn deel van de toeristische koek van de Olympische Spelen in London in 2012 probeert binnen te rijven door onder meer sportinfrastructuur in Calais te bouwen, dan is het de dwingende opdracht van Vlaanderen – dat even strategisch is gelegen – wakker te blijven.

En zo komen we tot de slotsom dat toerisme in feite afhangt van verschillende ministers en er dus nood is aan een horizontale samenwerking tussen ministers en ambtenaren van alle beleidsdomeinen, die op hun beurt een toeristische reflex zouden moeten aankweken. Dat moet ervoor zorgen dat toestanden zoals de opmaak van een Vlaams Ruimtelijk Uitvoeringsplan voor de aanleg van een golfterrein zonder dat de toeristische sector daarbij wordt betrokken, definitief tot het verleden behoort. Daarom, mijnheer Sintobin, is het misschien goed dat de minister die verantwoordelijk is voor binnenlands bestuur ook verantwoordelijk is voor toerisme en een coördinerende rol speelt.

Uw insinuatie over de gebrekkige toepassing van de taalwetgeving aan de kust laat ik voor uw rekening, mijnheer Sintobin. We zijn al lang zelfbewuste Vlamingen die zich niet laten intimideren, noch door het franskiljonisme, noch door het afgezaagde discours van het Vlaams Belang. De Vlaamse strijd tegen de verfransing van de kust is 40 jaar geleden al beslecht, onder impuls van de toenmalige Volksunie. Blijkbaar verwacht u de toepassing van de taalwetgeving met de gastvrijheid waarvoor onze Vlamingen bekend staan. Onze handelaars bedienen de Franstaligen in het Frans, Duitstaligen in het Duits – weliswaar met een beetje haar op – en als het nodig is spreken ze ook Russisch en Chinees. Uw twee gemeenteraadsleden hebben overigens nog nooit een opmerking over ons beleid gemaakt. (*Applaus bij LDD en CD&V*)

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, ondervoorzitter, minister, collegae, ik zal een vijftal puntjes beroeren. Er is al zoveel gezegd. Minister, dit onderwerp is niet zo controversieel, maar toch zou ik u attent willen maken op een aantal aandachtspunten uit uw beleidsverklaring, waarover u het zelf al hebt gehad.

U had het kunnen verwachten van mij: ik wil het hebben over de band tussen de Vlaamse kunststeden en Brussel die u wilt onderhouden. De samenwerking met bijvoorbeeld de stad Brussel en het Brusselse gewest is niet altijd optimaal verlopen. Ik denk dat het – en hier komt weer zo'n woord – een fantastische uitdaging zou zijn, mocht u er tijdens uw ambtstermijn in slagen om ter zake toch enige plooiën glad te strijken. We hebben er immers alle belang bij dat Brussel een integraal deel uitmaakt van ons aanbod. Zoals al gezegd met betrekking tot andere domeinen, moet het ons niet storen het steeds te hebben over Vlaanderen en Brussel. Brussel is immers toch zeker historisch een Vlaamse stad. Het zou jammer zijn, mochten we de aantrekkingskracht van die stad verliezen.

Ik heb het al eerder gehad over het feit dat bevoegdheden vaak versnipperd zijn in deze regering. Een belangrijke manier om kunststeden te promoten in het buitenland zijn films. Het is zo ver gekomen dat bijvoorbeeld een stad als Boston bijna geen geld moet uitgeven aan zelfpromotie, omdat de stad zo vaak te zien is in films. Dat komt omdat het zeer vaak gebruikt wordt als locatie in films. Men slaagt er dus in om veel producties naar die steden te krijgen. Die komen natuurlijk niet zomaar. Dat gebeurt nu ook steeds meer in Wallonië, via het systeem van Wallimage, waarbij het voor een filmploeg heel aantrekkelijk wordt om daar een film te komen maken. Dat systeem bestaat niet in Vlaanderen. We missen daar een kans. Minister Lieten heeft er bij haar tripje in Californië al op gezinspeeld dat ze daar na haar bezoek aan de Paramountstudio's over heeft gesproken. Dat is een mogelijkheid die we zeker niet uit het oog mogen verliezen. Als er films worden gedraaid in Brussel, dan is dat heel belangrijk voor de uitstraling. Kijken we maar naar de film die onlangs in Brugge is gedraaid. Dat speelt een geweldige rol.

Ik wil het ook hebben over de kust. Mijn voorganger heeft het al gehad over een kust-evenement als Beaufort. Ik ken de kust vrij goed, en ik weet dat een dergelijk evenement zeer belangrijk is. Helaas was de jongste editie wat minder, en dat was inderdaad vooral te wijten aan een gebrek aan middelen. Ik vind dat heel jammer, want het is een heel aangename manier om de kust te verkennen, in de aanwezigheid van moderne kunst. Het wordt een beetje vervelend en slecht voor de reputatie als men ziet dat het aanbod ondermaats is. Dan doet men zelfs de moeite niet om alles te gaan bekijken. Ook daar is een opdracht weggelegd. We moeten ervoor zorgen dat het imago van de kust zo wordt dat men beseft dat er nog iets anders te beleven is dan het gewone strandtoerisme. Laten we Beaufort dus koesteren en uitbouwen tot een belangrijk evenement.

Als ervaringsdeskundige ben ik ook zeer blij dat u het hebt over het aanleggen van een fietsroute in het Pajottenland. Ik heb me lang afgevraagd hoe het kwam dat die mooie streek nog niet bewegwijzerd was. Wat ik altijd jammer vind bij die wegwijzers, is dat daar enkel cijfers op staan. Als men zonder kaart op de baan is, kan men eigenlijk niets doen met die bewegwijzering. Ik weet dat het een beslissing van lang geleden is, maar kan er geen tussenweg worden gevonden waarbij er af en toe ook eens een richting met letters wordt aangeduid? Dan zou men tenminste weten dat men naar Veurne fietst in plaats van bijvoorbeeld naar nummer 33.

Ten slotte is er de Grote Oorlog. Dat is nog maar eens een geweldige uitdaging. We krijgen niet zo vaak de kans om de honderdjarige verjaardag van de Grote Oorlog te vieren. Er is al voor gewaarschuwd dat dit geen Bokrijkachtig evenement mag worden. Daarover moeten we waken. Ik hoop dat u de accenten van de viering van dit toch wel heel belangrijk evenement op de juiste manier en met de juiste mensen zult bepalen, zodat we daar naderhand geen spijt van hebben. Zoals gezegd duurt het immers nog even voor we de volgende keer het eeuwfeest van de Grote Oorlog kunnen vieren. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

VERZOEKSCRIFT over een studie naar de gevolgen van het Engels als eventuele derde officiële taal in Brussel
– 350 (2009-2010) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand.

Mevrouw Brusseel, verslaggever, is niet aanwezig.

De conclusie van de commissie is dat ze zich aansluit bij de conclusie van de minister en dat ze geen meerwaarde ziet in een alternatieve studie naar de mogelijke gevolgen van het gebruik van het Engels als onthaaltaal in Brussel.

Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

■

THEMADEBAT over het hoger onderwijs

Benoeming van een commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, op voorstel van de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen heeft het Uitgebreid Bureau op 22 februari 2010 beslist een themadebat te houden over het hoger onderwijs.

Aan de orde is bijgevolg, conform artikel 70, punt 3 van ons reglement, de benoeming van een commissie ad hoc.

Als naam van de commissie ad hoc wordt “Hoger Onderwijs” voorgesteld. De commissie ad hoc heeft als bevoegdheid de opstelling van een maatschappelijke beleidsnota over het hoger onderwijs. De uiterste streefdatum voor het afronden van de werkzaamheden van de commissie ad hoc is begin juni 2010.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor de commissie ad hoc samen te stellen uit vijftien vaste en vijftien plaatsvervangende leden.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? (*Neen*)

Er zijn geen andere voorstellen.

Aangezien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal te begeven mandaten, verklaar ik benoemd tot vast lid van de commissie ad hoc Hoger Onderwijs:

de heer Jan Durnez, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Kathleen Helsen, mevrouw Sabine Poleyn voor de CD&V-fractie;

mevrouw Katleen Martens, mevrouw An Michiels en mevrouw Gerda Van Steenberge voor de VB-fractie;

mevrouw Fientje Moerman en mevrouw Marleen Vanderpoorten voor de Open Vld-fractie;

mevrouw Kathleen Deckx en mevrouw Fatma Pehlivan voor de sp.a-fractie;

mevrouw Vera Celis en de heer Kris Van Dijk voor de N-VA-fractie;
de heer Boudewijn Bouckaert voor de LDD-fractie;
mevrouw Elisabeth Meuleman voor de Groen!-fractie;
en tot plaatsvervangend lid van de commissie ad hoc Hoger Onderwijs:
de heren Paul Delva en Jos De Meyer, mevrouw Katrien Schryvers en de heer Koen Van den Heuvel voor de CD&V-fractie;
de heren Erik Arckens, Frank Creyelman en Chris Janssens voor de VB-fractie;
mevrouw Ann Brussee en mevrouw Irina De Knop voor de Open Vld-fractie;
mevrouw Mia De Vits en de heer Chokri Mahassine voor de sp.a-fractie;
mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck en de heer Willy Segers voor de N-VA-fractie;
de heer Lode Vereeck voor de LDD-fractie;
mevrouw Mieke Vogels voor de Groen!-fractie.

Vervolgens wordt voorgesteld dat de commissie ad hoc op haar eerste vergadering voorstellen zal doen voor de benoeming van een voorzitter en één of meer verslaggevers, alsook voor het bepalen van een vast vergadermoment, rekening houdend met het goedgekeurde vergaderschema van de commissies, en dat het Uitgebreid Bureau zal kennisnemen van deze voorstellen en ze ter bekrachtiging zal voorleggen aan de plenaire vergadering.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

WIJZIGING VAN DE BIJLAGEN 1A EN 1B VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van de bijlagen 1a en 1b van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat.

De bespreking is geopend.

De heer Keulen, secretaris, heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, collega's, men heeft me, als secretaris van het Bureau, verantwoordelijk voor de personeelsaangelegenheden, gevraagd om u van het voorstel van het Bureau in kennis te stellen en te vragen er uw fiat aan te geven. De regeling heeft alles te maken met de organisatie en het bestuur van dit huis. In de toelichtende nota staat dat in het kader van een verdere optimalisatie van de dienstverlening het Bureau zich heeft beraden over het functioneel hergroeperen van bepaalde taken binnen het Algemeen Secretariaat van dit parlement. Collega's, dit heeft geleid tot het voorstel om de directie Infrastructuur en Logistiek op te heffen en de diverse diensten van deze voormalige directie over te hevelen naar andere directies. Tezelfdertijd wordt ook een beperkte herschikking binnen enkele andere directies voorgesteld aan deze plenaire vergadering. Het Bureau verzoekt aan de plenaire vergadering om deze aanpassingen bij het personeelsstatuut, maar ook binnen de structuur en de organisatie van dit huis, goed te keuren en te laten ingaan per 1 maart 2010.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van de bijlagen 1a en 1b van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen
– 371 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Watteeuw bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van de heren Sanctorum en Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende straling.

De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, wij vragen de spoedbehandeling van het voorstel van decreet omdat het Vlaams Parlement in de vorige legislatuur bijna kamerbreed een resolutie hierover heeft goedgekeurd. Na advies van stralings- en gezondheidsexperten, maar ook op basis van advies van de federale gezondheidsraad, stelde de resolutie een maximum van 3 volt per meter voor en een streefnorm van 0,6 volt per meter.

Mijn voorstel van decreet neemt deze waarden over. De Vlaamse Regering daarentegen heeft een ontwerpbesluit klaar op basis van andere normen en andere redeneringen, verschillend van het wetenschappelijke advies en verschillend van wat in het Vlaams Parlement in de vorige legislatuur werd goedgekeurd. Mijns inziens wordt het parlement gepasseerd in zijn aanbevelingen. Aangezien het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering zelfs vrijdag al kan worden goedgekeurd, vraag ik vandaag de hoogdringende behandeling.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van decreet van de heren Sanctorum en Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende straling naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed verwezen.

Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jan Roegiers, Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Peter Vanvelthoven, Matthias Diependaele en Johan Verstreken en mevrouw Sabine Poleyn betreffende een kernwapenvrije wereld
– 388 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Roegiers bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Roegiers,

Van Dijk, Caluwé, Vanvelthoven, Diependaele en Verstreken en mevrouw Poleyn over een kernwapenvrije wereld.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, ‘het is nu of nooit, kernwapens moeten de wereld uit’. Onder die titel publiceerden vier ministers van Staat afgelopen vrijdag in de krant een pleidooi om de kernwapens de wereld uit te helpen. Het is natuurlijk niet toevallig dat die vier ministers van Staat dat nu doen. Dat heeft alles te maken met de Toetsingsconferentie over het Non-Proliferatieverdrag die in mei aanstaande plaatsvindt.

Waarom is de behandeling van deze resolutie dan zo dringend? De Toetsingsconferentie wordt uiteraard voorbereid binnen het NAVO-bondgenootschap.

De voorzitter: Mag ik vragen dat u luistert naar de toelichting van de heer Roegiers? Als u iets te overleggen hebt, kunt altijd teruggaan naar het Koffiehuis. Het valt onder de elementaire beleefdheid om te luisteren naar de spreker.

De heer Jan Roegiers: Daar gaat de federale regering haar standpunt moeten bekendmaken.

Wij vinden het belangrijk dat ook de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zich hierover kunnen uitspreken, en dat zij dat standpunt meedelen aan de federale regering. Wij weten allemaal hoeveel tijd dergelijke zaken in beslag kunnen nemen. Daarom vraag ik namens de meerderheidsfracties om de behandeling nu in overweging te nemen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik vind dit voorstel van resolutie een interessant document. Ik denk dat het Vlaams Parlement zich inderdaad kan uitspreken over de aanwezigheid van kernwapens op het grondgebied van Vlaanderen. Maar ik zie de hoogdringendheid niet. Ik begrijp niet hoe een vrije tribune van vier politici ineens tot hoogdringendheid kan leiden in een dossier dat al 60 jaar bestaat. West-Europa leeft al 60 jaar onder de Amerikaanse atoomparaplu.

Collega's, horresco referens moet ik zeggen dat in de senaat soortgelijke voorstellen van resolutie zijn ingediend. Daar is men overgegaan tot de instelling van een subcommissie omdat men daar beseft dat het een heel ingewikkelde problematiek is die heel veel vragen oproept. Ondertussen is die subcommissie volop bezig met haar werkzaamheden. Ikzelf pleit daar niet voor, maar ik pleit er wel voor om hier in dit Vlaams Parlement dit werk grondig te doen en ons grondig te informeren. Een aantal vragen die door deze tekst worden opgeworpen, moeten zeker een antwoord krijgen.

Collega's, waarom hier niet het advies vragen van het Vredesinstituut, die paraparlementaire instelling die ons 1 miljoen euro per jaar kost, die nu volop wordt doorgelicht en waar bij de doorlichting toch wel wat existentiële vragen komen bovendrijven? Als dit parlement geen beroep zou doen op de kennis die in dat Vredesinstituut zeker voorhanden is, op de knowhow die het ons zeker ter beschikking zou willen stellen, als dat Vredesinstituut niet de kans krijgt om zich hierover uit te spreken, dan denk ik dat wij die instelling grote oneer aandoen. Daarom stel ik voor, collega's, dat we dit voorstel van resolutie, zoals andere initiatieven, gewoon verwijzen naar de commissie, waar ik als commissievoorzitter mij ervoor wil inzetten dat dit met bekwame spoed zou worden behandeld.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik wil de vraag tot spoedbehandeling ondersteunen. Een aantal ministers van Staat hebben hierin een duidelijk standpunt ingenomen. Het is goed dat het Vlaams Parlement vrij snel of onmiddellijk een standpunt inneemt. Er zijn vroeger discussies geweest in dit Vlaams Parlement over hetzelfde onderwerp. Er werden resoluties ingediend en gestemd, onder meer een resolutie van de Agalev-parlementsleden Eloi

Glorieux en Johan Malcorps, waarop een stuk van de tekst is gebaseerd. Het is goed dat we onmiddellijk een uitspraak doen over deze tekst.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Wij kunnen de hoogdringendheid niet onderschrijven. Ik begrijp het nog altijd niet waarom we nu plots hoogdringendheid hebben.

Ik heb begrepen uit de toelichting van de heer Roegiers dat het gaat over een vergadering die ergens in mei zal plaatsvinden. We kunnen daar toch eens in alle rust en sereniteit en grondigheid over debatteren in de commissie. Tenzij er natuurlijk plots een acute nucleaire dreiging zou zijn. *(Gelach. Opmerkingen. Applaus bij CD&V, de N-VA, LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Die zal zich vooral in de buurt van Dessel voordoen. *(Gelach)*

De heer Roegiers heeft daarnet gezegd dat dit initiatief voortvloeit uit het initiatief van de vier ministers van Staat. De federale premier heeft daarover gezegd dat hij dit zal opvolgen en dat hij dit samen met Nederland, Noorwegen, Duitsland en Luxemburg zal bepleiten binnen het NAVO-bondgenootschap, in voorbereiding van de toetsingsconferentie. Het lijkt mij belangrijk dat we daar onmiddellijk bij aansluiten en dat we vanuit dit Vlaams Parlement onmiddellijk het duidelijke signaal geven dat wij daar achter staan en dat wij dit mee vragen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heren Roegiers, Van Dijk, Caluwé, Vanvelthoven, Diependaele en Verstreken en mevrouw Poleyn over een kernwapenvrije wereld onmiddellijk wordt behandeld.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, collega's, sinds het begin van de jaren zestig liggen er op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel nucleaire vliegtuigbommen opgeslagen. Die B61-kernbommen hebben vier flexibel instelbare explosiekrachtniveaus, variërend tussen een minimale explosiekracht van 300 ton en een maximale explosiekracht van 170 kiloton TNT-equivalenten. Ter vergelijking: de Hiroshima-bom had een explosiekracht van 14 kiloton. Die kernwapens behoren officieel toe aan de Verenigde Staten en worden op de basis van Kleine Brogel bewaakt door soldaten van de United States Airforce. De B61-kernbommen zijn echter bedoeld om in oorlogstijd door de Belgische luchtmacht te worden gebruikt.

De verantwoording voor dit voorstel van resolutie ligt vervat in de Nürnbergprincipes, voortvloeiend uit het Nürnbergtribunaal en het Tokiotribunaal, en op 12 december 1950 door de Verenigde Staten verheven tot internationale wet. Volgens die principes zijn alle burgers verplicht om oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid aan te klagen en te voorkomen.

Principe I van de Nürnbergwet uit 1950 bepaalt dat iedereen die een bijdrage levert aan het begaan van een daad die onverenigbaar is met het internationale recht, daarvoor verantwoordelijk en strafbaar is. Principe II bepaalt dat het feit dat een nationale wet een dergelijke daad

mogelijk maakt, op geen enkele wijze de burgers ontslaat van hun verplichtingen onder het internationale recht.

Voorzitter, collega's, op 8 juli 1996 oordeelde het hoogste juridische orgaan ter wereld, het Internationale Gerechtshof van Den Haag, op vraag van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties dat het dreigen met of het gebruik van kernwapens in het algemeen onverenigbaar is met de geldende internationale rechtsregels, zoals die onder andere worden geformuleerd in het oorlogsrecht en het humanitaire recht.

Met andere woorden: het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering kunnen en mogen zich niet verbergen achter wetten van de federale overheid of achter een bevoegdheidsverdeling om de opslag van illegale nucleaire massavernietigingswapens in Vlaanderen niet aan te klagen en zo mogelijk ongedaan te maken.

Collega's, we leven vandaag in een wereld waarin de verspreiding van kernwapens gestaag verder gaat en het risico op een terroristische aanval met kernwapens valt niet uit te sluiten. De Koude Oorlog is definitief voorbij, maar ondertussen beschikken landen als Pakistan, India en Noord-Korea over kernwapens en valt het niet uit te sluiten dat Iran en andere staten binnen afzienbare tijd zullen volgen. De keuze is dus eenvoudig: ofwel aanvaarden we een wereld waarin we accepteren dat meer en meer staten kernwapens aanmaken, ofwel streven we naar een wereld waarin kernwapens fundamenteel worden afgezworen en waarbij de doelstelling tot eliminatie ernstig wordt genomen.

Wij, als indieners, scharen ons resoluut achter die laatste optie en verklaren ons voorstanders van een atoomwapenvrije wereld. Wij staan daarin niet alleen. Ook experts als Henry Kissinger en George Shultz hebben zich daar in het verleden reeds voor uitgesproken. En vorige week nog pleitten ook vier ministers van Staat in een opgemerkt opiniestuk daarvoor.

De Amerikaanse tactische kernwapens in Kleine Brogel hebben geen enkel militair belang meer. Er bestaat in Vlaanderen bovendien een zeer groot maatschappelijk draagvlak voor de verwijdering. Nagenoeg 240 burgemeesters van steden en gemeenten van het Vlaamse Gewest hebben zich ondertussen bij het Mayors for Peace-netwerk aangesloten. Op één dag na werd 10 jaar geleden al door dit Vlaams Parlement een resolutie in dezelfde zin gestemd, die was ingediend door de heren Keulen en Van Dijck, die hier vandaag nog altijd zitten, maar ook gesteund door Groen! en sp.a.

Hoewel het uiteindelijk de federale regering is die een standpunt binnen de NAVO moet innemen, zijn wij ervan overtuigd dat ook de Vlaamse Regering het verwijderen van alle kernwapens op zijn grondgebied als doelstelling moet nastreven. Bovendien vragen wij als indieners dat de Vlaamse Regering dit standpunt bekendmaakt bij de federale regering, en ook op de internationale fora waarop de regering is vertegenwoordigd, en waarbij die thematiek ter sprake komt.

Het is ook belangrijk dat het Vlaams Parlement, los van de vragen die het aan de Vlaamse Regering stelt, zeer nadrukkelijk in dit voorstel van resolutie, waarvan ik uiteraard hoop dat het wordt goedgekeurd, kernwapens veroordeelt als de meest destructieve en gruwelijke massavernietigingswapens die ooit werden ontwikkeld.

Ik denk dat ik voldoende heb gemotiveerd waarom we dit voorstel van resolutie hebben ingediend. Ik heb zopas proberen duidelijk te maken waarom ik vind dat we zo snel mogelijk over dit voorstel van resolutie en over een standpunt door het Vlaams Parlement moeten stemmen. Ik hoop op uw steun straks. (*Applaus bij sp.a, CD&V en N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Collega's, we zijn verbaasd door de grote haast die aan de dag wordt gelegd over dit onderwerp. De enige nucleaire dreiging waarmee Vlaanderen op dit moment wordt geconfronteerd, is een institutionele atombom, die wat ons betreft, helaas niet wil ontploffen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Dit is een belangrijk onderwerp en de doelstellingen op zich zijn lovenswaardig. Vrede op aarde, wie kan daartegen zijn? De vraag is of de weg naar vrede op aarde over een kernwapenvrije wereld loopt, en of eenzijdige stappen, waarvoor hier wordt gepleit, verstandige stappen zijn.

Het Vlaams Parlement moet zich over de aanwezigheid van kernwapens in Vlaanderen kunnen uitspreken, maar we moeten vooral met kennis van zaken spreken, en dus goed weten wat de terugtrekking van die kernwapens uit Kleine Brogel als consequentie kan hebben. Ik heb verwezen naar de Senaat, waar men zich over deze ingewikkelde materie grondig laat informeren.

Ik leg u een aantal vragen voor die in de subcommissie van de Senaat worden opgeworpen. Is het inderdaad zo dat de Amerikaanse tactische kernwapens in Kleine Brogel geen enkel militair belang meer hebben? U stelt dat wel, mijnheer Roegiers, maar waarom liggen die daar dan? Is het gewoon omdat dat een stockageplaats is als elke andere, of hebben ze misschien wel een zeker belang? Is in dit halfrond de expertise over de nucleaire strategie van de Verenigde Staten en de NAVO aanwezig om tot deze conclusie te komen?

Dit continent heeft 60 jaar lang onder de Amerikaanse atoomparaplu geleefd. Die heeft zeer zeker voor bescherming gezorgd en voor onafhankelijkheid. Die heeft er ook voor gezorgd dat de defensieuitgaven van Europa 60 jaar lang relatief beperkt konden blijven. Wat zal er gebeuren – en dat is het pleidooi in deze tekst – indien we die Amerikaanse nucleaire paraplu dichtplooien? Zal die rol zomaar worden overgenomen door Franse en Britse, en geen Europese kernwapens? Zijn we voldoende geïnformeerd over de Franse en Britse nucleaire strategie? Beantwoorden die wapens aan de uitdagingen?

Ik ben voor een Europese kernmacht, maar wat is ethisch gezien het verschil tussen een Amerikaanse atoomparaplu en een Franse of een Britse? Wat zal de reactie zijn van bijvoorbeeld Rusland op de eenzijdige stappen die men hier voorstelt. Heeft men daar enig inzicht in? Wat zal de reactie zijn van zogenaamde schurkenstaten zoals Iran, die, laten we ons geen illusies maken, binnen afzienbare tijd de capaciteit zullen hebben om Europa nucleair te treffen.

Collega's, men kan natuurlijk dromen van een kernwapenvrije wereld. Men kan zelfs dromen van de eliminatie van alle kernwapens. Men kan de eliminatie van alle kernwapens à la limite zelfs concreet realiseren. Maar wat men nooit meer zal kunnen doen – dat is het grote drama, maar het is de realiteit – is de kennis en de technologie om die wapens te maken, laten verdwijnen en verhinderen dat die ooit in verkeerde handen vallen. De vraag is hoe we met deze potentiële dreiging omgaan. Ik vrees dat Europa evolueert naar een continent dat bedreigingen gewoon negeert en ontkent, liever dan er antwoorden voor te zoeken.

Collega's, wat zou de impact zijn van een eenzijdige nucleaire ontwapening in Europa op de meer conventionele bewapening van de Europese legers? In het schitterende boek *Of Power and Paradise* beschrijft Robert Kagan hoe de Amerikaanse atoomparaplu het denken van de Europeanen veranderd heeft en bij de Europeanen, getraumatiseerd en uitgeput door een Eerste Wereldoorlog, en getraumatiseerd en uitgeput door een Tweede Wereldoorlog, en dan 60 jaar lang geleefd onder de Amerikaanse atoomparaplu, de illusie heeft doen groeien dat eenzijdige ontwapening tot vrede kan leiden en dat soft power, en alleen maar soft power, efficiënter zou kunnen zijn dan hard power. Helaas vrees ik dat we met deze illusie nogal alleen staan in een wereld die duidelijk evolueert naar een multipolaire wereld, waar niet alleen Rusland en de Verenigde Staten, maar bijna elk blok kernwapens zal hebben.

De Amerikaanse president Obama, nog niet zo lang geleden het grote idool van de linkerzijde in Vlaanderen, heeft in Praag in een fel geapplaudisseerde maar inhoudelijk heel vage speech, geponeerd dat hij wil werken aan een wereld zonder kernwapens, maar onder diezelfde Obama is het VS-budget voor nucleaire bewapening wel met 10 percent verhoogd. Op de agenda van de Russisch-Amerikaanse ontwapeningsgesprekken staat geen fundamentele

reductie van het Amerikaanse en Russische kernwapenarsenaal. De agenda van landen als Noord-Korea en Iran is u hopelijk bekend.

Dit zijn vragen, collega's, die ik in de commissie eens graag zou doorpraten, misschien na het horen van specialisten en bijvoorbeeld eens na het horen van de opinie van het Vlaams Vredesinstituut. Dat Vredesinstituut kost ons 1 miljoen euro per jaar en wordt nu doorgelicht. Ik neem aan dat deze instelling staat te popelen om de knowhow die ze hierover heeft, aan ons over te brengen. Gaan we nu snel snel, op deze woensdagavond, omdat vier politici een vrije tribune hebben geschreven, over dit voorstel van resolutie over een kernwapenvrije wereld stemmen zonder een beroep te doen op de expertise van dat Vredesinstituut?

Voorzitter, ik heb nog twee fundamentele opmerkingen over de tekst zelf. Collega's, het beschikkend gedeelte van uw voorstel komt op geen enkele manier tegemoet aan de overwegingen in de toelichting. De eenzijdige terugtrekking van de Amerikaanse kernwapens uit Vlaanderen zal niet leiden tot een situatie waarbij niet meer landen in het bezit zullen worden gesteld van kernwapens. De eenzijdige terugtrekking zal niet leiden tot een betere controle op de verspreiding van kernwapens. De eenzijdige terugtrekking zal geen antwoord bieden op de nieuwe bedreigingen die er zullen ontstaan. Uw tekst, collega's, is helaas geen pleidooi voor een wereld met zo weinig mogelijk kernwapens op basis van onderhandelingen. Dit is een pleidooi voor eenzijdige stappen, een eenzijdige ontwapening in een wereld die steeds gevaarlijker wordt. Dat lijkt ons een situatie waar wij absoluut niet achter kunnen staan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, collega's, een paar woorden, want zoals ik daarnet al heb gezegd, ligt dit voorstel in het onmiddellijke verlengde van het initiatief van de vier ministers van Staat en ook van het feit dat de eerste minister heeft aangekondigd dat hij dit zal opvolgen en zal aankarten, samen met Duitsland, Nederland, Luxemburg en Noorwegen, om er in NAVO-verband voor te zorgen dat op deze manier naar de komende conferentie inzake antiproliferatie kan worden gegaan.

Laat me dit ook in het juiste kader zetten. De vier ministers van Staat, twee gewezen eerste ministers, een gewezen secretaris-generaal van de NAVO en een gewezen minister, zeggen letterlijk in hun vrije tribune dat de Amerikaanse tactische kernwapens, destijds bedoeld voor de dreiging die uitging van het Oostblok, hun militair nut verloren hebben en dat ze dus kunnen verdwijnen. Ze kunnen verdwijnen in het kader van een onderhandelingsproces.

Dat dit kan, mag ons echter niet in slaap wiegen, wel integendeel, er zijn vandaag – en dit staat ook uitdrukkelijk in het voorstel van resolutie – nieuwe en mogelijkereveel belangrijke dreigingen dan de dreigingen die we destijds gekend hebben. De proliferatie van nucleaire wapens is een reëel gevaar en juist daarom moet deze stap, het komen tot het wegvoeren van de tactische kernwapens in Europa, worden gebruikt om te komen tot het vermijden van een verdere proliferatie.

Laat ons inderdaad niet naïef zijn. Ik behoor, samen met een aantal andere collega's hier, tot de generatie voor wie de anti-atoommarsen een belangrijk gegeven waren in hun jonge jaren. Ook al waren de officiële platformen destijds meestal gericht op wederzijdse ontwapening, toch ging het soms ook verder en was het zeker zo dat voor een groot aantal van de mensen die mee opstapten, gold dat ze verdergaande intenties hadden.

Ik heb daar enkele jaren nadien vaak aan teruggedacht, toen dat gebeurde wat ik tot op heden nog altijd beschouw als de meest belangrijke gebeurtenis uit de naoorlogse geschiedenis die wij in ons leven hebben mogen meemaken op politiek vlak, namelijk de val van de Muur, het verdwijnen van de communistische regimes, de hereniging van Europa. Ongetwijfeld is dit te danken aan het werk van de vakbond Solidarnosc, aan de dissidenten, aan de wijsheid van mensen in de Hongaarse regering en aan Gorbatsjov. Ik denk dat dit ook in belangrijke mate te danken is aan het feit dat een aantal mensen in de jaren tachtig de rug stijf gehouden

hebben. Ik weet niet hoe de geschiedenis er had uitgezien, als dat niet het geval was geweest. (*Applaus bij CD&V, sp.a en Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, collega's, vanuit de NV-A-fractie hebben we mee dit initiatief genomen, niet alleen omdat het gisteren net tien jaar geleden was dat het parlement zich over hetzelfde onderwerp heeft uitgesproken, zij het in andere bewoordingen maar ook in een andere situatie. Het feit dat niet de eerste de besten nu uitspraken doen over enerzijds de situatie zoals ze in West-Europa is en anderzijds ook over de stand van zaken met betrekking tot de non-proliferatie, noopt ons om in dezen een standpunt in te nemen.

Ik denk dat we in dit voorstal van resolutie niet zomaar blindelings voor de eenzijdige ontwapening kiezen, dat we in het beschikkende gedeelte wel degelijk een klemtoon leggen op het feit dat de tactische kernwapens die op dit moment hier aanwezig zijn en volgens velen geen essentieel nut meer hebben, maar dat we ons ook willen scharen in een gegeven waarbij we niet blind zijn voor een niet-gecontroleerde verspreiding van nucleaire technologie. Het gaat dan niet alleen over landen die hier al genoemd zijn, maar ook over andere landen en zelfs instanties die er beschikking over kunnen krijgen.

Ik denk dat in de wereldpolitiek – dit staat immers ver boven wat wij hier in Vlaanderen te zeggen en te beslissen hebben – wel degelijk de grote uitdaging ligt om dat ook in goede banen te leiden. Als wij vanuit het Vlaams Parlement, maar ook vanuit de federatie, vanuit het federale België, straks aan tafel zitten om de NAVO-strategie verder te bepleiten, dan denk ik dat we verplicht zijn om de hoofdboodschap van '68, de non-proliferatie enerzijds, maar ook de volledige ontwapening van kernwapens, te blijven steunen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: De betogen van de heren Van Overmeire en Caluwé tonen aan dat we hier niet zomaar snel overheen kunnen gaan. De eerste spreker heeft gewezen op technische aspecten van de zaak. De tweede heeft het historisch gekaderd. Daaruit blijkt nogmaals hoe belangrijk deze materie is. Het is bijna absurd om dit op een woensdagavond te bespreken. Ik had ook graag een beroep gedaan op de knowhow die hier in het parlement bestaat, onder meer bij het Vredesinstituut.

Op de opmerking van de heer Van Overmeire dat het gaat om de eenzijdige terugtrekking van deze tactische kernwapens uit Vlaanderen, heeft de heer Caluwé geantwoord dat dat niet het geval is. Ik wil graag de interpretatie kennen van puntje A in het aanbevelende gedeelte: “Om er bij de federale regering op aan te dringen om binnen het NAVO-bondgenootschap te pleiten voor de verwijdering van alle kernwapens uit de wereld en dus ook uit Vlaanderen.”

Als we het allemaal doen trekken we terug, maar niet eenzijdig. Kan ik zo de tekst lezen?

De heer Ludwig Caluwé: Wij zeggen dat men dat binnen het NAVO-bondgenootschap moet bekijken. Dat staat daar wel. Daar moet men kijken in welk kader dat moet worden voorzien. Als het in het kader van de onderhandelingen nog niet nuttig is, moet men die stap niet zetten. In het NAVO-bondgenootschap moet men dat bekijken.

De heer Karim Van Overmeire: Ik had graag geweten of de hoofdindieners van het voorstel van resolutie, de heer Roegiers, het eens is met de interpretatie die de heer Caluwé juist heeft gegeven, namelijk dat een en ander binnen de NAVO moet worden besproken en dat, wanneer de NAVO tot de stelling komt dat dit enkel kan na onderhandelingen, we de terugtrekking niet moeten doen.

De heer Jan Roegiers: Ik verwijs naar de tekst zoals we hem met de meerderheidspartijen hebben opgesteld: “Wij vragen de Vlaamse Regering om er bij de federale regering op aan te dringen om binnen het NAVO-bondgenootschap te pleiten voor de verwijdering van alle kernwapens uit de wereld en dus ook uit Vlaanderen.”

De heer Bart Caron: Onze fractie vindt dit een zeer goed initiatief. We zijn blij dat het aanbod komt, temeer omdat het in belangrijke mate overeenkomt met een tekst die voorgangers van ons, de heren Eloi Glorieux en Johan Malcorps, in dit parlement ter stemming hebben gelegd. Het is dus uitstekend. Het gaat om de kernpunten van ons ecologisch en pacifistisch project. We willen de initiatiefnemers feliciteren, alleen is het jammer dat ze het niet hebben aangeboden ter ondertekening aan de andere partijen in dit parlement. In het verleden zou zoiets sneller gebeurd zijn. Maar we zeuren niet, we gaan de resolutie steunen.

Collega's, wij willen streven naar een hele wereld die kernwapenvrij is. Daar ijveren wij al lang voor. Ik herinner mij velen van u te hebben ontmoet op vroegere raketten- en bomspottingacties. Ik ben blij om hierover vandaag in dit mooie gremium te kunnen laten stemmen. We zijn erg blij dat vier ministers van staat tot wijsheid zijn gekomen. Beter laat dan nooit.

Kernwapens staan haaks op het streven naar basismensenrechten en op het streven naar vrede en veiligheid. Of het eenzijdig moet of niet, laat ik vandaag in het midden. Vlaanderen kan met dit voorstel van resolutie het goede voorbeeld geven.

Wij willen en moeten een pacifistische regio zijn en worden. Dan pas hebben we de gelegenheid en de legitimiteit om ook op het internationale forum hardop te pleiten voor een kernwapenvrije wereld. Er zijn alleszins voldoende argumenten voor mijn fractie om dit voorstel van resolutie te ondersteunen.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Roegiers, ik wil die tekst op een ernstige manier lezen en interpreteren. Ik zou u willen vragen om te antwoorden op de vraag van de heer Van Overmeire: is de interpretatie van de heer Caluwé correct of niet? U hebt de tekst opnieuw voorgelezen. De vraag is of het om een eenzijdige verwijdering gaat.

De heer Jan Roegiers: Ik wil nogmaals verwijzen naar de tekst. Ik heb hem daarnet voorgelezen en ga dat dus niet nog een keer doen. Het lijkt me goed om de tekst samen te lezen met wat het Vlaams Parlement zelf zegt. Het Vlaams Parlement veroordeelt kernwapens als de meest destructieve en gruwelijke massavernietigingswapens die ooit werden ontwikkeld. Wanneer men dat standpunt inneemt, is het klaar en duidelijk wat men aan de Vlaamse Regering vraagt om bij de federale regering te bepleiten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
18 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Pehlivan, en daarom onthoud ik mij.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik heb een stemafpraak met de heer Dehandschutter.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Linda Vissers en de heren Frank Creyelman en Joris Van Hauthem tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014 – 184 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
85 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder, de heer Filip Anthuenis en mevrouw Marleen Vanderpoorten tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014 – 184 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
37 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord;
8 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

De heer Christian Van Eyken: Ik heb een stemafpraak met de heer Van Malderen.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Caron tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014 – 185 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
4 leden hebben ja geantwoord;

66 leden hebben neen geantwoord;
40 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Godderis.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Marnic De Meulemeester, Sven Gatz, Filip Anthuenis en Sas van Rouveroij en de dames Marleen Vanderpoorten en Annick De Ridder tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014 – 185 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Frank Creyelman, Joris Van Hauthem en Christian Verougstraete en mevrouw Linda Vissers tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014 – 186 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
90 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Filip Anthuenis en Marnic De Meulemeester en de dames Annick De Ridder en Marleen Vanderpoorten tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014 – 186 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
89 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lieven Dehandschutter, Ward Kennes, Willy Segers en Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns en de heren Jan Durnez en Veli Yüksel tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014 – 186 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
58 leden hebben ja geantwoord;
18 leden hebben neen geantwoord;
32 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Caron tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Inburgering en Integratie 2009-2014 – 186 (2009-2010) – Nr. 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
4 leden hebben ja geantwoord;

83 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem en Frank Creyelman en mevrouw Linda Vissers tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Toerisme 2009-2014 – 187 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
83 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers en Johan Verstreken, mevrouw Karin Brouwers, de heer Ward Kennes, mevrouw Els Robeyns en de heer Kurt De Loor tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Toerisme 2009-2014 – 187 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
83 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem en Frank Creyelman tot besluit van de op 2 februari 2010 door de heren Stefaan Sintobin en Marnic De Meulemeester in commissie gehouden interpellaties tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, respectievelijk over de kritiek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie op de toeristische marketing van de Vlaamse overheid en over de sterke terugval van buitenlandse toeristen in Vlaanderen in 2009 – 353 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, ik veronderstel dat iedereen nog wel even tijd heeft om naar mijn toelichting over deze met redenen omklede motie te luisteren. *(Opmerkingen)*

Enkele weken geleden is de toeristische wereld in Vlaanderen opgeschrikt door enkele persartikelen waarin professor Bryon, de promotor-coördinator van het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie, Vlaanderen onaantrekkelijk noemde en zwaar naar het huidig Vlaams toeristisch beleid uithaalde.

Het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie is in 2006 door de Vlaamse overheid opgericht. De missie en de strategische doelstelling bestaan voornamelijk uit de constructieve medewerking aan het opzetten van een efficiënt Vlaams toeristisch beleid. Volgens mijn fractie is de coördinator zijn boekje te buiten gegaan. Met zijn uitspraken heeft hij de missie en de strategische doelstelling van het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie ondergraven. Uit het antwoord van minister Bourgeois is gebleken dat van een structureel overleg tussen het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie en de minister geen sprake is.

In deze met redenen omklede motie vraagt mijn fractie een grondige doorlichting en evaluatie van het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie. De huidige werking moet aan de missie en de strategische doelstelling worden getoetst. Daarnaast vragen we dat op een gestructureerde wijze overleg wordt georganiseerd tussen de minister en het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie.

Ik zou de leden van de meerderheid er nog op willen wijzen dat ze in hun met redenen omklede motie eigenlijk identiek hetzelfde vragen. Indien ze onze met redenen omklede motie wegstemmen, stemmen ze in feite hun eigen met redenen omklede motie weg.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
61 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers, Johan Verstreken en Ward Kennes, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heer Kurt De Loor tot besluit van de op 2 februari 2010 door de heren Stefaan Sintobin en Marnic De Meulemeester in commissie gehouden interpellaties tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, respectievelijk over de kritiek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie op de toeristische marketing van de Vlaamse overheid en over de sterke terugval van buitenlandse toeristen in Vlaanderen in 2009 – 359 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn en Jan Penris tot besluit van de op 3 februari 2010 door de heer Frank Creyelman in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het ondersteuningsbeleid van de Vlaamse overheid ten aanzien van ondernemers en zelfstandigen in moeilijkheden – 358 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
63 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Lode Vereeck tot besluit van de op 3 februari 2010 door de heren Jan Penris en Lode Vereeck in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de situatie bij Opel Antwerpen na het uitlekken van een intern document en over de verklaring van de minister-president betreffende de door de regering onderzochte piste om Saab naar Antwerpen te halen bij de gebeurlijke sluiting van Opel Antwerpen
– 360 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

42 leden hebben ja geantwoord;

61 leden hebben neen geantwoord;

2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 maart 2010 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.28 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Ingrid Lieten, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

Afwezig met kennisgeving

Lieven Dehandschutter: familieverplichtingen;

Erik Arckens, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Tinne Rombouts, Vera Van der Borgh: gezondheidsredenen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried

Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Sven

Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Christian Van Eyken, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Jurgan Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Bart Caron, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgan Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Gerda Van

Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Wim Wienen

■

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint,

Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Boudewijn Bouckaert

■

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brussel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoutd, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Christian Van Eyken

■

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul

Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Bart Caron, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans,

Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels

■

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke,

Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren,

Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Ulla Werbrouck

■

